

Stöd för hemvård av barn

17.02.2022

Innehåll

1 Förmånsanvisning	1
1.1 Kundens helhetsituation	1
1.2 Syfte	2
1.3 Vad består förmånen av?	2
1.4 Rätt och villkor	3
1.4.1 Rätt att välja vårdform	7
1.4.2 Begreppet familj	9
1.4.3 Samboförhållande	10
1.4.4 Förmånsbaserade villkor för beviljande av stöd för hemvård av barn	11
1.4.4.1 Vårdpenning	12
1.4.4.2 Vårdtillägg	13
1.4.4.3 Kommuntillägg	13
1.4.4.4 Utbetalningstid	14
1.4.5 Internationella bestämmelser	17
1.4.5.1 Prioritetsregler gällande utbetalning av förmåner i EU-situationer	17
1.4.5.2 Familjemedlem	31
1.4.5.3 Förmåner som betalas för en pensionstagares barn	33
1.4.5.4 Förmåner till arbetstagare från ett tredje land	36
1.5 Förhållandet till andra förmåner	39
1.5.1 Föräldradagpenning	40
1.5.2 Arbetslöshetsförmåner	45
1.5.3 Andra förmåner	46
1.5.4 Internationella bestämmelser	47
1.5.4.1 Finland som primär utbetalare	47
1.5.4.2 Finland har sekundärt ansvar för utbetalningen	48
1.5.4.3 Familjeförmåner som betalas för pensionstagares barn	51
1.6 Ansökan	52
1.6.1 Hur ett ärende inleds	52
1.6.1.1 Avsändarens ansvar	54
1.6.1.2 Överföring av handlingar	54
1.6.2 Vem kan söka förmåner?	54
1.6.2.1 Personen själv	54
1.6.2.2 Intressebevakare	55
1.6.2.3 Intressebevakningsfullmäktig	56
1.6.2.4 Ombud, dvs. befullmäktigad	56
1.6.2.5 Nära anhörig eller annan person	57
1.6.2.6 Kommun	57
1.6.3 Ansökningstid	57
1.6.4 Begäran om tilläggsutredningar	58
1.6.4.1 Tilläggsutredningar i barnavårdsstödsärenden	60
1.6.5 Återtagande av ansökan	60
1.6.6 Blanketter för internationella ärenden och förbindelseorgan	61

1.7 Belopp	61
1.8 Bestämningsgrunder	62
1.8.1 Inkomstgränser för vårdtillägg	62
1.8.2 Inkomster och avdrag	64
1.8.2.1 Löneinkomster	67
1.8.2.1.1 Utredning	70
1.8.2.1.2 Särskilda situationer	71
1.8.2.1.3 Ny anställning	72
1.8.2.1.4 Inkomster under tid för vilken vårdtillägg beviljats	73
1.8.2.2 Inkomster av näringsverksamhet	74
1.8.2.2.1 Enskild näringsidkare	76
1.8.2.2.2 Öppet bolag och kommanditbolag	77
1.8.2.2.3 Aktiebolag	80
1.8.2.2.4 Beskattningsammanslutning	81
1.8.2.2.5 Lättföretagare	82
1.8.2.2.6 Nyetablerade företag	83
1.8.2.2.7 Dödsbo som bedriver näringsverksamhet	83
1.8.2.2.8 Inkomster av jordbruk och renskötsel	84
1.8.2.2.9 Justering	86
1.8.2.3 Kapitalinkomster	87
1.8.2.3.1 Inkomster av skogsbruk	87
1.8.2.3.2 Dividend (aktieutdelning)	89
1.8.2.3.3 Ränteinkomster	91
1.8.2.3.4 Hyresinkomster	91
1.8.2.4 Sociala förmåner	93
1.8.2.4.1 Arbetslöshetsförmånens inverkan på vårdtillägget	94
1.8.2.4.2 Sjukdagpenning för företagare och lantbruksföretagare	96
1.8.2.4.3 Retroaktiv social förmån	98
1.8.2.5 Avdrag	99
1.8.2.6 Uppgifter från penninginstitut	99
1.8.3 Internationella bestämmelser	100
1.9 Avgörande	102
1.9.1 Handlägningsställe	102
1.9.1.1 Handlägningsställe för internationella ärenden (barnbidrag och barnavårdsstöd)	104
1.9.2 Jäv	107
1.9.2.1 Handlägnings- och avgörandeförbud	107
1.9.2.2 Konstaterande av jäv	108
1.9.3 Tilläggsutredningar	108
1.9.4 Hörande	108
1.9.4.1 När ska kunden höras?	108
1.9.4.2 Hur går hörandet till?	108
1.9.5 Meddelande av beslut	108
1.9.5.1 Beslutsmottagare	109
1.10 Utbetalning	110
1.10.1 Betalningsadress	110

1.10.1.1 Utländsk betalningsadress	111
1.10.2 Betalningsmottagare	111
1.10.3 Avbrytande av utbetalning	113
1.10.4 Förskottsinnehållning, allmänna principer	113
1.10.4.1 Grunder	113
1.10.4.2 Källskatt	114
1.10.4.3 Beskattning av mottagare av arbetsersättning	115
1.10.4.4 Erhållande och användning av uppgifter	115
1.10.4.4.1 Direktöverföringsuppgifter	116
1.10.4.4.2 Uppgifter från betalningsmottagaren	116
1.10.4.4.3 Sparande av förskottsinnehållning	117
1.10.4.4.4 Vad FPA bör kontrollera	117
1.10.4.5 Verkställande av förskottsinnehållning	117
1.10.4.5.1 Barnavårdsstöd	118
1.10.4.6 Rättelse och återbetalning av förskottsinnehållning	119
1.10.4.7 Återbetalda förmåner	120
1.10.4.8 Regressbetalningar	120
1.10.4.9 Årsanmälan	120
1.10.4.10 Månatlig kontroll	121
1.10.5 Inställelse av förmånsutbetalning från banken	121
1.11 Anmälningsskyldighet	122
1.12 Justering	122
1.12.1 Beviljande av föräldradagpenning	126
1.13 Felaktig utbetalning	126
1.13.1 Återkrav	126
1.13.2 Internationella bestämmelser	126
1.14 Rättelse och undanröjande av beslut	127
1.15 Indragning	127
1.15.1 Internationella bestämmelser	127
1.16 Sökande av ändring	128
1.17 Kommunens finansiering	128

1 Förmånsanvisning

Förmånsanvisningarna används som hjälp vid handläggningen av förmåner. De är primärt avsedda för internt bruk vid FPA. Pdf-filen skapas automatiskt av webbsidorna med förmånsanvisningen på FPA:s intranät.

I dessa anvisningar i pdf-form saknas följande anvisningstexter som till innehållet är gemensamma för alla anvisningar:

- rättelse och undanröjande av beslut
- återkrav
- sökande av ändring.

För dessa finns separata anvisningar i pdf-format.

1.1 Kundens helhetsituation

När du handlägger en ansökan ska du först skapa en helhetsbild av kundens livssituation. Sätt dig in i kundens situation utifrån de uppgifter om boende, familj, hälsa och försörjning som redan finns hos FPA. Observera att kunden också kan ha rätt till andra förmåner. Uppmana vid behov kunden att ansöka om dem. Kunden kan också ha behov av rådgivning i anslutning till livssituationen.

Bilda dig en uppfattning om kundens helhetsituation

Läs om kundens situation på sammandragssidan i Oiwa (Kooste).

- Titta på kundens uppgifter under Asiakkaan palvelutiedot (grön pratbubbla)
- Kontrollera förmånsuppgifterna och de uppdrag som är under behandling samt de ansökningar som redan avgjorts, i synnerhet de senaste avgörandena om förmåner.
- Läs de senaste kontakterna, kommentarerna, meddelandena och kundbrev.
- Kontrollera om kunden har besvärärenden under behandling
- Kontrollera också om kunden har flera ärenden under handläggning eller om hen har fått avslag på ansökningar.
- Ägna uppmärksamhet åt om kunden har fått beslut om utkomststöd; hur långa tider gäller de i så fall.

Bilda dig en uppfattning om kundens helhetsituation utifrån uppgifterna ovan och de handlingar som gäller det uppdrag du nu handlägger. Lägg i synnerhet märke till följande saker:

- Hurdan familjeform är det fråga om?
- Är försäkringsuppgifterna om de personer som inverkar på avgörandet uppdaterade? Vidta de åtgärder som behövs i enlighet med processen för internationella situationer, (kv-prosessi).
- Bor eller arbetar någon av familjemedlemmarna utomlands eller får någon en förmån från utlandet? Är det fråga om en situation som gäller flera länder/ett fall med internationell koppling, (kv-kytkentä)?
- Finns det betalningsyrkanden i anslutning till förmånen som är under handläggning eller gällande (kommun eller utkomststöd)?
- Tyder handlingarna på att familjens ekonomiska situation är svag och att den eventuellt behöver utkomststöd?
- Har kunden förmåga att sköta sina ärenden självständigt?

- Tyder handlingarna eller de övriga uppgifterna på andra faktorer som uppenbart belastar familjen?

Föreslå vid behov tidsbokning för kunden eller hänvisa hen till rätt myndighet eller aktör. Kundens eller familjens helhetssituation kan vara sådan att den orsakar oro för att socialvård behövs. Hänvisa vid behov kunden exempelvis till socialvården eller, om situationen kräver det, gör en barnskyddsanmälan.

Bedöm om det behövs ytterligare upplysningar och kontakta kunden vid behov.

- Förbered dig för telefonsamtalet så att du vid behov kan be om ytterligare upplysningar även om andra förmånsärenden som kunden har under handläggning hos FPA.
- Har kunden redan gett sitt samtycke till användning av e-tjänsten (om inte, marknadsför tjänsten).

Dokumentering

- Om du kontaktar kunden ska du registrera de uppgifter du får av kunden i kontakten och vid behov lyfta fram kontakten på skärmen Palvelutiedot. Ta bort föräldrade uppgifter från skärmen.
- Registrera de uppgifter som behövs i kommentarerna till uppdraget och lyft enligt övervägande fram kommentaren på skärmen Palvelutiedot. Ta bort föräldrade uppgifter från skärmen.
- Skapa vid behov ett uppdrag (toimeksianto-työ) för en annan förmån, t.ex. för att förmedla information till den andra förmånen.

Beakta eventuell rätt till andra förmåner eller eventuell inverkan på andra förmåner. Tipsa också den andra förmånen om eventuell rätt till en ny förmån/förhöjningsdel till förmånen.

Om du vid kartläggningen av helhetssituationen märker att kunden har flera eller stora problem med hälsan, livshandlingen eller försörjningen kan hen ha nytta av multiprofessionell service. Läs mer: Multiprofessionell service

1.2 Syfte

Syftet med barnavårdsstöden är att stödja familjer ekonomiskt då de ordnar vården av barnen. Barnavårdsstöd utbetalas i form av stöd för hemvård, stöd för privat vård, partiell vårdpenning samt flexibel vårdpenning. Stöd för hemvård och stöd för privat vård är alternativ till småbarnspedagogik som ordnas av kommunen.

1.3 Vad består förmånen av?

Stöd för hemvård och stöd för privat vård betalas i form av vårdpenning, vårdtillägg och kommundillägg. Vårdtillägget är inkomstbundet och beloppet är beroende av familjens inkomster. Huruvida kommundillägg betalas och vilket beloppet är grundar sig på kommunens beslut och är således beroende av kommunen.

1.4 Rätt och villkor

De allmänna villkoren för beviljande av barnavårdsstöd

Bosättning i Finland

En förutsättning för utbetalning av stöd för hemvård och stöd för privat vård är att barnet de facto bor i Finland. (SHPBL 3 §) Detta är utgångspunkten även för flexibel vårdpenning och partiell vårdpenning. Beviljande av barnavårdsstöd förutsätter dock inte att barnet i enlighet med lagen om gränsöverskridande social trygghet skulle bo i Finland och således vore berättigad till finländsk social trygghet.

Stöd för hemvård eller privat vård av barn kan betalas för en tillfällig, högst tre månader lång, vistelse i utlandet om den faktiska bosättningsorten under utlandsvistelsen kvarstår i Finland. Dessutom ska villkoren för förmånerna i fråga fortsättningsvis uppfyllas. Ett villkor för utbetalning av stöd för privat vård av barn är att dagvårdsplatsen bevaras och att dagvårdsavgift betalas för barnet.

Stöd för hemvård och privat vård av barn betalas enligt nationell lag inte för en längre tid än 3 månader för barn som vistas i andra än EU-/EES-länder, Schweiz eller Förenade kungariket eftersom barnet då inte faktiskt anses vara bosatt i Finland på det sätt som lagen förutsätter. (SHPBL 3 § 1 mom.)

Stödet för hemvård av barn är emellertid också en familjeförmån enligt EU-förordning 883/2004. Då är det inte en förutsättning att barnet faktiskt bor i Finland. Om familjen eller en del av den rör sig mellan Finland och ett annat EU- eller EES-land eller Schweiz och någon av föräldrarna arbetar, bestäms utbetalningen av familjeförmåner utgående från den gemensamma EU-lagstiftningen. Då är det möjligt att familjeförmåner för barnet samtidigt betalas från Finland och ett annat EU- eller EES-land eller Schweiz. Den allmänna principen är att en arbetstagare som hör till familjen får sociala förmåner från det land där han eller hon arbetar. Även när det gäller de familjeförmåner som betalas för arbetstagarens barn är frågan om huruvida förmåner kan beviljas bundet till sysselsättningslandet. Rätten till familjeförmåner baserar sig i dessa situationer i första hand på i vilket EU-land barnets förälder eller någon annan vårdnadshavare arbetar, och i andra hand på i vilket land barnet är bosatt. Läs mer om utbetalningen av stöd för hemvård i EU-situationer under internationella bestämmelser.

Stöd för privat vård av barn, flexibel vårdpenning och partiell vårdpenning betalas inte om barnet bor eller vistas utomlands och utgör inte familjeförmåner enligt EU-förordningarna.

På Åland betalas hemvårdsstöd samt partiell och flexibel vårdpenning till vårdnadshavaren med stöd av den åländska landskapslagen om stöd för vård av barn i hemmet ([2015:68](#)). Förmånerna söks hos vårdnadshavarens hemkommun. Privatvårdsstöd betalas inte på Åland.

Betydelsen av hemkommun och lagen om hemkommun vid bedömning av bosättning

Barnavårdsstödet är en förmån som finansieras av kommunerna och som FPA betalar på hemkommunens eller vistelsekommunens vägnar. Stödet finansieras huvudsakligen av förälderns eller vårdnadshavarens hemkommun eller vistelsekommun och i vissa fall av finska staten. Se närmare under [Kommunens finansiering](#).

I fråga om barnavårdsstöd träffar FPA emellertid sitt avgörande gällande bosättning i Finland självständigt, och således är FPA i sin bedömning på grundval av lagen om hemkommun inte bundet av MDB:s (Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, f.d. magistraten), kommunens, sjukvårdsdistriktets eller samkommunens beslut eller av uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Som antydning om att barnet faktiskt bor i Finland räcker det med uppgift om vistelsekommun eller vid behov annan uppgift, till exempel adress. Läs mer om bedömning av boende enligt lagen om hemkommun. Vid bedömning av stadigvarande bosättning överväger man även om det är fråga om en långvarig eller kortvarig vistelse i Finland (t.ex. semester).

En arbetstagare som flyttar till Finland från ett EU-land får rätt till förmåner som grundar sig på lagen om hemkommun via tillämpningen av arbetspensionslagstiftningen. Detta betyder att om arbetstagaren är arbetspensionsförsäkrad omfattas hen också av förmånerna enligt lagen om hemkommun oberoende av lönen och arbetstiden och av hur länge arbetet pågår. Av de förmåner som handhas av FPA och som omfattas av EU-förordningarna innebär detta vårdpenning och vårdtillägg inom stödet för hemvård av barn. Under flyttning till eller från Finland kan du läsa mer om hur man bedömer bosättning vid flyttning till Finland från EU-länder.

Exempel

Exempel 1. En arbetspensionsförsäkrad est arbetar i Finland och hans familj bor i Estland. I enlighet med EU-förordning 883/2004 får familjen rätt att få hemvårdsstöd från Finland på grundval av att barnets ena förälder arbetar i Finland. Eftersom partnern och barnet bor i Estland betalar också Estland samtidigt familjeförmåner. Arbetstagarens partner och barn flyttar senare till Finland, men de har ännu inte en officiell hemkommun. Finska staten (SHM/999) svarar för kostnaderna tills barnet flyttar till Finland. Hemkommunen svarar för kostnaderna från det att åtminstone den ena föräldern har en hemkommun och barnet faktiskt har flyttat till Finland. Därutöver ska man kontrollera till och med vilket datum Estland har betalat ut familjeförmåner.

Exempel

Exempel 2. Ett par har flyttat till Finland från Estland tillsammans med sina två barn. Kort efter ankomsten till landet ansöker familjen om barnavårdsstöd och av ansökan framgår att de vuxna arbetar med oavlönat frivilligt arbete och dessutom delar ut reklamtidningar två gånger i veckan. För det får vardera ca 100–250 euro i månaden. Eftersom familjen ännu inte har någon annan anknytning till Finland har familjen inte rätt till bosättningsbaserade förmåner utifrån arbete eller stadigvarande bosättning. Arbetet uppfyller inte inkomstkravet i lagen om gränsöverskridande social trygghet och makarna betraktas därför inte som arbetstagare i lagens mening. De försäkras därför inte i enlighet med lagen om gränsöverskridande social trygghet på basis av arbetet räknat från ankomsten till landet. Båda blir emellertid arbetspensionsförsäkrade och familjen har sålunda rätt till bl.a. hemvårdsstöd för barn.

En arbetstagare från ett tredjeland anses inte vara bosatt i Finland enligt lagen om hemkommun enbart på grund av arbete om inte hen är stadigvarande bosatt här. Arbetstagaren har ändå rätt till hemvårdsstödet vårdpenning och vårdtillägg (utan kommutillägg) om arbetet i Finland fortgår minst sex månader. I sådana fall svarar finska staten (social- och hälsovårdsministeriet) för kostnaderna. Om

uppehållstillståndet har beviljats enbart för studier föreligger inte rätt till hemvårdsstöd. Läs mer [här](#) om förmåner till arbetstagare från ett tredjeland.

Exempel

Exempel 3. En kines har flyttat stadigvarande till Finland för att arbeta och har hemkommun här. Hans fru och barn flyttar till Finland senare och kommer i enlighet med lagen om gränsöverskridande social trygghet att omfattas av den finländska sociala tryggheten. Frun och barnet har dock ingen hemkommun i Finland, endast en vistelsekommun.

Rätt till hemvårdsstöd uppkommer från det att barnet flyttar till Finland för att bosätta sig här. Stödet finansieras av föräldrarnas hemkommun, och familjen har rätt till kommundillägg.

Rätten till barnavårdsstöd för personer som flyttat till Finland i annat syfte än att arbeta beror till stor del på om någondera föräldern har (eller kan anses ha) hemkommun eller vistelsekommun i Finland samt på om barnet faktiskt bor i Finland. Också för personer som kommer till Finland från ett tredjeland (ett annat land än ett EU-land) i annan egenskap än arbetstagare bedömer man utifrån lagen om hemkommun huruvida bosättningen i Finland är stadigvarande och huruvida personen således har rätt till barnavårdsstöd.

Bosättning och vistelse utomlands

Om en person i huvudsak bor utomlands och endast semestrar i Finland, kan hen inte heller under semestertiden anses vara bosatt i Finland på det sätt som lagen avser. En kort tid spenderad i Finland avbryter inte en huvudsaklig vistelse utomlands så, att personen skulle få rätt till barnavårdsstöd. Om det stöd som betalas finansieras av staten uppstår för en kortvarig semester i Finland ändå ingen hemkommun som finansierar stödet, fastän personen i fråga skulle ha anteckning om hemkommun. I sådana situationer anses den huvudsakliga bosättningen ändå vara utomlands.

Exempel

Exempel 4. Mamman har 1.3 åkt med sina två barn till Ryssland. Därför har hemvårdsstödet dragits in från 1.3. Mamman meddelar att hon varit i Finland med barnen 1.7–30.8 och söker hemvårdsstöd för den tiden. Mamman och barnen har hemkommun i Finland. Dessutom har mamman en vistelsekommun i Finland från och med 2.7. Barnen har en stadigvarande adress i det finska befolkningsdatasystemet, men från och med 1.4 är barnens vistelsekommun och tillfälliga adress utomlands.

Familjen har inte rätt till hemvårdsstöd under den ansökta tiden eftersom en kort vistelse i Finland inte kan anses avbryta vistelsen utomlands och barnen inte de facto bor i Finland.

Institutionsvård

Institutionsvård av barn

Stödet betalas inte för barn i fortgående institutionsvård eller därmed jämförbar vård för den vårdtid som överstiger tre månader (SHPBL 19 §). Med institutionsvård avses sjukhus-, anstalts- eller familjevård som ordnas av en kommun eller samkommun och som omfattar barnets uppehälle. Vid behov ska du fråga kommunen om det är fråga om institutionsvård där uppehälle för barnet ingår.

Se närmare Öppen vård och institutionsvård.

Exempel

Exempel 5. Barnets förälder (modern) har fått hemvårdsstöd för barnet från och med 1.1. Barnet placeras i fortgående institutionsvård från 1.5. Moderns rätt till hemvårdsstöd upphör från och med 1.8.

Institutionsvård av förälder

Institutionsvård av en förälder inverkar inte nödvändigtvis på rätten till barnavårdsstöd. Ta reda på hur vården av barnet har ordnats medan föräldern är i institutionsvård. Om hela familjen har placerats i institutionsvård (t.ex. i missbrukarrehabilitering) ska du hos kommunen ta reda på om det är fråga om sådan institutionsvård som avses i 19 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, dvs. huruvida vården ordnas av kommunen och om barnets uppehälle ingår. Om det är fråga om sådan vård föreligger inte rätt till barnavårdsstöd för den tid som institutionsvården överskrider 3 månader. Om stödet endast inbegriper föräldrarnas uppehälle kan det i regel fortsätta (om mottagaren av stödet ännu är barnets huvudsakliga vårdare).

Fängelse

Rätten till stöd för ett barn som vistas med sin förälder i fängelse avgörs utifrån rätten att välja vårdform. Ett barn till en förälder som vistas på slutan anstalt har i regel ingen rätt att välja vårdform. Barn till en fånge på öppen anstalt har däremot i allmänhet också rätt till en kommunalt ordnad dagvårdsplats. En förälder på en öppen anstalt har således även rätt till barnavårdsstöd om villkoren för beviljande av stöd i övrigt uppfylls. I oklara situationer ska du fråga kommunen om rätten att välja.

Läs mer under Inverkan av fängelsevistelse på FPA:s förmåner.

Fortgående institutionsvård

Om barnet inte fortgående är i institutionsvård eller därmed jämförbar vård kan vården ändå betraktas som fortgående om

- antalet vårddagar på institution är minst 90
- perioderna hemma varar högst 15 dagar
- perioderna på institution i genomsnitt är längre än perioderna hemma.

Intagningsdagen betraktas som vårddag och utskrivningsdagen som hemmavistelse.

Institutionsvårdens kontinuitet avbryts då barnet är hemma minst 16 dagar utan avbrott. Då barnet lämnar institutionen för en ledighet som pågår minst 16 dagar anses vården vara avslutad även om barnet fortfarande är inskrivet på institutionen och vårdavgift tas ut för hen.

Vården anses inte vara fortgående och betalningen av förmånerna avbryts inte om

- det är fråga om endast dag- eller nattvård
- barnet upprepade gånger är lika länge hemma som på institutionen.

Omhändertagna barn

I fråga om barn som omhändertagits med stöd av barnskyddslagen ställs utbetalningen av stödet in genast när vården och fostran av barnet har ordnats utom hemmet. Barnavårdsstöd betalas således inte heller till den familj där ett omhändertaget barn har placerats i familjevård. Om barnet har placerats i familjevård som en stödåtgärd inom

öppenvården är det inte fråga om ett omhändertagande enligt barnskyddslagen, varför barnavårdsstödet inte dras in på denna grund. Om placeringen utom hemmet emellertid varar över tre månader ska barnavårdsstödet dras in för den tid familjevården varar över tre månader.

Beslutet om omhändertagande och placering i vård utom hemmet fattas av en tjänsteinnehavare inom socialvården i de fall då barnets vårdnadshavare eller ett barn som fyllt tolv år självt inte motsätter sig omhändertagandet. I annat fall fattas beslutet av förvaltningsdomstolen. Före förvaltningsdomstolens beslut kan barnet redan brådskande ha placerats i familjevård eller institutionsvård. Barnavårdsstödet kan emellertid inte dras in förrän förvaltningsdomstolen har fattat beslut om omhändertagande eller förrän placeringen har varat minst tre månader.

Uppgift om omhändertagande fås med en förfrågan i barnets personuppgifter, under "Perhetiedot".

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 19 §, Barnskyddslagen 417/2007

1.4.1 Rätt att välja vårdform

Med rätt att välja avses att familjen kan välja mellan småbarnspedagogik som ordnas av kommunen och ekonomiskt understöd (SHPBL 1128/1996 3 § 1 mom.), (lagen om småbarnspedagogik 540/2018). Om familjen väljer det ekonomiska understödet får den stöd för hemvård av barn eller stöd för privat vård av barn. Båda stöden består av vårdpenning samt eventuellt av ett kommundillägg och ett inkomstrelaterat vårdtillägg.

Kommunen avgör om det är fråga om vård enligt lagen om småbarnspedagogik som utesluter ekonomiskt stöd. Om kommunal småbarnspedagogik har ordnats till exempel som en barnskyddsåtgärd, kan utbetalning av ekonomiskt stöd även komma i fråga under tiden för småbarnspedagogik. I sådana fall förutsätts en framställan om utbetalning av stöd från kommunen.

Rätten att välja vårdform inträder den första vardagen efter att föräldrapenningperioden slutar och upphör senast den 31 juli det år när barnet såsom läropliktigt inleder den grundläggande utbildningen. Med detta avses i regel det år då barnet fyller sju år. Om föräldrapenningperioden har förlängts på grund av flerbarnsfödelse eller om faderskapspenning betalas efter föräldrapenningperiodens slut, flyttas den tidpunkt då rätten att välja vårdform börjar fram på motsvarande sätt. Om en mamma som ensam har hand om sitt barn har ansökt om förlängning av föräldrapenningsperioden börjar rätten att välja vårdform efter den förlängda föräldrapenningsperioden.

För ett barn som omfattas av **förlängd läroplikt** upphör rätten att välja dock den 31 juli det år som följer på det år då läroplikten börjar.

- Ett barn omfattas av förlängd läroplikt om de mål som fastställts för den grundläggande utbildningen uppenbarligen inte kan nås inom nio år på grund av barnets funktionsnedsättning eller sjukdom. Då börjar läroplikten ett år tidigare än normalt (dvs. det år då barnet fyller sex år) och varar 11 år. För de barn som inte omfattas av förlängd läroplikt varar läroplikten 10 år. Detta innebär att ett barn som stannat på klassen en gång fortfarande omfattas av läroplikten på grundskolans nionde klass. Således är den tid läroplikten varar i regel inte densamma som den tid barnet går i skola.
- Ett barn som omfattas av förlängd läroplikt deltar under det första året av läroplikten i förskoleundervisningen som läropliktigt och den grundläggande utbildningen börjar således det år som barnet fyller sju år (25 § i lagen

om grundläggande utbildning 628/1998). Stöd för barnavård kan betalas också för det första skolåret (dvs. det år som barnet som läropliktigt deltar i förskoleundervisningen). Om barnet deltar i förskoleundervisningen redan året närmast före läropliktsåldern kan stöd betalas på samma sätt som för andra barn som deltar i förskoleundervisningen.

Vissa kommuner erbjuder servicesedlar med vilka kommunerna stöder familjer som anlitar en privat dagvårdsproducent. Användningen av servicesedlar betraktas som utnyttjande av rätten att välja vårdform, ifall kommunen har beslutat så. Servicepeng är en form av stöd som kommunen betalar för kostnaderna för privat dagvård. Kommunen avgör alltid om man utöver servicesedel eller servicepeng har rätt till barnavårdsstöd.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 3 §

Läroplikt och barnavårdsstöd

Inledning av skolgång	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år
Börjar skolan som 7-åring (läroplikten börjar vid 7 års ålder)	-	Förskola Privatvårdsstöd eller hemvårdsstöd	klass 1 Partiell vårdpenning	klass 2 Partiell vårdpenning	-
Börjar skolan som 8-åring (läroplikten börjar vid 7 års ålder, uppskjuten)	-	Förskola Privatvårdsstöd eller hemvårdsstöd	Förskola Privatvårdsstöd eller hemvårdsstöd Partiell vårdpenning	klass 1 Partiell vårdpenning	klass 2 Partiell vårdpenning
Börjar skolan som 7-åring (förlängd läroplikt börjar vid 6 års ålder)	Hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd	Förskola Hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd	klass 1	klass 2	klass 3

Inledning av skolgång	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år
		Partiell vårdpenning	Partiell vårdpenning	Partiell vårdpenning	Partiell vårdpenning
Börjar skolan som 6-åring (läroplikten börjar vid 7 års ålder, tidigare relagd)	Förskola eller hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd	klass 1 hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd	klass 2	-	-
		Partiell vårdpenning	Partiell vårdpenning		

1.4.2 Begreppet familj

Stöd för hemvård och stöd för privat vård kan betalas för barn i en och samma familj. Enligt 2 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn avses med familj föräldrar eller andra vårdnadshavare som lever i ett gemensamt hushåll med barnen samt den som med sina minderåriga barn lever med en förälder eller annan vårdnadshavare i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden. Samboförhållandet eller äktenskapet kan vara mellan personer av olika eller samma kön. Personer som bor på samma adress anses i regel bilda ett gemensamt hushåll om det inte finns särskilt vägande skäl enligt vilka man kan dra den slutsatsen att det inte finns något gemensamt hushåll. När det gäller äkta makar anses deras gemensamma hushåll ha upplösts när de har flyttat isär i avsikt att upphöra med samlevnaden. En registrerad partner jämställs med en äkta make.

Om den ena maken, maken, registrerade partnern eller sambon på grund av sjukdom har tagits in för permanent institutionsvård eller i öppenvård (t.ex. sjukhus, vårdinrättning eller serviceboende) och en utredning om detta företes kan man anse att det inte längre finns något gemensamt hushåll sedan hen flyttade någon annanstans. Om en äkta make, maka eller registrerad partner avtjänar sitt fängelsestraff i fängelse anses det att paret fortfarande har ett gemensamt hushåll, dvs. maken, maken eller

registrerade partnern är en del av familjen om det inte samtidigt är frågan om att upphöra med samlevnaden. Om en sambo avtjänar fängelsestraff i fängelse är kundens egen syn på familjesituationen avgörande. Om det betalas ut andra FPA-förmåner till kunden eller om det finns andra FPA-förmåner under behandling, ska du diskutera med handläggarna av de övriga förmånerna så att FPA:s syn på kundens situation är enhetlig.

Hemvårdsstödet beviljas och betalas till den förälder eller vårdnadshavare som huvudsakligen vårdar barnet. Om barnet huvudsakligen vårdas av någon annan person än föräldern eller en annan vårdnadshavare (en annan person kan vara till exempel en far- eller morförälder), beviljas och betalas stödet ändå till den förälder eller vårdnadshavare som i ansökan anges som stödtagare, dvs. den sökande. Se även [Betalmottagare](#). Beviljandet av stöd förutsätter att den sökande har en finsk personbeteckning.

I ansökan om stöd för barnavård frågas när det gäller hemvårdsstöd vem som huvudsakligen sköter barnet (den sökande eller någon annan vårdare). Detta kan också vara av betydelse t.ex. vid beviljandet av kommuntillägg eller i fråga om flexibel vårdpenning. Kunden bestämmer själv vem som huvudsakligen sköter barnet och meddelar FPA detta. Om båda föräldrarna sköter barnet kan familjen själv välja vilken förälder som anges som huvudsaklig vårdare. Om barnet huvudsakligen sköts av t.ex. en mor- eller farförälder eller av en anställd vårdare i hemmet ska kunden välja alternativet "Annan vårdare". Den förälder som söker stödet och som själv huvudsakligen sköter barnet tjänar in pension på basis av hemvårdsstödet.

I en situation med växelvis boende där barnet efter att föräldrarna skilt sig tillbringar lika mycket tid hos båda föräldrarna kan barnet anses höra till vilkendera som helst av familjerna. Hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd kan då betalas till vilkendera som helst av föräldrarna på det sätt som föräldrarna kommit överens om sinsemellan. Förmånen kan dock endast betalas till den ena föräldern. Innan du fattar ett avgörande ska du höra den förälder som barnet officiellt bor hos. Om det finns meningsskiljaktigheter angående vem som ska lyfta förmånen anses barnet höra till den familj som barnet bor hos enligt befolkningsdatasystemet. När det finns meningsskiljaktigheter betalas hemvårdsstödet eller privatvårdsstödet till den förälder som barnet officiellt bor hos.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 2, 3 och 15 §

1.4.3 Samboförhållande

Enligt 2 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn avses med familj föräldrar eller andra vårdnadshavare som lever i ett gemensamt hushåll med barnen samt den som med sina minderåriga barn lever med en förälder eller annan vårdnadshavare i gemensamt hushåll i äktenskap eller *äktenskapsliknande förhållanden*.

Med samboförhållande avses att två personer, som inte är gifta med varandra, stadigvarande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden utan att ingå äktenskap. Från och med 1.3.2017 kan också personer av samma kön leva i ett samboförhållande.

Om en person enligt uppgifterna i befolkningsregistret eller de facto bor i samma bostad med en annan person och uppger sig vara samboende avgörs förmånen enligt det. Om kunden inte i en sådan situation uppger sig vara samboende och andra uppgifter som finns att tillgå inte stöder kundens uppgift, begärs en tilläggsutredning om boendet av kunden (t.ex. bostadens storlek och antalet rum, annan orsak till det gemensamma

boendet än samboförhållande, hyresavtal, uppgifter om faktisk betalning av hyra). Utöver den övriga utredningen ska bostaden också alltid vara sådan att där uppenbart finns utrymmen som garanterar ett tillräckligt privatliv. Huruvida ett förhållande ska betraktas som ett samboförhållande övervägs alltid från fall till fall och ingen faktor är ensam avgörande (t.ex. är inte ens stor åldersskillnad i sig något hinder för ett samboförhållande). Avgörandet görs utifrån ett övervägande av helhetssituationen med beaktande av allmän livserfarenhet och av hur situationen som helhet ser ut mot bakgrunden av de utredningar som presenterats. Vid övervägandet kan man beakta exempelvis att allmän livserfarenhet visar att kompisboende är vanligare bland personer av samma kön utan att det är fråga om samboförhållande. Å andra sidan är det att två personer tillsammans flyttar från en bostad till en annan i allmänhet ett tecken på att de har för avsikt att stadigvarande bo i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

I regel kan två personer anses vara samboende om de bor i samma bostad och inte är nära släkt med varandra. Inte heller kusiner betraktas i första hand som sambor. Personerna kan alltid anses vara sambor då de bor i samma bostad och dessutom har gemensamma barn eller är förlovade eller när det annars är fråga om ett förhållande som kan betraktas som ett fast förhållande. Om det utöver de två personerna bor ett eller flera barn i samma bostad kan detta utifrån allmän livserfarenhet vara ett tecken på att det är fråga om ett samboförhållande även om barnen inte är gemensamma.

Ett samboförhållande börjar när två personer flyttar ihop och anses vara samboende. Ett samboförhållande upphör när samborna flyttar i sär. Detta beror på samboförhållandets karaktär, där förhållandet uppkommer genom att man bor tillsammans. Ett samboförhållande anses ändå fortgå trots att samborna flyttat isär, om den sökande själv meddelar att samboförhållandet fortgår.

Gällande personer som är bosatta utomlands har FPA inte möjlighet att få motsvarande befolkningsregisteruppgifter som gällande dem som är bosatta i Finland. I dessa fall grundar sig bedömningen av familjeförhållandena närmast på uppgifter som fås av kunden, även om förhållandet annars bedöms på samma sätt som i andra situationer.

Utgångsläget är att en persons samboförhållande tolkas på samma sätt vid verkställandet av samtliga förmånslagar.

1.4.4 Förmånsbaserade villkor för beviljande av stöd för hemvård av barn

Utöver de allmänna villkoren för beviljande av barnavårdsstöd tillämpas förmånsbaserade villkor för beviljande av vårdpenning och vårdtillägg enligt stödet för hemvård av barn.

Stödet för hemvård av barn är ett ekonomiskt understöd till familjer med ett barn under tre år (med undantag av adoptivbarn). Under en period med föräldradagpenning anses familjen alltid ha ett barn under tre år. Beviljande av stödet förutsätter inte att den ena av föräldrarna själv vårdar barnet hemma. Familjen kan välja hemvårdsstöd, även om barnet skulle vårdas av en privat dagvårdsproducent.

Adoptivbarn

Adoptivföräldrar har rätt till stöd för hemvård också för barn över tre år tills det har gått två år från början av den föräldrapenningsperiod för adoptivföräldrar som föreskrivs i sjukförsäkringslagen, den första betalningsdagen medräknad. Utbetalningen av stöd

för hemvård av barn upphör senast den 31 juli det år då barnet såsom läropliktigt inleder den grundläggande utbildningen. Om en förälder har rätt till föräldrapenning för ett adoptivbarn, kan hen inte välja mellan föräldrapenning för adoptivföräldrar och hemvårdsstöd, utan i sådana fall föreligger endast rätt till föräldrapenning. Om det i familjen finns andra barn som berättigar till barnavårdsstöd samordnas föräldrapenningen för adoptivförälder med hemvårdsstödet på normalt sätt.

Familjen har inte rätt till vårdpenning för ett adoptivbarn över tre år då adoptivbarnet är barn till den adoptionssökandes äkta make/maka eller den adoptionssökandes eget barn, som adopterats tidigare. Rätten till vårdpenning gäller således inte så kallade adoptioner inom familjen. Om den adoptionssökande eller ett barn som är under 18 år eller båda är bosatta i Finland, får den sökande inte ta barnet till sig i adoptionssyfte, adoptionsrådgivaren får inte placera barnet hos den sökande i adoptionssyfte och servicegivaren får inte sammanföra den sökande med barnet, om inte den sökande har beviljats tillstånd av adoptionsnämnden.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 3 § 2 mom.

1.4.4.1 Vårdpenning

Vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn kan betalas för alla barn under skolåldern. Om barnet är över tre år förutsätts det emellertid att det i familjen finns ett barn under tre år som sköts på samma sätt. Med detta avses att ett barn under tre år omfattas av stödet för hemvård av barn, dvs. inte deltar i av kommunen ordnad småbarnspedagogik, och inte heller omfattas av stödet för privat vård av barn. Beviljande av vårdpenning förutsätter emellertid inte att föräldern vårdar barnet själv.

- Vårdpenning kan betalas för ett barn som är över tre år också när det inte finns ett barn som är under tre år i familjen, men det finns ett adoptivbarn som fyllt tre år och som berättigar till hemvårdsstöd. Läs mer om villkoren för beviljande av vårdpenning i motsvarande situationer [här](#).

Tvåårigt avgiftsfritt försök med förskoleundervisning 1.8.2021

Det tvååriga avgiftsfria försöket med förskoleundervisning inleds 1.8.2021 och upphör 31.5.2024. Försöket ordnas i 105 kommuner och kommunerna finns på denna lista. Det försök som börjar 2021 omfattar de barn som bor inom de kommuner som deltar i försöket och som är födda 2016. Det försök som börjar 2022 omfattar de barn som bor inom de kommuner som deltar i försöket och som är födda 2017. Bland barnen i målgruppen väljs de barn som deltar i försöket. Med andra ord deltar inte hela åldersklassen i den tvååriga förskoleundervisningen. Förskoleundervisningen är avgiftsfri och vårdnadshavarna ansöker om en plats inom försöket, om de vill att barnet deltar i försöket vid ett verksamhetsställe som erbjuder förskoleundervisning. De som deltar i försöket jämföras med de 6-åringar som påbörjar förskoleundervisning.

I fråga om stödet för hemvård av barn innebär det här att om ett syskon till ett barn som har rätt till stöd för hemvård av barn under 3 år deltar i förskoleundervisning inom ramen för försöket betalas vårdpenning till fullt belopp för syskonet. Om barnet utöver försöket med förskoleundervisning deltar i kompletterande kommunal småbarnspedagogik betalas ingen vårdpenning.

Exempel

Familjens 5-åring deltar i förskoleundervisning inom ramen för försöket. Efter förskoleundervisningen (ca 4 timmar/dag) är barnet tillsammans med sitt 2-åriga syskon hemma med fadern. För 2-åringen betalas stöd för hemvård av barn och för syskonet vårdpenning. Deltagandet i försöket med förskoleundervisning inverkar inte på det stöd för hemvård av barn som familjen får.

Exempel

Familjens 5-åring deltar i förskoleundervisning inom ramen för försöket, men efter förskoledagen deltar barnet i kompletterande kommunal småbarnspedagogik. Modern är hemma och tar hand om familjens 1-åring. För 1-åringen betalas stöd för hemvård av barn. Eftersom 5-åringen utöver förskoleundervisningen deltar i kompletterande kommunal småbarnspedagogik betalas ingen vårdpenning för hen.

1.4.4.2 Vårdtillägg

Vårdtillägget enligt stödet för hemvård av barn betalas för ett barn med rätt till vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn. Vårdtillägget är inkomstbundet och förutsätter att familjens inkomster inte överstiger de i lagen fastställda gränserna. Beviljande av vårdtillägg förutsätter inte att stödmottagaren själv vårdar sitt barn hemma.

Exempel

Mormodern sköter familjens 2- och 4-åriga barn hemma. Barnens föräldrar arbetar på heltid. Utöver vårdpenning kan vårdtillägg betalas, såvida inkomstvillkoren uppfylls.

1.4.4.3 Kommuntillägg

Vårdpenningen och vårdtillägget till både stödet för hemvård av barn och stödet för privat vård av barn kan enligt beslut av kommunen betalas förhöjt med ett tillägg som kommunen bestämmer. FPA och kommunen kommer överens om utbetalningen av förhöjt stöd via FPA separat för varje kommun (SHPBL 1128/1996 20 § 1 mom.). Beloppen av de kommunspecifika tillägg som FPA sköter fås genom en APKY-förfrågan.

FPA har utarbetat allmänna villkor för det kommuntillägg som verkställs via FPA. Om kommunen vill lägga till sådana villkor angående kommuntillägget som FPA inte kan godkänna, sköter kommunen själv utbetalningen av kommuntillägget.

FPA och kommunen ingår ett avtal om utbetalningen av kommuntillägg. I avtalet fastställs för vilken tid och på vilka villkor kommuntillägget betalas. De praktiska förhandlingarna sköts för FPA:s del av juridiska enheten för förmånstjänster. Kommunen ska kontakta FPA redan innan den beslutar om grunderna för kommuntillägget för att försäkra sig om att utbetalningen av tillägget kan verkställas av

FPA. Juridiska enheten för förmånstjänster (familjeförmånsgruppen i kompetenscentret för pensions-, studie- och familjeförmåner) granskar redan innan avtalet ingås huruvida det tillägg som kommunen föreslår går att genomföra. Kommunen [skickar](#) avtalet per e-post till juridiska enheten för förmånstjänster för att godkännas och undertecknas (lastenhoidontuet@kela.fi).

Kommunen ska underrätta FPA om utbetalningen av kommuntillägg eller skicka avtalshandlingarna till FPA senast två månader innan beslutet träder i kraft. Om informationen om utbetalningen av kommuntillägg kommer till försäkringsdistriktet ska distriktet omedelbart förmedla uppgiften vidare till juridiska enheten för förmånstjänster. Avtalet om kommuntillägg kan sägas upp genom ett skriftligt meddelande minst två månader på förhand.

Om kommunen vill säga upp ett gällande avtal om kommuntillägg ska FPA underrättas om det två månader före det önskade slutdatumet.

Om kommunen betalar kommuntillägg för både stöd för privat vård av barn och stöd för hemvård av barn kan avtalet inte sägas upp endast för den ena stödformen, utan det är då fråga om en ändring av avtalet. Till exempel om kommunen betalar ut kommuntillägg för båda stödformerna och vill sluta betala ut kommuntillägg till hemvårdsstödet, ska kommunen skicka ett nytt avtal till FPA där man från önskad tidpunkt kommer överens om att betala ut kommuntillägg endast till privatvårdsstödet.

Se närmare på FPA:s webbplats om [villkoren för kommuntillägg som verkställs av FPA](#).

Se närmare på FPA:s webbplats om [mallavtal om kommuntillägg till barnavårdsstödet](#).

1.4.4.4 Utbetalningstid

När börjar utbetalningen?

Stöd för hemvård av barn utbetalas tidigast efter att föräldrapenningsperioden har upphört eller från den första vardagen efter att faderskapspenningensperioden efter föräldrapenningsperioden har upphört eller från det att övriga villkor för stödet uppfylls.

Om man inte har rätt till föräldrapenning för barnet på grund av att kravet på bosättning inte uppfylls, börjar rätten till hemvårdsstöd efter att den kalkylerade föräldrapenningsperioden upphört. Moderskaps- och föräldrapenningsperioden beräknas utgående från barnets faktiska födelsetid.

En adoptivförälder som på grund av arbete inte har rätt till föräldrapenning, har rätt att för sitt barn få en plats inom den kommunala småbarnspedagogiken. Om rätten till kommunal dagvård då inte utnyttjas för adoptivbarnet, kan för barnet betalas hemvårdsstöd redan under den kalkylerade föräldrapenningsperioden, förutsatt att de övriga villkoren för att få stöd uppfylls.

När upphör utbetalningen?

Utbetalningen av stöd för hemvård av barn upphör senast den 31 juli det år då barnet såsom läropliktigt inleder den grundläggande utbildningen eller då de övriga villkoren för stödet inte längre uppfylls. I fråga om barn som omfattas av förlängd läroplikt upphör utbetalningen senast den 31 juli det år som följer på det år då läroplikten börjar. Utbetalningen av hemvårdsstöd upphör emellertid senast då det yngsta barnet

i familjen fyller tre år, eller i fråga om adoptivbarn, när det har gått två år från det att föräldrapenningsperioden började, den första betalningsdagen medräknad.

Man har inte rätt till hemvårdsstöd för ett barn som beviljats en plats inom den kommunala småbarnspedagogiken. Hemvårdsstödet upphör om familjens alla barn under skolåldern övergår till kommunal småbarnspedagogik. Rätten till hemvårdsstöd upphör också om det barn som är under tre år övergår till kommunal småbarnspedagogik.

Minimibetalningstid

Stödet beviljas inte för en kortare tid än en månad (SHPBL 1128/1996 14 § 3 mom.). Vid granskningen av en månadsperiod beaktas hela den tid för vilken barnavårdsstöd har beviljats. Rätt till stöd föreligger således om den sammanräknade tiden för vilken stöd för hemvård, stöd för privat vård, partiell vårdpenning och flexibel vårdpenning har beviljats är minst en månad. Beroende på månad varierar antalet dagar och till exempel i februari utgör 28 dagar en månad. I några sällsynta fall har stöd sökts för två kortare perioder och då kan den beviljade tiden bestå av två perioder som är kortare än en månad. I sådana situationer räknas 30 kalenderdagar som en månad. Rätt till stöd föreligger också när föräldrarna beviljas stöd för sammanlagt minst en månad. Också den tid under vilken vårdpenning enligt stöd för hemvård av barn inte betalas ut under föräldradagpenningsperioden på grund av samordning inräknas i den tid som hemvårdsstödet beviljas för. (SHPBL 1128/1996 4 § 5 mom.) Läs mer i webbskolan under vähimmäissuoritusaika (minimibetalningstid).

Exempel

Föräldrapenningsperioden upphör 17.9 och stöd för privat vård av barn har beviljats från 1.10. Stöd för hemvård av barn kan beviljas för tiden 18.9–30.9.

Exempel

Moderns föräldrapenningsperiod upphör 6.8. I familjen ingår förutom en baby även ett 2-årigt syskon, för vilket det emellertid inte betalas något hemvårdsstöd under föräldrapenningsperioden på grund av familjens inkomster och samordning. Fadern ansöker om faderskapspenning för perioden 27.8–15.9, under vilken det inte heller betalas något hemvårdsstöd. Hemvårdsstöd kan beviljas också för tiden mellan det att föräldrapenningsperioden upphörde och faderskapspenningsperioden (7.8–26.8), dvs. för hela perioden fr.o.m. 7.8 för så lång tid som stödet har sökts för, men det betalas inte ut under faderskapspenningsperioden 27.8–15.9.

Om familjen skulle ha ett barn som berättigar endast till föräldradagpenningar och modern skulle ansöka om hemvårdsstöd för tiden 7.8–26.8, skulle det inte kunna beviljas eftersom faderns faderskapspenningsperiod började 27.8 och den tid för vilken modern skulle beviljas hemvårdsstöd är kortare än en månad. Om moderns hemvårdsstöd fortsätter efter faderskapspenningsperioden och den sammanlagda tid för vilken hemvårdsstöd söks är minst en månad kan stödet beviljas.

Exempel

Modern har beviljats hemvårdsstöd för tiden 18.3–12.5 och 23.6–30.6. Familjen har en baby och ett 4-årigt barn som deltar i kommunal småbarnspedagogik. Fadern har beviljats faderskapspenning efter

föräldrapenningsperioden för tiden 13.5–22.6. Babyn börjar också i den kommunala småbarnspedagogiken 1.7, så rätten till stöd upphör vid denna tidpunkt. Modern har inte rätt till hemvårdsstöd under tiden 13.5–22.6. (perioden med faderskapspenning och har inte andra barn som berättigar till hemvårdsstöd). Månaderna med hemvårdsstöd för modern spänner sammanlagt över en månad, varför stödet kan beviljas också för tiden 23.6–30.6. Således har modern rätt till hemvårdsstöd under båda de perioder som ansökan gäller.

Exempel

Modern har ansökt om hemvårdsstöd fr.o.m. 16.4 omedelbart efter föräldrapenningsperioden. I familjen finns utöver det senast födda barnet också andra barn som berättigar till hemvårdsstöd. Barnen har vårdats hemma under föräldrapenningsperioden. Modern har inte ansökt om hemvårdsstöd under föräldradagpenningperioden och det finns således inget beslut om det. Samtliga barn börjar i kommunal småbarnspedagogik från 1.5. För att modern ska ha rätt till hemvårdsstöd under tiden 16.4–30.4, måste man utreda om hon skulle vara berättigad till vårdpenning enligt stöd för hemvård av barn redan under föräldrapenningsperioden. Eftersom hemvårdsstöd skulle beviljas för tiden 16.4–30.4, räcker det att stödet skulle beviljas för tiden 1.4–15.4 under föräldrapenningsperioden, varvid den tid som stödet beviljas för är minst en månad. Fråga kunden om barnen har vårdats hemma under föräldrapenningsperioden eller åtminstone under den senaste månaden (sammanlagt en månad). Informera kunden om varför uppgifterna behövs. Kunden kan komplettera ansökan muntligt eller meddela att hon söker hemvårdsstöd redan under föräldrapenningsperioden (för den tid som du kommer överens om med kunden), varvid du kan fatta ett beslut om hemvårdsstöd för föräldrapenningsperioden (även om det inte skulle återstå något att betala ut på grund av samordning, skulle kunden ha rätt till hemvårdsstöd).

Exempel

Moderns föräldrapenningsperiod upphör 29.3. Fadern har för tiden 22.4–9.5 och 30.5–3.7 beviljats faderskapspenning som tas ut utanför föräldrapenningsperioden. Familjen har rätt till hemvårdsstöd för 3 barn. Modern ansöker om hemvårdsstöd för tiden 30.3–31.7.

Modern har rätt till hemvårdsstöd under tiden 30.3–21.4 för tre barn.

Modern har rätt till hemvårdsstöd under tiden 22.4–9.5 för två barn. Vårdpenningen samordnas med faderskapspenningen.

Modern har rätt till hemvårdsstöd under tiden 10.5–29.5 för tre barn.

Modern har rätt till hemvårdsstöd under tiden 30.5–3.7 för två barn. Vårdpenningen samordnas med faderskapspenningen.

Modern har rätt till hemvårdsstöd under tiden 4.7–31.7 för tre barn.

1.4.5 Internationella bestämmelser

Syftet med den gemensamma EU-lagstiftningen är att trygga bland annat ett jämlikt bemötande så att personer som förordningen tillämpas på i regel har samma förmåner och skyldigheter i enlighet med lagstiftningen i medlemsstaten som medborgare i medlemsstaten i fråga.

Därtill kan länder ha separata överenskommelser om social trygghet (gäller i allmänhet länder utanför EU).

På personer som rör sig mellan [EU:s medlemsstater](#) tillämpas EU-förordning 883/2004 (den s.k. grundförordningen) och tillämpningsförordning 987/2009.

Förordning 883/2004 (och föregående förordning 1408/71) gäller personer som rör sig inom EU-/EES-området (inkl. Schweiz). Det kan vara fråga om exempelvis arbetstagare, företagare, offentligt anställda, studerande, pensionstagare, arbetslösa eller familjemedlemmar. Sedan 1.6.2012 tillämpas förordning 883/2004 på medborgare i EU-/EES-länderna som rör sig inom EES-området (sedan 1.4.2012 på schweiziska medborgare som rör sig inom detta område). Förordningarna 883/2004 och 1408/71 tillämpas emellertid inte på tredjelandsmedborgare som rör sig mellan EU och Schweiz.

- Tillämpningsområdet för förordning 883/2004 utvidgades genom förordning 1231/2010 till att gälla också tredjelandsmedborgare som bor lagligt inom EU-området och rör sig mellan medlemsländerna (med undantag av Danmark och Storbritannien som inte tillämpar förordningen). Förordningen föregicks av en liknande förordning 859/2003 (som Danmark inte tillämpar).

Läs mer om personer som hör till tillämpningsområdet.

Sammanläggning av försäkrings- och anställningsperioder

Vid tillämpningen av EU-förordning 883/2004 beaktas försäkrings- och arbetsperioder som uppnåtts i en annan medlemsstat, om de behövs för att rätt till familjeförmåner (till exempel föräldradagpenning) ska uppstå. För finländska barnbidrag och hemvårdsstöd gäller ändå ingen väntetid. För att få rätt till förmånerna krävs därför inga fullgjorda perioder i en annan medlemsstat.

Om ett annat EU/EES-land eller Schweiz frågar efter i Finland fullgjorda försäkringsperioder för arbetstagare eller studerande med SED F022 eller blankett [E405](#), uppges de perioder då vårdnadshavaren har haft rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland enligt lagen om gränsöverskridande social trygghet. Om arbetsperioder efterfrågas, utreds dessa med Pensionsskyddscentralen. Perioderna anmäls med SED-blankett F023 eller blankett [E405](#).

1.4.5.1 Prioritetsregler gällande utbetalning av förmåner i EU-situationer

Vid tillämpning av EU-förordning 883/2004 kan flera EU-stater samtidigt vara skyldiga att betala ut familjeförmåner utifrån sin nationella lagstiftning. Betalningsansvaret mellan staterna fastställs enligt prioritetsbestämmelser. EU-arbetstagare, därmed jämförbara ekonomiskt aktiva personer samt icke-aktiva personer är berättigade till familjeförmåner enligt EU-förordningen i fråga.

Finländska förmåner som betraktas som familjeförmåner enligt förordning 883/2004

Familjeförmåner enligt förordning 883/2004 utgörs i Finland av **barnbidrag** och **stöd för hemvård av barn**. Rätten till hemvårdsstöd som betalas med stöd av förordning 883/2004 begränsar sig till vårdpenningen och vårdtillägget. Kommuntillägg betalas inte i situationer som omfattas av förordningen. Vårdpenning och vårdtillägg enligt hemvårdsstödet betalas i princip enligt samma villkor för ett barn som bor i en annan EU-medlemsstat som för ett barn som bor i Finland, varför till exempel barnets ålder och familjens inkomster beaktas. Hur vården av barnet i själva verket är ordnad utomlands (vårdformen) behöver emellertid inte utredas i sådana fall.

Prioritetsregler vid sammanträffande av förmåner

Om flera än en EU-medlemsstat är skyldig att betala ut familjeförmåner enligt sin nationella lagstiftning, fastställs ansvaret för utbetalningen av förmånerna mellan staterna enligt följande:

1. Rättigheter som förvärvats på grund av **arbete** som anställd eller verksamhet som egen företagare (land och myndighet fastställs på grundval av detta)
2. Rättigheter som förvärvats på grund av uttag av **pension** (land och myndighet fastställs på grundval av detta)
3. Rättigheter som förvärvats på grund av **bosättning** (land och myndighet fastställs på grund av detta)

Om en familj således uppfyller villkoren i punkt 1 och 2, har det land som avses i punkt 1 primärt ansvar och det land som avses i punkt 2 sekundärt ansvar för utbetalningen av förmånen. Om familjen uppfyller villkoren i punkt 2 och 3, har det land som avses i punkt 2 primärt ansvar och det land som avses i punkt 3 sekundärt ansvar.

EU-arbetstagare och därmed jämförbara ekonomiskt aktiva personer

Som EU-arbetstagare eller en därmed jämförbar ekonomiskt aktiv person betraktas enligt förordning 883/2004 en person som alternativt:

1. **arbetar**. Ett villkor för att få barnbidrag är att arbetstagarens inkomst uppfyller den miniminivå som förutsätts i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (7 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet). Den som får barnbidrag jämförs med en arbetstagare också under den tid hen har rätt till efterskydd för arbetstagare i enlighet med 8 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet.

För att få stöd för hemvård av barn räcker det med att arbetet är arbetspensionsförsäkrat i Finland: I lagen om hemkommun definieras inte begreppen arbetstagare/företagare. När EU-lagstiftningen tillämpas på förmåner som omfattas av lagen om hemkommun betraktas en person som arbetstagare om hen är försäkrad (eller borde vara försäkrad) enligt arbetspensionssystemet. Sålunda betraktas en person som arbetstagare också på basis av mycket litet arbete och mycket liten lön.

2. **får dagpenningförmåner** som är större än minimibeloppet (till exempel moderskapspenning eller föräldrapenning som fastställs enligt inkomsten) och före dagpenningsperioden har arbetat eller fått en penningförmån som baserar sig på arbete.

3. **är arbetslös**, har anmält sig som arbetssökande på arbets- och näringsbyrån OCH är berättigad till arbetslöshetsförmån (personen betraktas som ekonomiskt aktiv även under en eventuell karenstid).

Ekonomisk aktivitet överförs inte automatiskt vid flyttning från ett land till ett annat. Om en dagpenningperiod som betalats från ett annat land har baserat sig på tidigare arbete och inkomster i ett annat EU-land, betyder det emellertid inte att statusen som ekonomiskt aktiv överförs när personen flyttar till Finland och kontakten till det andra landet bryts (om och när personen inte har arbetat i Finland efter återkomsten/flyttningen).

Icke-aktiva personer

Med icke-aktiva personer avses alla andra personer än EU-arbetstagare och därmed jämförbara ekonomiskt aktiva personer. En person kan t.ex. få stöd för hemvård av barn (om t.ex. personen är vårdledig och inte har förvärvsarbete) eller vuxenutbildningsstöd som beviljas av Utbildningsfonden. I sådana situationer ska du kontrollera att personen i fråga inte trots den förmån hen får har förvärvsarbete. Även icke-aktiva personer omfattas av förordning 883/2004, och deras rätt till familjeförmåner bestäms i enlighet med villkoren i den nationella lagstiftningen.

Exempel

Exempel 1. En förälder som får vuxenutbildningsstöd från Utbildningsfonden bor med sitt barn i Finland. Barnets andra förälder arbetar i en stat som tillämpar EU-lagstiftningen. För familjeförmånerna svarar i första hand den stat där barnets förälder arbetar. Finland är sekundärt ansvarigt för familjeförmånerna och betalar den eventuella skillnaden mellan familjeförmånerna.

Fastställande av utbetalare med primärt betalningsansvar

Att barnet ska vara bosatt i Finland kan inte anses som ett villkor för beviljande av de förmåner som avses i förordning 883/2004. Förmånerna kan alltså betalas även för ett barn som bor i en annan medlemsstat, ifall bestämmelserna om prioriteringsordningen vid utbetalning av förmåner medger detta. Familjeförmåner för barn som bor i en annan EU-medlemsstat betalas i regel på basis av vårdnadshavarnas arbete i Finland eller på basis av en penningförmån som är grundad på arbete och som en vårdnadshavare får i ersättning för förlorad inkomst. Exempel på penningförmåner som är jämförbara med arbete är sådana sjuk- och föräldradagpenningar som baserar sig på arbete som föregår en persons dagpenningperiod. En person jämställs med en arbetstagare också under tiden för arbetstagares efterskydd (8 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet).

I en situation där barnet endast har en vårdnadshavare och barnet bor i en annan medlemsstat men barnets bosättningsstat inte betalar ut några familjeförmåner, kan Finland vara den enda stat som betalar familjeförmåner. Om barnet fortfarande anses höra till samma hushåll som vårdnadshavaren som är bosatt i Finland och barnets bosättningsstat inte betalar ut några familjeförmåner kan Finland, dvs. förälderns bosättningsstat, undantagsvis betala ut familjeförmånerna även om föräldern inte är ekonomiskt aktiv (EU-dom C-322/17 Bogatu).

Om en sökande får minimibeloppet av en föräldradagpenningförmån och inte har arbetat före dagpenningperioden, jämställs den sökande inte med en arbetstagare. Om den sökande har en föräldradagpenningförmån och beloppet har räknats ut på

basis av de arbetsinkomster som konstaterats vid den senast fastställda beskattningen (dagpenningen är större än minimibeloppet), men personen före dagpenningperioden varken har arbetat eller fått en penningförmån som är grundad på arbete, jämställs den sökande inte med en arbetstagare.

Exempel

Exempel 2. Barnets mamma bor i Finland och har arbetat i Finland före moderskaps- och föräldrapenningperioden. Pappan är gränsarbetare i Sverige men bor stadigvarande i Finland. På basis av sitt arbete omfattas pappan av den sociala tryggheten i Sverige. Mamman har på grundval av sitt arbete fått moderskaps- och föräldrapenning och för denna period är Finland primär utbetalare av familjeförmånerna eftersom mamman jämställs med en arbetstagare och barnet bor i Finland.

Exempel

Exempel 3. Mamman stannar hemma med barnet och får hemvårdsstöd. Finland blir sekundär utbetalare av familjeförmånerna eftersom det nu finns bara en arbetstagare i familjen, dvs. pappan som arbetar i Sverige. Det föds ett barn till i familjen när det äldsta barnet är 2 år. Mamman får moderskaps- och föräldrapenning på grundval av samma inkomster som hon hade innan det första barnet föddes. Sverige är fortfarande primär utbetalare av familjeförmåner. Under den nya dagpenningperioden jämställs mamman inte med en arbetstagare, eftersom hon inte arbetade innan dagpenningperioden inleddes.

Exempel

Exempel 4. I den föregående familjens situation är mamman vårdledig efter den första dagpenningperioden och återvänder sedan till arbetet för 4 månader innan den nya dagpenningperioden inleds. Finland blir på nytt primär utbetalare av familjeförmåner från det att mamman återvänt till arbetet, eftersom hon arbetar i Finland och barnet bor i Finland. Eftersom mamman arbetar före den andra dagpenningperioden jämställs hon med en arbetstagare också under moderskaps- och föräldrapenningperioden, dvs. Finland kvarstår som primär utbetalare av förmånerna under dagpenningperioden.

Exempel

Exempel 5. Familjen bor i Finland men pappan arbetar på ett fartyg som seglar under svensk flagg. Mamman studerar men har hela tiden arbetat deltid vid sidan av studierna innan barnet föddes. De inkomster som konstaterats vid den senast fastställda beskattningen har beaktats i samband med mammans föräldradagpenning. Mamman jämställs med en arbetstagare under föräldradagpenningperioden och Finland ansvarar primärt för utbetalningen av förmånerna.

Exempel

Exempel 6. Familjen bor i Finland men pappan arbetar på ett fartyg som seglar under svensk flagg. Mamman studerar och har arbetat några månader under somrarna. De inkomster som konstaterats vid den senast fastställda beskattningen och på basis av vilka dagpenningen är större än

minimibeloppet har beaktats i samband med mammans föräldradagpenning. Då mamman inte arbetat innan dagpenningperioden inleds, jämförs hon inte med en arbetstagare under föräldradagpenningperioden och Finland svarar i andra hand för utbetalningen av förmånerna.

En mottagare av grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning anses vara ekonomiskt aktiv i enlighet med förordningarna om social trygghet, dvs. personen jämförs med en arbetstagare. Grunddagpenning betalas ut i 300, 400 eller 500 dagar beroende på personens arbetslivserfarenhet. Maximitiden anges i det beslut om grunddagpenning som meddelas den arbets sökande.

Arbetsmarknadsstöd kan också beviljas personer som bor i Finland, även om de inte har arbetat tidigare. Skyldigheten att betala familjeförmåner till föräldrar som debuterar på arbetsmarknaden övergår emellertid inte till Finland enbart på basis av utbetalningen av arbetsmarknadsstöd, och föräldrarna jämförs inte med arbetstagare. Detta beror på att det primära ansvaret för utbetalning av familjeförmåner enligt förordningen grundar sig på arbete. En mottagare av arbetsmarknadsstöd jämförs med en arbetstagare endast om hen har varit arbetspensionsförsäkrad innan rätten till arbetslöshetsförmånen uppkom. I sådana fall anses stödmottagaren vara aktiv under högst 300 dagar. Ett "nollande" av arbetsmarknadsstödet som en följd av de inkomster som beaktas vid behovsprövningen tar inte bort denna arbetstagarstatus.

Om personens rätt till grunddagpenning, inkomstrelaterad dagpenning eller arbetsmarknadsstöd avbryts, upphör hans aktivitet vad gäller familjeförmåner och hen jämförs inte längre med en arbetstagare. Personen jämförs fortfarande med en arbetstagare om hen har haft en förmån som baserar sig på arbete och förmånen utan avbrott bytts ut till en annan förmån som baserar sig på arbete (t.ex. en arbetslöshetsförmån/sjukdagpenning byts ut till föräldradagpenning).

När aktiviteten har upphört kan personen på nytt jämföras med en arbetstagare om hen inleder arbetspensionsförsäkrat arbete eller om hen jämföras med en arbetstagare på grundval av att hen får en förmån som baserar sig på arbete. För att barnbidrag ska kunna beviljas förutsätts dessutom att personens inkomster uppgår till den miniminivå som anges i lagen om gränsoverskridande social trygghet, ifall barnet inte är stadigvarande bosatt i Finland.

En person jämförs med en arbetstagare också under tiden för arbetstagarers efterskydd (8 § i lagen om gränsoverskridande social trygghet).

Läs mer om grunddagpenning och om när arbetet upphör.

Exempel

Exempel 7. En mottagare av inkomstrelaterad dagpenning börjar få arbetsmarknadsstöd efter att maximitiden uppnåtts. Personens aktivitet i förhållande till familjeförmåner avbryts eftersom hen har varit aktiv den maximala tiden (300–500 dagar) och eftersom hen inte heller arbetspensionsförsäkras förrän hen får arbetsmarknadsstöd.

Exempel

Exempel 8. En person får rätt till arbetsmarknadsstöd och har varit arbetspensionsförsäkrad innan stödet börjar betalas ut. Således betraktas han på basis av arbete som aktiv vad gäller familjeförmåner i 300 dagar.

Under perioden med arbetsmarknadsstöd har personen dock en karenperiod, varvid han inte får någon arbetslöshetsförmån i tre månaders

tid. Under denna tid arbetar han några dagar som byggnadsarbetare. Efter karensperioden fortsätter utbetalningen av arbetsmarknadsstöd.

En person kan även betraktas som aktiv under karensperioden vid samordning av familjeförmåner, även om hen inte får någon arbetslöshetsförmån. Maximitiden på 300 dagar börjar inte på nytt på grund av det arbetspensionsförsäkrade arbetet under karensperioden, utan de tidigare aktiva dagarna inräknas i det totala antalet. Maximitiden skulle börja på nytt endast om personen efter utbetalningsperioden på 300 dagar på basis av arbete på nytt skulle bli arbetspensionsförsäkrad och hen efter att arbetet upphört skulle få rätt till arbetsmarknadsstöd.

Även uttag av pension kan utgöra en grund för utbetalningen av familjeförmåner. Vilket land som primärt ansvarar för utbetalningen av familjeförmåner bestäms enligt var vårdnadshavaren arbetar eller enligt erhållande av en därmed jämförbar penningförmån och enligt var barnet är bosatt, i följande ordning:

1. **arbetet utförs och barnet bor i samma land**
2. **arbetet utförs i ett annat land än det land där barnet bor.**

Det land som har primärt betalningsansvar betalar förmånerna för barnet enligt landets egen lagstiftning till fullt belopp. Det land som har sekundärt ansvar samordnar förmånerna och betalar den överskjutande delen, om summan av de familjeförmåner som landet betalar för ett och samma barn är större än summan av de familjeförmåner som det primärt ansvariga landet betalar för samma barn.

Arbete i det land där barnet bor

När den ena vårdnadshavaren bor tillsammans med barnet är det land där barnet bor primärt ansvarigt för utbetalningen av förmåner med anledning av vårdnadshavarens yrkesverksamhet. Denna verksamhet kan vara vilken yrkesverksamhet eller kommersiell verksamhet som helst, vare sig den är avlönad eller inte. En vårdnadshavare som bor i samma land tillsammans med sitt barn anses även bedriva yrkesverksamhet eller kommersiell verksamhet då verksamheten är avbruten på grund av sjukdom, moderskap, arbetsolycksfall, yrkessjukdom eller arbetslöshet, om lön eller andra förmåner än pension utbetalas på basis av dessa händelser. Verksamheten betraktas som yrkesverksamhet också då den är avbruten på grund av avlönad semester, strejk eller lockout. (Administrativa kommissionens beslut F1 (883/2004) och nr 207 (1408/71)).

Ovan nämnda definition av arbete har betydelse bara när rätt till ifrågavarande lands familjeförmån föreligger till följd av bosättning och den ena partnern arbetar i ett annat medlemsland. Syftet är att förhindra utbetalningen av överlappande familjeförmåner från två länder samtidigt.

I Finland

En person som bor i Finland anses bedriva yrkesverksamhet och Finland har således primärt ansvar för utbetalningen av förmånen för ett barn som bor i Finland, även om den andra partnern arbetar i ett annat land, om den som bor i Finland

- bedriver vilken yrkesverksamhet som helst på grundval av vilken hen omfattas av en arbetspensionsförsäkring, eller
- efter att arbetet upphört eller avbrutits erhåller dag- eller föräldradagpenningförmåner, arbetslöshetsdagpenning, arbetsmarknadsstöd (efter att ha arbetat i Finland de två år som föregår tidpunkten för avgörandet) eller

motsvarande dagpenningförmån (till dessa förmåner räknas inte stöd för hemvård av barn). En person som är alterneringsledig, vårdledig eller studieledig jämförelsesvis inte med en ekonomiskt aktiv person. I fråga om barnbidrag jämförelsesvis en person som har rätt till efterskydd i enlighet med lagen om gränsöverskridande social trygghet med arbetstagare.

Exempel

Exempel 9. Fadern arbetar och bor i Finland, medan modern och barnet bor i ett annat EU-land där de har rätt att få familjeförmåner på basis av boendet. Modern arbetar inte. Finland är primärt ansvarigt för utbetalningen av familjeförmåner och det andra EU-landet betalar den eventuella överstigande delen.

Exempel

Exempel 10. Såsom i exempel 9, men modern arbetar i ett annat EU-land. Det andra EU-landet är primärt ansvarigt för utbetalningen av familjeförmåner. Finland betalar den eventuella överstigande delen.

I vissa medlemsstater är familjeförmånerna inkomstrelaterade förmåner. Om den primärt ansvariga statens förmåner av denna anledning inte utbetalas, betalar den sekundärt ansvariga staten förmåner enligt det egna landets lagstiftning till fullt belopp.

Exempel

Exempel 11. En man arbetar i Finland men hans partner arbetar och bor med barnet i ett annat medlemsland.

Eftersom familjeförmåner är inkomstrelaterade i barnets bosättningsland har familjen inte rätt till familjeförmåner på basis av sina inkomster. Således betalar Finland familjeförmånerna till fullt belopp även om barnets bosättningsland skulle vara den primära utbetalaren av familjeförmåner. Fras LLF21/WKF51 ska läggas till besluten om familjeförmåner.

Exempel

Exempel 12. Som i exempel 9, men mammans arbete är av ringa omfattning och kriterierna för försäkringstillhörighet i det andra EU-landet uppfylls inte, eller mamman är arbetslös, moderskapsledig e.d. och får därför ersättning. Om rätten till förmånen enligt den nationella lagstiftningen i barnets bosättningsland uppstår på basis av boendet, är barnets bosättningsland primär utbetalare av förmånen.

Om det andra EU-landet i detta fall inte skulle betala ut förmånen på basis av sin nationella lagstiftning, är landet inte heller skyldigt att betala ut den enligt förordning 883/2004. Syftet med förordningen är att visa vilken personkrets som lagstiftningen i fråga tillämpas på, inte att ändra de särskilda villkor som ställs i den nationella lagstiftningen.

Exempel

Exempel 13. Som i exemplen 10 och 11, men barnet bor i Finland med sin far. Finland är det land som i första hand betalar ut familjeförmånerna.

Om mammans arbete i ett annat EU-land inte uppfyller kriterierna för försäkringstillhörighet, behöver det landet inte betala eventuellt överskjutande belopp. I

detta fall skulle EU-landet inte heller vara skyldigt att betala förmånen till Finland, fastän fadern inte arbetade här.

Situationer som inbegriper tre olika länder: Föräldrarna har olika behöriga stater och barnet bor i ett tredje medlemsland

Med situationer som inbegriper tre olika länder avses här situationer där föräldrarna arbetar i två olika EU-länder och barnet bor i ett tredje EU-land ([artikel 58 i förordning 987/2009](#)). De behöriga institutionerna i föräldrarnas sysselsättningsländer jämför de familjeförmåner som ska betalas till familjen och sedan betalas förmånerna till familjen av den stat som betalar ut de större familjeförmånerna. Den stat vars förmåner är mindre ersätter den utbetalande staten med hälften av förmånsbeloppet, dock högst till det belopp som familjen skulle ha rätt till enligt den statens lagstiftning, om förmånerna skulle betalas till fullt belopp. Närmare anvisningar finns här. Tekniska anvisningar finns här: Kustannusten jakamisen ohje toisen maan kanssa (Anvisning om fördelning av kostnader med ett annat land).

Exempel

Exempel 14. Pappan arbetar i Finland och har det ena av familjens två barn hos sig. Mamman arbetar i Estland och har det andra barnet hos sig. Eftersom bägge länderna samtidigt är behöriga att betala ut familjeförmåner på basis av föräldrarnas arbete och familjens barn bor i bägge länderna, betalar bägge länderna primärt ut familjeförmånerna för det barn som bor i landet i fråga och den eventuella mellanskillnaden för det barn som bor i det land där den andra föräldern arbetar.

Exempel

Exempel 15. Pappan arbetar i Finland och mamman på ett fartyg som seglar under svensk flagg. Barnen bor hos far- eller morföräldrarna i Estland. Finland och Sverige är behöriga att betala ut familjeförmåner på basis av föräldrarnas arbete. Institutionerna i Finland och Sverige jämför de familjeförmåner som ska betalas till familjen och sedan betalas förmånerna till fullt belopp av den stat vars förmåner är störst. Den ena staten ersätter den utbetalande staten med hälften av förmånsbeloppet, dock högst det belopp som familjen skulle ha rätt till enligt dess lagstiftning.

Arbetet eller företagsverksamheten utförs i ett annat land än det land där barnet bor

För att sysselsättningslandet eller det land där företagsverksamheten bedrivs ska bli skyldigt att betala familjeförmåner för ett barn som bor i ett annat medlemsland, förutsätts att arbetet eller företagsverksamheten uppfyller arbetsvillkoren i sysselsättningslandet på det sätt som de fastställts i det aktuella landets lagstiftning. Förordning 883/2004 innehåller inte en definition på en arbetstagare (jfr förordning 492/2011), utan med arbetstagare avses en person som på grund av sitt arbete har försäkrats i en medlemsstat i fråga om något socialförsäkringsområde som förordningen omfattar.

Även om den behöriga staten enligt förordningens lagvalsbestämmelser bestäms utifrån arbetstagarens status, är rätten till förmåner beroende av den nationella lagstiftningen. Villkoren som gäller rätten till förmån på grundval av arbete eller företagsverksamhet i Finland uppfylls enligt olika förutsättningar i fråga om barnbidraget och hemvårdsstödet:

Rätt till barnbidrag

Rätt till barnbidrag på grundval av arbete eller företagsverksamhet i Finland föreligger när vårdnadshavaren uppfyller kriterierna för arbete eller bedrivande av företagsverksamhet i enlighet med lagen om gränsöverskridande social trygghet. I fråga om arbetstagare innebär detta att personen ska uppfylla inkomstkravet i 7 § i lagen. Läs mera om försäkring av arbetstagare.

Rätt till barnbidrag på grund av företagsverksamhet föreligger för en person som är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare. I praktiken förutsätter detta att personen har bedrivit företagsverksamhet i minst fyra månader utan avbrott innan försäkringsansökan lämnas in. En företagare som uppfyller villkoren försäkras från det att företagsverksamheten inleds. Läs mer om företagares försäkringstillhörighet och stipendieters försäkringstillhörighet.

Rätt till stöd för hemvård av barn

Rätt till hemvårdsstöd på basis av arbete eller företagareverksamhet i Finland föreligger genast då vårdnadshavaren omfattas av arbetspensionslagstiftningen (inkl. lagstiftningen om företagarpensioner) i samband med att hen inleder arbete eller företagareverksamhet.

Exempel

Exempel 16. Familjens vårdnadshavare kommer från Polen för att arbeta i Finland i tre månader. För vårdnadshavarens barn som bor i Polen uppstår rätt till hemvårdsstöd på grundval av arbetet och arbetspensionsförsäkringen i Finland i det fallet att övriga förutsättningar uppfylls, men inte till barnbidrag, eftersom inkomstkravet enligt lagen om gränsöverskridande social trygghet inte uppfylls.

I regel jämställs FÖPL-försäkrade lättföretagare med företagare och lättföretagare som inte är FÖPL-försäkrade med arbetstagare. Lättföretagare anses vara ekonomiskt aktiva även om de arbetar i ringa utsträckning. Dock påverkar inkomstnivån rätten till barnbidrag och en lättföretagare har rätt till barnbidrag om lättföretagaren behandlas som arbetstagare och uppfyller de minimikrav som ställs på förvärvsinkomst i lagen om gränsöverskridande social trygghet. Däremot grundar sig barnvårdsstödet på arbetspensionsförsäkring. Det räcker därmed nog med arbete i ringa utsträckning för att en lättföretagare ska räknas som ekonomiskt aktiv, men ifall hen inte är försäkrad i enlighet med FÖPL eller annan lag om arbetspension (främst ArPL) kan hen inte anses vara en sådan arbetstagare som har rätt till barnvårdsstöd.

Bosättning

Om rätten till en förmån har förvärvats i fler än ett land på grund av bosättning, är barnets bosättningsland primär utbetalare. Mellanskillnaden behöver emellertid inte betalas för ett barn som är bosatt i en annan medlemsstat om rätten till den aktuella förmånen endast grundar sig på föräldrarnas/vårdnadshavarens bosättning i Finland (artikel 68.2 i förordning 883/2004).

Om Finland är den enda behöriga utbetalaren av familjeförmåner, kan familjeförmånerna betalas från Finland även om föräldern inte är ekonomiskt aktiv. En sådan situation kan uppstå om barnet har endast en vårdnadshavare och barnet bor i en annan stat än vårdnadshavaren, men barnets bosättningsstat inte betalar ut några familjeförmåner. Om barnet fortfarande anses höra till samma hushåll som

vårdnadshavaren som är bosatt i Finland och barnets bosättningsstat inte betalar ut några familjeförmåner kan Finland, dvs. föräldrarnas bosättningsstat, undantagsvis betala ut familjeförmånerna även om föräldern inte är ekonomiskt aktiv (EU-dom C-322/17 Bogatu).

Exempel

Exempel 17. Ett barn har på grund av gymnasiestudier flyttat till Estland där hon bor hos sin mormor under veckorna. Rätt till familjeförmåner uppkommer inte överhuvudtaget i Estland eftersom barnen inte har en laglig vårdnadshavare i Estland. Barnets far är avliden. I den här situationen betalar Finland barnbidrag eftersom barnets enda vårdnadshavare är bosatt i Finland och vårdnadshavaren betraktas som barnets familjemedlem trots att barnet har flyttat utomlands. Eftersom Finland är den enda behöriga staten i fråga om familjeförmåner betalas barnbidrag från Finland även om föräldern inte är ekonomiskt aktiv.

Om föräldern och barnet har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten under en tillfällig utlandsvistelse (6 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet), är familjens bosättningsland alltså Finland. Om föräldern och barnet bevarar sin rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten trots att utlandsvistelsen varar över 6 månader (11–13 § i lagen), kan vistelselandet i regel betraktas som bosättningsland i samband med familjeförmåner.

Om barnet bevarar sin rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten under en utlandsvistelse som varar över 6 månader, uppstår rätt till barnbidrag även om det skulle vara fråga om betalning av ett tilläggsbelopp (mellanskillnad) från Finland. Detta grundar sig på den nationella barnbidragslagen, som tillämpas i andra hand vid sidan av förordning 883/2004. Enligt barnbidragslagen har man rätt till barnbidrag för ett barn som enligt lagen om gränsöverskridande social trygghet har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten.

Exempel

Exempel 18. En finländsk studerande bedriver läkarstudier i Estland och gifter sig där med en lokal studiekamrat. De får ett barn som har fastare anknytning till Estland och barnet får inte rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland. Som barnets bosättningsland är Estland primär utbetalare av familjeförmåner. Finland behöver inte betala ett tilläggsbelopp (mellanskillnad), eftersom utbetalningen av förmånen skulle grunda sig på att den studerande föräldrarnas bosättningsland är Finland. Om barnet har rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland ska Finland betala ett tilläggsbelopp av barnbidraget.

Vid tillämpning av förordning 883/2004 har, förutom arbetstagare, också studerande rätt till stöd för hemvård av barn om de har rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland enligt 6 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet (tillfällig vistelse utomlands) eller enligt 12 § i samma lag (längre heltidsstudier än ett år). Likaså har familjen rätt till stöd för hemvård av barn om en förälder, t.ex. en arbetstagares familjemedlem, tillfälligt åker från Finland till en annan EU-medlemsstat för en kortare tid än 6 månader.

Exempel

Exempel 19. En familj åker från Finland till Sverige för en kortare tid än 6 månader. Den ena av föräldrarna är anställd hos en lokal arbetsgivare

och den andra är hemma med barnen. Familjen har rätt till barnbidrag och hemvårdsstöd från Finland på grundval av den icke-aktiva föräldern och barnens bosättning. Familjeförmånerna betalas i första hand av Sverige.

I det fall att familjens vistelse och den ena förälderns arbete i Sverige varar längre än 6 månader, föreligger inte rätt till förmåner från Finland.

Exempel

Exempel 20. En studerande som har rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland och som åker från Finland till en annan EU-medlemsstat för att bedriva heltidsstudier har rätt till barnbidrag och stöd för hemvård av barn även om studierna skulle vara längre än 6 månader. Också ett barn som följer med till Finland har rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland med stöd av 13 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet.

Om den studerandes make arbetar i studielandet svarar Finland i andra hand för familjeförmånerna. Av barnbidraget betalas ett tilläggsbelopp. Av hemvårdsstödet betalas inget tilläggsbelopp från Finland, eftersom Finland inte är barnets bosättningsland.

Exempel

Exempel 21. Pappan i familjen är finländare och arbetar i Sverige som anställd hos en lokal arbetsgivare. Mamman, som studerar, flyttar tillfälligt från Finland till Sverige med sitt barn. Både mamman och barnet har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten med stöd av 6 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet. Finland betalar familjeförmånerna som sekundär utbetalare eftersom barnet anses vara bosatt i Finland.

Om mamman börjar arbeta i Sverige, kvarstår Finland som sekundär utbetalare av familjeförmåner eftersom barnet anses vara stadigvarande bosatt i Finland enligt 6 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet. Om Sverige dock anser att barnet i detta fall bor stadigvarande i landet, måste ärendet tolkas från fall till fall vad gäller barnets boende.

Exempel

Exempel 22. Pappan i familjen är finländare och arbetar i Sverige som anställd hos en lokal arbetsgivare i mer än 6 månader. Mamman är en utsänd arbetstagare som sänts ut från Finland. Hon har ett intyg för utsända arbetstagare som beviljats av Pensionsskyddscentralen och barnet har med stöd av 13 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten. Finland betalar mellanskillnaden mellan barnbidraget och hemvårdsstödet.

Exempel

Exempel 23. Pappan i familjen flyttar som utsänd arbetstagare från Finland till Tyskland med maka och barn. Han har ett intyg för utsända arbetstagare som beviljats av Pensionsskyddscentralen och familjemedlemmarna bevarar med stöd av 13 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet sin rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten.

Efter ett halvt år börjar maken arbeta i Tyskland. Tyskland blir då den primära utbetalaren av familjeförmåner. Finland betalar ut ett tilläggsbelopp av barnbidraget på basis av pappans arbete.

Exempel

Exempel 24. Barnet bor tillsammans med sin mamma i Estland. Pappan bor i Finland, arbetar inte och har inte någon arbetsbaserad förmån. Finland betalar inte ut något tilläggsbelopp.

Prioritetsordningen ändras mitt under en månad

Om den lagstiftning som ska tillämpas byts ut och/eller behörigheten att bevilja familjeförmåner övergår från ett medlemsland till ett annat mitt i en kalendermånad, betalas förmånerna med stöd av artikel 59 i tillämpningsförförordning 987/09 till slutet av ifrågavarande månad av den institution som betalade förmånerna i början av månaden, oavsett utbetalningsdatum. Institutionen ska underrätta institutionen i den andra medlemsstaten om den tidpunkt då den upphör att betala ut familjeförmånerna. Institutionen i den andra medlemsstaten börjar betala ut förmånerna från och med den dagen.

Syftet med bestämmelsen är att förhindra att familjen går miste om sina förmåner för månaden efter flyttningsmånaden, vilket ofta varit fallet när en familj vid månadsskiftet flyttar från ett land till ett annat och det nya landets nationella regler börjat tillämpas. Tillämpandet av bestämmelsen ändrar emellertid inte på det faktum att förutsättningarna för att få familjeförmånerna i övrigt ska fyllas (nästan) oavbrutet både i den tidigare hemstaten och i den nya hemstaten. För att artikel 59 i förordning 987/09 ska tillämpas måste familjen flytta till Finland inom en månad efter att den lämnat sitt tidigare boplatansland. Därtill ska förmånerna enligt den uppgift som fåtts på SED-blanketten från utflyttningslandet utbetalas i utflyttningslandet fram till slutet av den månad från vilken man ansökt om en förmån från Finland eller fram till slutet av den månad som föregår denna tidpunkt. Några månaders semester efter att arbetet utomlands har upphört och före flyttning till Finland medför exempelvis inte att man förvärvar rätt till förmåner från Finland omedelbart från början av månaden efter den då utbetalningen av förmånerna från sysselsättningslandet har upphört.

Om utreselandet av någon förmånsrelaterad orsak som grundar sig på nationell lagstiftning (t.ex. barnet uppnår en viss ålder under månaden i fråga, varvid förmånsrätten upphör) har dragit in förmånerna mitt under flyttningsmånaden, börjar man inte vid tillämpning av artikel 59 i tillämpningsförförordning 987/09 betala ut familjeförmåner från Finland mitt under den aktuella månaden, utan först från början av följande månad.

Artikel 59 i förordning 987/09 tillämpas inte i de fall där det i Finland uppkommer sekundär rätt till familjeförmåner när det andra landet alltjämt är primärt ansvarigt.

Exempel

Exempel 25. Familjen får barnbidrag och stöd för hemvård av barn från Finland och flyttar till Tyskland den 15 i månaden. Barnbidraget och hemvårdsstödet betalas till månadens slut.

Exempel

Exempel 26. Familjen får barnbidrag och stöd för hemvård av barn från Finland och flyttar till Tyskland den 15 i månaden. Familjens barn fyller 3 år den 10 i månaden. Utbetalningen av hemvårdsstödet upphör den 10 i månaden. Barnbidrag betalas till slutet av månaden.

Exempel

Exempel 27. Familjen får barnbidrag och stöd för hemvård av barn från Finland och flyttar till Tyskland den 15 i månaden. Familjens barn fyller 3 år den 20 i månaden. Utbetalningen av hemvårdsstödet upphör den 20 i månaden. Barnbidrag betalas till slutet av månaden.

Exempel

Exempel 28. Familjen har två barn. Familjen får barnbidrag och hemvårdsstöd. Föräldradagpenningperioden upphör den 20:e. Familjen flyttar till Tyskland den 15 i månaden.

Föräldrapenningen betalas till den 20:e. Hemvårdsstöd betalas för det äldsta barnet fram till slutet av månaden. För det yngsta barnet betalas inget hemvårdsstöd, eftersom rätten till stödet skulle börja först efter flyttningen. Barnbidrag betalas till slutet av månaden.

Exempel

Exempel 29. Familjen flyttar till Finland den 15 i månaden. Via SED har man fått veta att den föregående medlemsstaten betalar förmånerna till slutet av den aktuella månaden. Barnbidrag och hemvårdsstöd beviljas från början av följande månad.

Exempel

Exempel 30. Familjen flyttar till Finland den 15 i månaden. Den tidigare bosättningsstaten har på SED-blankett meddelat att utbetalningen av förmåner upphört i slutet av föregående månad. Barnbidrag och hemvårdsstöd beviljas från början av den månad då familjen flyttar till Finland. Kommuntillägg betalas från början av följande månad om familjen har fått en hemkommun.

Exempel

Exempel 31. En förälder med pension från Finland och Sverige flyttar med sitt barn från Finland till Sverige. Om de flyttar t.ex.

- **1.11** (försäkringstillhörigheten upphör 31.10), betalas förmånerna från Finland till 31.10, eller
- **2.11** (försäkringstillhörigheten upphör 1.11), betalas förmånerna från Finland till 30.11.

Exempel

Exempel 32. Pappan arbetar i Sverige och familjen har bott med honom i Sverige. När hela familjen flyttar till Finland eller mamman flyttar till Finland med barnen och börjar arbeta i Finland

- **1.2** (har lämnat Sverige föregående månad), betalas förmånerna från Finland från och med 1.2
- **2.2**, betalas förmånerna från Finland från och med 1.3
- **31.1**, betalas förmånerna från Finland från och med 1.2.

I samband med flyttningen behöver man i regel från kunden få en kopia av den svenska institutionens beslut om indragning av förmåner eller ett

meddelande från den svenska institutionen om när de svenska förmånerna dragits in.

Exempel

Exempel 33. Pappan arbetar i Sverige och familjen har bott med honom i Sverige. Mamman flyttar med barnen till Finland och är alltså hemma med barnen. Sverige är fortfarande primär utbetalare av familjeförmåner. I Finland uppkommer sekundär rätt till familjeförmåner. Familjen får rätt till barnbidrag då förhållandena förändras, dvs. från början av månaden efter den då mamman och barnen flyttade till Finland.

- Om mamman och barnen har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten från 1.2, betalas barnbidraget från Finland fr.o.m. 1.3.
- Rätt till hemvårdsstöd uppkommer från och med datumet i uppgifterna om hemkommun.
- Om mammans och barnens hemkommun är i Finland fr.o.m. 8.2, betalas hemvårdsstödet från Finland fr.o.m. 8.2.

Exempel

Exempel 34. Den tidigare bosättningsstaten har på SED-blankett meddelat att utbetalningen av förmåner har upphört 30.6. Familjen har flyttat till Finland och är försäkrad från 15.9. Barnbidrag beviljas från 1.10. Hemvårdsstöd beviljas från datum enligt kommunuppgift.

Exempel

Exempel 35. En finländsk kvinna flyttar 19.6 under föräldradagpenningperioden med sitt barn till Tyskland där hennes make är anställd av en lokal arbetsgivare.

Föräldradagpenningen grundar sig på kvinnans tidigare arbetsinkomster och upphör 12.9. Under denna tid har kvinnan och barnet rätt till den finländska sociala tryggheten. Tyskland blir den primära utbetalaren av familjeförmåner på basis av mannens arbete från och med 1.10.

Exempel

Exempel 36. En finländsk familjefar bor i Finland men arbetar på ett fartyg som seglar under svensk flagg. Hans partner som bor i Finland har arbetsinkomstbaserad föräldradagpenning som upphör 25.9. Finland är således primär utbetalare av familjeförmånerna fram till slutet av september.

Kunden ska i detta fall höras angående sina förändrade förhållanden och vid behov uppmanas att söka förmåner från det andra landet från 1.10 (förmånerna kan sökas av vilkendera som helst av makarna). Kunden ska informeras om att förmånerna avdras kalkylmässigt (MISSOC) även om hen inte ansöker om dem.

Till det primära landet skickas SED F001 och meddelas eventuella överbetalda belopp som man redan känner till. Det andra landets behöriga institution ombeds innehålla det överbetalda beloppet även om man inte ännu känner till det exakta beloppet. Betalningshinder ska helst inte användas, utan endast om kunden så önskar. Om det andra landet däremot betalar de retroaktiva posterna direkt till kunden, ska det överbetalda beloppet återkrävas av kunden.

Exempel

Exempel 37. En familj flyttar utomlands så att den ena partnern inte längre har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten, men den andra partnern och barnen bevarar rätten till den finländska sociala tryggheten. Familjeförmånerna har betalats ut till den partner som inte längre har rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

Eftersom förmånerna kan betalas till vilkendera som helst av föräldrarna kan den icke-försäkrade partnern kvarstå som mottagare, men vad gäller den tid förmånsrätten varar ska den tid som avgörandena om försäkringstillhörighet till den försäkrade partnern och barnen är i kraft beaktas (kan anges i den icke-försäkrade förmånstagarens förmånsbeslut).

1.4.5.2 Familjemedlem

Då man fastställer vems arbete, arbetslöshet eller pension som kan utgöra grund för en familjeförmån, tillämpas lagstiftningen om den aktuella familjeförmånen i det land från vilket förmånen ska betalas. Detta innebär också att en person som betraktas som familjemedlem i något EU-land, inte nödvändigtvis räknas som familjemedlem vid tillämpandet av lagstiftningen i en annan medlemsstat.

I Finland uppfylls familjemedlemsvillkoret då arbetstagarens, den arbetslösa eller pensionstagarens förhållande till barnet är sådant att personen i fråga med stöd av den nationella lagstiftningen i Finland (barnbidragslagen eller lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn) kan vara barnbidragsmottagare eller medlem i en familj som får hemvårdsstöd.

I internationella situationer kan barnbidrag betalas för ett barn som bor i ett annat EU-land om den person som bor/arbetar i Finland är barnets vårdnadshavare (separation, skilsmässa) eller om barnet hör till samma hushåll som den sökande (detta bekräftas av barnets bosättningsland). Även de andra villkoren, till exempel gällande arbete, ska uppfyllas innan förmånen betalas ut.

När det gäller en ensamförsörjare som är i Finland med barnet ska man i samband med ansökan utreda i vilket land barnets andra vårdnadshavare vistas. Om hen vistas i ett annat EU- eller EES-land ska förmåner sökas också i den andra vårdnadshavarens vistelse-/sysselsättningsland och betalningsansvaret mellan länderna ska utredas.

För att det ska uppstå betalningsansvar i fråga om hemvårdsstöd för Finlands del förutsätts att arbetstagaren kan anses vara familjemedlem i en sådan familj som avses i 2 § i lagen om stöd för hemvård och privatvård av barn. Familjemedlemsanknytningen finns om familjen har ett gemensamt hushåll i medlemsstaten, fastän en av familjemedlemmarna skulle vistas och på grund av arbetet vara försäkrad i en annan medlemsstat.

Observera att familjemedlemmarna kan ha en annan adress enligt befolkningsregistret i den andra medlemsstaten än den familjemedlem som arbetar i Finland. Situationen kan t.ex. vara sådan att familjemedlemmar som bor i ett annat medlemsland har flyttat till en ny adress som det enligt nationella regler inte är möjligt för personer som vistas utomlands att ändra till sin officiella adress. Om den utländska institutionens och den sökandes uppgifter om samlevnaden skiljer sig från varandra och uppgiften är nödvändig i situationen, är det skäl att be institutionen och vid behov även kunden (kundbrev LLI06/WHI06) om en tillägsutredning.

I nationell familjeförmånslagstiftning avses med samboförhållande att man bor i gemensamt hushåll i äktenskapsliknande förhållanden. Men i internationella situationer kan sambor inte förutsättas bo i gemensamt hushåll/på gemensam adress alla dagar, när orsaken till särboende är att den ena parten arbetar utomlands. Vid bedömningen av ett samboförhållande i en internationell situation tar man hänsyn till om parterna bor åtskilda på grund av arbete i en annan medlemsstat och/eller om de har bildat familj innan de började arbeta utomlands. Med beaktande av familjeförhållandena kan ett samboförhållande anses ha inletts också utan att parterna har bott tillsammans innan den ena parten började arbeta utomlands. När en arbetstagare kommer från utlandet till Finland är det av avgörande betydelse om den andra vårdnadshavarens (och ofta också barnens) bosättningsland anser att samborna hör till samma familj. Observera också att i skilsmässosituationer kan barnbidrag betalas för barn som bor utomlands, om den sökande är barnets vårdnadshavare.

Om det från ett annat EU-/EES-land eller Schweiz kommer en förfrågan om en person som enligt Finlands familjebegrepp inte längre betraktas som en familjemedlem, ska man till det andra landet meddela att personen inte omfattas av vårt familjebegrepp och att hen således inte har rätt till förmåner från Finland (och att Finland inte har betalat något i anslutning till detta).

Exempel

Exempel 1. Föräldrarna är frånskilda. Pappan bor och arbetar i Finland. Mamman och barnet bor i Sverige och mamman arbetar inte. Om pappan är barnets officiella vårdnadshavare, har pappan på basis av sitt arbete i Finland rätt till barnbidrag från Finland.

Exempel

Exempel 2. Mamman arbetar i Finland och barnen bor i Estland. Mamman och pappan skiljer sig. Barnen bor fortfarande i familjens gemensamma hem och det är huvudsakligen mormodern som sköter barnen medan mamman är borta på grund av sitt arbete. Mamman reser till barnen under veckoslut och semestrar. Mamman har fortfarande rätt till barnbidrag från Finland.

Exempel

Exempel 3. Mamman bor i Estland med sitt barn och hon arbetar. Pappan arbetar i Finland, men föräldrarna har inte flyttat isär i syfte att avsluta samlevnaden. Pappan vistas i Finland på grund av arbetet. Barnbidrag utbetalas i första hand från Estland. Om summan av de finländska förmånerna är större än de estniska betalar Finland mellanskillnaden, eftersom pappan arbetar i Finland och skulle kunna vara den som lyfter barnbidraget.

Exempel

Exempel 4. Barnet bor i Finland hos sin pappas kusin och barnets föräldrar bor och arbetar i Estland. Pappans kusin ansöker om barnbidrag för barnet.

Han kan beviljas barnbidrag om man kan konstatera att det är han som huvudsakligen har hand om barnet. Om barnets föräldrar inte anses ha hand om barnet, samordnas familjeförmånerna inte med Estland.

Exempel

Exempel 5. Ett barn bor hos sin pensionerade mormor i Finland. Barnets föräldrar bor i Sverige. Mormodern ansöker om barnbidrag för barnet.

Hon kan beviljas barnbidrag om hon anses vara den som huvudsakligen har hand om barnet. Om barnets föräldrar också anses ha hand om barnet samordnas familjeförmånerna, varvid Sverige är den primära utbetalaren på basis av föräldrarnas arbete.

Exempel

Exempel 6. En estnisk man har på basis av sitt arbete i Finland fått barnbidrag för sitt barn (vars vårdnadshavare han är) som bor med mannens fru i Estland samt för fruns barn (vars vårdnadshavare han inte är). Nu meddelar Estland i samband med årsjusteringen att paret skilt sig. I fortsättningen kan barnbidrag betalas endast till det barn mannen är officiell vårdnadshavare till. Barnbidraget för ex-fruns barn ska avslås. Justeringen görs från början av månaden efter förändringen.

Betalning av förmåner till utlandet på begäran av en institution i en annan medlemsstat

Om den familjemedlem till vilken förmånerna betalas inte använder dessa förmåner till att försörja sina familjemedlemmar, kan den behöriga institutionen betala familjeförmånerna till den person eller institution som faktiskt har hand om familjemedlemmarna (artikel 68 a i förordning 883/2004). Institutionen i den stat där familjemedlemmarna är bosatta kan på SED-blankett F016 (FB_BUC_02) sända en begäran till den behöriga institutionen om att förmånerna betalas till den som försörjer familjemedlemmarna i den stat där de är bosatta.

Den person till vilken förmånerna betalas ska på begäran höras och få möjlighet att lägga fram en utredning om att de används för familjemedlemmarna. Den behöriga institutionen meddelar den institution som lämnat begäran på SED-blankett F017 om den godkänner den framställda begäran.

1.4.5.3 Förmåner som betalas för en pensionstagares barn

I Finland är barnbidrag och stöd för hemvård av barn (utan kommuntillägg) familjeförmåner enligt EU-förordning 883/2004. I vissa andra länder betalas som familjeförmåner också särskilda förmåner för barn som mist en eller båda föräldrarna. Från Finland kan man betala barnförhöjning till en pensionstagare, men det är inte en familjeförmån utan en pensionsförmån.

Utbetalning av förmåner vid tillämpning av förordning A883/2004

Det primära ansvaret för utbetalningen av pensionstagares familjeförmåner (barnbidrag, stöd för hemvård av barn) ligger hos det land där barnet är bosatt och från vilket pensionstagaren får pension. Om pensionstagaren inte får pension från den

stat där barnet bor, är det den medlemsstat där pensionstagaren har de längsta försäkringsperioderna som ansvarar för familjeförmånerna.

Barnförhöjning för pensionstagare är inte en familjeförmån enligt förordning 883/2004, utan den betalas enligt bestämmelserna i det kapitel i förordningen som handlar om pensioner. Barnförhöjningen betalas till fullt belopp och den kan komma att betalas till fullt belopp från flera olika länder.

Den andra vårdnadshavarens arbete kan inverka på vilket land som har primärt ansvar på det sätt som anges i punkten Bestämmelser om primär utbetalning.

Finland har primärt ansvar vid tillämpning av förordning A883/2004

Finland har primärt ansvar för de barnbidrag och stöd för hemvård av barn som betalas för en pensionstagares barn, om

- pensionstagarens barn bor i Finland OCH pensionstagaren får pension från Finland, eller
- pensionstagarens barn bor i en annan medlemsstat enligt vars lagstiftning pensionstagaren inte får pension, och pensionstagaren har mest försäkrings- eller bosättningsstid i Finland.

Om barnens andra vårdnadshavare arbetar eller är yrkesutövare i en annan EU-medlemsstat, är Finland sekundärt ansvarigt för utbetalningen av familjeförmåner. Då betalas från Finland ett tilläggsbelopp motsvarande mellanskillnaden mellan barnbidraget och hemvårdsstödet i Finland och barnbidraget och hemvårdsstödet i den andra medlemsstaten.

Finland har sekundärt ansvar vid tillämpning av förordning A883/2004

Finland har sekundärt ansvar för barnbidrag och hemvårdsstöd som betalas för en pensionstagares barn, om någon annan EU-stat har primärt utbetalningsansvar enligt de ovan angivna reglerna. Till en pensionstagare med rätt till barnförhöjning för pensionstagare betalas barnförhöjningen i fråga dock från Finland med fullt belopp.

Exempel

En studerande mamma bor med sina två barn i Sverige. Barnen får familjepension från både Finland och Sverige. I Finland uppkommer sekundär rätt till familjeförmåner, eftersom barnen bor i Sverige och får pension därifrån.

Stat med ansvar för utbetalningen av förmåner vid tillämpning av förordning A1408/71

Den stat som ska betala ut förmånerna bestäms, på ett undantag när, enligt samma regler som gäller pension för föräldralösa barn enligt bestämmelserna om familjeförmåner. Om pensionstagaren har varit försäkrad i två eller flera medlemsstater, är den stat där pensionstagaren är bosatt primärt ansvarig för utbetalningen av förmånerna. Om pensionstagaren inte har rätt till pension eller barnförhöjning från bosättningslandet, är den stat där pensionstagaren längst har varit försäkrad primärt ansvarig.

Om den ena vårdnadshavaren arbetar, inverkar detta på vilken stat som ska betala ut barnbidraget på samma sätt som i fråga om förmånerna för föräldralösa barn.

Finland har primärt ansvar vid tillämpning av förordning A1408/71

Finland är primärt ansvarigt för de förmåner som betalas för en pensionstagares barn, om pensionstagaren

- bor i Finland och får folkpension eller arbetspension från Finland
- bor i en annan medlemsstat och får pension enbart från Finland eller har tjänat in mest försäkringstid i Finland. Exempel: pensionstagaren bor i Tyskland, har varit försäkrad i Finland och i Sverige och har tjänat in mest försäkringstid i Finland.

Om barnets ena vårdnadshavare arbetar eller är yrkesutövare i en annan medlemsstat, betalas endast skillnaden mellan barnbidragen och hemvårdsstödet från Finland. En eventuell barnförhöjning fastställs enligt de ovan nämnda bestämmelserna.

Finland har sekundärt ansvar vid tillämpning av förordning A1408/71

Finland är sekundärt ansvarigt för de förmåner som betalas för en pensionstagares barn som är bosatt i Finland alltid när någon annan stat enligt ovan nämnda bestämmelser är primärt ansvarigt för dem.

Om den ena av barnets vårdnadshavare arbetar i Finland, har Finland primärt ansvar för barnbidraget och hemvårdsstödet och sekundärt ansvar för barnförhöjningen för pensionstagare.

Särskilda förmåner för barn som mist en eller båda föräldrarna - förordning 883/2004

Vissa EU-medlemsstaters lagstiftning innehåller särskilda förmåner för barn som mist en eller båda föräldrarna. På dem tillämpas bestämmelserna om familjeförmåner, dock så att förmånerna inte samordnas med andra familjeförmåner. Stater vars lagstiftning omfattar kompletterande eller särskilda förmåner för barn som mist en eller båda föräldrarna är Sverige, Belgien, Irland, Frankrike, Danmark, Storbritannien och Malta. EU:s administrativa kommission för social trygghet publicerar en lista över särskilda förmåner för barn som mist en eller båda föräldrarna. Obs! Storbritannien lämnade EU 1.2.2020, men i situationer med anknytning till detta ska man alltid kontrollera tillämpligheten av eventuellt separat avtal.

En särskild förmån för barn som mist en eller båda föräldrarna utbetalas som komplement till familjeförmåner från den EU-medlemsstat genom vars lagstiftning rätten till den aktuella förmånen har förvärvats och vars lagstiftning den avlidna arbetstagaren längst har omfattats av. Om den avlidna arbetstagaren varit försäkrad i flera EU-länder där lagstiftningen innehåller en särskild förmån för barn som mist en eller båda föräldrarna, ska man utreda och jämföra försäkringsperiodernas längd i de olika länderna. Uppgifter om förmånsansökan ska förmedlas till det land som betalar ut särskild förmån för barn som mist en eller båda föräldrarna och där den avlidna hade de längsta försäkringsperioderna.

Hos FPA framgår situationen i praktiken vanligen i samband med ansökan om familjepension. Handläggaren av EU-pensioner ska till familjeförmånshandläggarna

vid Centret för internationella ärenden förmedla den uppgift som hen fått på U-bilagan om förmånslåtarens försäkringsperiod i den medlemsstat som betalar särskild förmån för föräldralösa barn (ovan nämnda stater). Centret för internationella ärenden skickar uppgiften om ansökan om familjepension till den andra medlemsstaten med SED-blankett F021. Om det finns försäkringsperioder i flera länder där lagstiftningen innehåller förmån för föräldralösa barn, frågar Centret för internationella ärenden först länderna efter försäkringsperiodernas längd med SED-blankett F018.

1.4.5.4 Förmåner till arbetstagare från ett tredje land

När en tredjelandsmedborgare kommer till Finland från ett annat EU-land tillämpas på betalningen av familjeförmåner bestämmelserna i förordning 883/2004 och 1231/2010 om hen omfattas av förordningens tillämpningsområde. För att få t.ex. barnbidrag förutsätts arbetstagaren då inte ha minst 6 månaders arbete, utan det räcker att villkoret i lagen om gränsöverskridande social trygghet gällande den månatliga inkomstnivån är uppfyllt.

En tredjelandsmedborgare som inte omfattas av EU-förordningarna och som arbetar i Finland har rätt till samma familjeförmåner som en arbetstagare som kommit från ett EU-/EES-land, dvs. barnbidrag samt hemvårdsstöd i form av vårdpenning och vårdtillägg. Förmånerna betalas inte för barn som bor utomlands, utan barnet ska vara i Finland med arbetstagaren. Barnet behöver inte i en sådan situation vara försäkrat, men förmånstagaren ska vara försäkrad. Dessutom begränsar de s.k. migrationsdirektiven utbetalningen av barnbidrag och hemvårdsstöd. Läs mer: [Arbetstagare från tredje land](#).

Ett villkor för att få barnbidrag är att arbetstagaren eller barnet i enlighet med lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (den s.k. lagen om gränsöverskridande social trygghet) har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten. Rätten till den finländska sociala tryggheten kan uppkomma utifrån arbete eller stadigvarande bosättning i Finland.

För att få hemvårdsstöd måste arbetstagaren faktiskt arbeta och vara arbetspensionsförsäkrad i Finland. För att få förmånerna måste arbetstagaren uppfylla samma arbetsvillkor som en arbetstagare som kommit från ett EU-/EES-land eller Schweiz.

Rätt att arbeta

De s.k. migrationsdirektiven begränsar utbetalningen av barnbidrag och barnavårdsstöd till sådana arbetstagare från tredjeländer som inte omfattas av förordning 883/2004 och som inte anses vara stadigvarande bosatta i Finland.

Den som är försäkrad som arbetstagare måste ha tillstånd att arbeta i Finland i minst 6 månader för att vara berättigad till barnbidrag och hemvårdsstöd. Arbetstagaren ska ha ett uppehållstillstånd för minst 6 månader som innefattar rätt att arbeta. Då man kontrollerar om sexmånadersvillkoret är uppfyllt kan även arbete som utförts med stöd av ett visum som innefattar rätt att arbeta beaktas, om personen har fått uppehållstillstånd senare och det inte uppstått något längre avbrott mellan det arbete som utförts med stöd av visum och det som utförts med stöd av uppehållstillstånd. Förmåner beviljas för den tid den sökande är försäkrad.

Om en person som arbetat i Finland i minst 6 månader blir arbetslös och har registrerat sig som arbetslös arbetssökande, har hen rätt till barnbidrag och hemvårdsstöd.

Ett villkor för utbetalning av barnbidrag är ytterligare att arbetstagaren har en månatlig inkomst som är minst på den nivå som krävs i lagen om gränsöverskridande social trygghet. Om arbetet avbryts, minskar eller upphör kan barnbidraget enligt 8 § i lagen betalas under en tre månaders tid med efterskydd, men dock högst för den tid som personens uppehållstillstånd gäller. Ett villkor för efterskydd är att den inkomstnivå som krävs i införsäkringslagen har nåtts under varje månad under de senaste 6 månaderna före arbetslösheten eller minskningen av arbetet.

Enligt 1 a § i barnbidragslagen och 3 § 2 mom. i lagen om stöd för hemvård eller privat vård av barn måste en arbetstagare ha rätt att arbeta i enlighet med 78 § 1 eller 2 mom. eller 3 mom. 1, 2, 5 eller 7 punkten i utlänningslagen. Notera att om uppehållstillståndet har beviljats för studier eller säsongarbete (78 § 3 mom. punkt 4 i utlänningslagen) föreligger inte rätt till förmåner, även om arbetet skulle uppfylla villkoren och personen enligt lagen om gränsöverskridande social trygghet skulle ha rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten. Då du handlägger en ansökan om barnbidrag och hemvårdsstöd för en tredjelandsmedborgare som har rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland och du ska bevilja en förmån med stöd av arbete, ska du kontrollera rätten att arbeta i HEKY.

Förmåner betalas inte på grundval av arbete i följande situationer:

- En arbetstagare som omfattas av direktivet om kombinerade tillstånd har tillstånd att arbeta i Finland i högst 6 månader.
- En arbetstagares rätt att arbeta grundar sig på rätten enligt [79 §](#) i utlänningslagen att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd.
- En studerandes rätt att arbeta grundar sig på att arbetet är praktik som ingår i examen eller utförande av slutarbete som hör till studierna i form av förvärvsarbete, att arbetet utförs i medeltal i 25 timmar per vecka medan den egentliga undervisningen pågår eller att heltidsarbetet utförs under en tid då egentlig undervisning inte ordnas vid läroinrättningen.
- Arbetstagare enligt ICT-direktivet har rätt att arbeta som chefer, sakkunniga eller praktikanter med arbetsavtal i högst 9 månader i samband med en företagsintern förflyttning av personal.
- En arbetstagares uppehållstillstånd grundar sig på säsongarbete.
- En forskare har beviljats tillstånd att för vetenskaplig forskning arbeta i högst 6 månader med stöd av lagen om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse på grund av forskning, studier, praktik och volontärarbete.

Med stöd av 3 a § i lagen om stöd för hemvård eller privat vård av barn finansierar staten (999 SHM) vårdpenning och vårdtillägg som betalas i internationella situationer om vårdnadshavaren inte har en hemkommun eller vistelsekommun.

Barnet ska vistas i Finland

För att barnbidrag och hemvårdsstöd ska betalas måste barnet vara i Finland med den sökande. Barnets vistelse i Finland kan kontrolleras enligt uppgift från den sökande och även i befolkningsdatasystemet om barnet redan har en personbeteckning (har barnet samma adress som den sökande?). Om barnet saknar personbeteckning kan man godkänna någon annan tillförlitlig utredning om vistelse i Finland, t.ex. kopia av visum och/eller inlämnad ansökan om uppehållstillstånd, boendeuppgift från hyresvärderna eller disponenten eller utredning från en kommunal myndighet.

Om de övriga förutsättningarna uppfylls har arbetstagaren rätt till barnbidrag och hemvårdsstöd även om barnet inte är stadigvarande bosatt i Finland på det sätt som avses i lagen om gränsöverskridande social trygghet eller om barnet inte ständigt har ett giltigt uppehållstillstånd. Barnet måste vistas i Finland under en längre tid än

t.ex. i semestersyfte. Om barnet har kommit till Finland med visum ska man försäkra sig om att vistelsen i Finland fortsätter efter att visumet gått ut. Om en ansökan om uppehållstillstånd har lämnats in innan visumet gått ut kan utbetalningen av förmånen fortsätta.

För hemvårdsstödet del är staten (999/STM) den som betalar ut förmånen till arbetstagaren. Då betalas inget kommuntillägg eftersom hemkommun saknas. Om arbetstagaren och barnet får en hemkommun, ändras hemkommunen till betalande kommun och då har familjen också rätt till bl.a. kommuntillägg och privatvårdsstöd.

Beslut om barnbidrag och hemvårdsstöd meddelas för viss tid och högst tills arbetstagaren får rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten på grundval av arbete. Om arbetstagaren inte har rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten och hen beviljas hemvårdsstöd fattas beslutet högst för den tid som rätten att arbeta gäller. Om avsikten är att barnet lämnar landet redan innan arbetstagarens arbete och rätt att arbeta upphör beviljas förmånen tills barnet lämnar landet.

Om barnbidrag söks för en tid då den sökande inte anses omfattas av den sociala tryggheten i Finland ska du komma ihåg att motivera detta i förmånsbeslutet.

Exempel

Ett indiskt företag sänder en indisk arbetstagare till Finland för att arbeta under tiden 1.4.2019–31.3.2020. På grund av arbetet får arbetstagaren rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten från och med 1.4.2019. Arbetstagarens familj flyttar till Finland 1.7.2019. Familjemedlemmarna har uppehållstillstånd för den tid som arbetstagarens anställning varar. Familjemedlemmarna får inte rätt att omfattas av den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland, eftersom arbetstagaren inte är stadigvarande bosatt i Finland.

Arbetstagaren har rätt till barnbidrag från och med 1.8.2019, dvs. från början av månaden efter den då barnet flyttade till Finland. Ett beslut om barnbidrag meddelas för viss tid för den tid arbetet pågår, dvs. fram till 31.3.2020. Vårdpenning och vårdtillägg kan beviljas för den tid arbetet pågår. Kommuntillägg betalas emellertid inte, eftersom familjen saknar hemkommun, enligt vilken kommuntillägget kunde fastställas.

Arbetstagarens arbetsuppdrag i Finland förlängs med 2 år från och med 1.4.2020. Arbetstagaren och familjemedlemmarna försäkras på grund av stadigvarande bosättning i Finland från och med 1.4.2020 och barnbidrag beviljas tills vidare på samma sätt som i nationella situationer. Utbetalningen av stödet för hemvård av barn kan fortsätta och ett eventuellt kommuntillägg kan beviljas för utbetalning av hemkommunen.

Exempel

En pakistansk arbetstagare kommer till Finland 1.4.2021 för att arbeta och familjen kommer med. Upphållstillståndet innefattar rätt att arbeta och det har beviljats för 6 månader för tiden 1.4.2021–30.9.2021- Försäkringstillhörigheten avgörs senare och i det sammahänget noteras att arbetet, som varit avsett att pågå en längre tid de facto har upphört redan efter 4 månader. Därför försäkras personen på grundval av arbete för bara 4 månader. Familjen blir inte försäkrad. Barnbidrag kan beviljas från början av månaden efter att arbetet och försäkringstillhörigheten inleds och tills arbetet upphör, eftersom rätten att arbeta gällt en tid på minst 6 månader. Motivera

i förmånsbeslutet också de perioder som avslås och som gäller rätten att omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

1.5 Förhållandet till andra förmåner

Barnavårdsstöd utgör i allmänhet inget hinder för förmåner enligt andra lagar. Rätt till stöd uppstår då förutsättningarna uppfylls och val görs mellan ekonomiskt stöd och dagvård som ordnas av kommunen. Förmåner enligt andra lagar beaktas, såvida de är av betydelse, i regel som inkomster vid fastställandet av vårdtilläggets storlek.

Hur barnavårdsstödet inverkar på andra förmåner redogörs det närmare för i anvisningarna för de enskilda förmånslagen.

Hur andra förmåner beaktas i samband med stödet för hemvård av barn

Förklaringar till tabellen

Eo = prioriterad inkomst i samband med vårdtillägg

E = den förmån som anges på raden hindrar beviljandet av stöd för hemvård av barn, då mottagaren är densamma

Vä = avdras från vårdpenningen (SHPBL 4§)

Väh = avdras från de inkomster som beaktas i fråga om vårdtillägg (lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken 11 §)

S = inverkan ska utredas; särskilt om mottagaren är densamma

T = beaktas som inkomst i fråga om vårdtillägg; minst begränsat

O = ingen inverkan

Hur andra förmåner beaktas i samband med stödet för hemvård av barn

Annan förmån	Vårdpenning	Vårdtillägg
Moderskapspenning, särskild moderskapspenning, föräldrapenning	Vä	T
Faderskapspenning	O	T
Faderskapspenning utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden	Vä/E	T
Partiell vårdpenning	S/E	T
Flexibel vårdpenning	S/E	T
Sjukdagpenning, rehabiliteringspenning, partiell sjukdagpenning	O	T
Specialvårdspenning	S	S
Arbetslöshetsdagpenning	O	T
Arbetsmarknadsstöd	O	T

Annan förmån	Vårdpenning	Vårdtillägg
Rörlighetsunderstöd	O	Eo
Alterneringsersättning	O	T
Studiestöd (studiepenning, vuxenutbildningsstöd, bostadstillägg)	O	Eo
Bostadsbidrag för pensionstagare	O	Eo
Allmänt bostadsbidrag	O	Eo
Barnbidrag	O	Eo
Handikappbidrag för personer under 16 år	O	Eo
Handikappbidrag för personer över 16 år	O	Eo
Vårdbidrag för pensionstagare	O	Eo
Stöd för närståendevård	O	T
Arvode till familjevårdare	O	T
Allmän familjepension	O	T
Folkpension/arbetspension	O	T
Rehabiliteringsstöd/ tidsbegränsad sjukpension	O	T
Militärunderstöd	O	Eo
Underhållsstöd (beaktas som barnets inkomst)	O	T
Underhållsbidrag (som betalas av föräldern)	O	Väh
Underhållsbidrag (beaktas som barnets inkomst)	O	T

1.5.1 Föräldradagpenning

Vårdpenning och vårdtillägg enligt stödet för hemvård av barn kan även betalas för den tid då familjen enligt sjukförsäkringslagen har rätt till särskild moderskaps-, moderskaps- eller föräldrapenning eller partiell föräldrapenning eller till faderskapspenning under en faderskapspenningsperiod som tas ut utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden. När man beslutar om vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn för barn som ger rätt till en annan förmån än en förmån enligt sjukförsäkringslagen, anses familjen fram till utgången av föräldradagpenningsperioden ha ett barn under tre år som berättigar till stöd.

I vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn betalas för de barn som ger rätt till vårdpenning emellertid endast skillnaden mellan vårdpenningarna och föräldradagpenningen (SHPBL 1128/1996 4 § 5 och 6 mom.). Familjen har inte rätt till hemvårdsstöd för ett barn som den får föräldradagpenning för. Då omfattas barnet inte av rätten att välja vårdform. Utbetalningen av stödet börjar den första vardagen efter föräldradagpenningens slut (SHPBL 17 § 1 mom.). Så här gör man också om faderskapspenning beviljats för två eller flera barn som fötts samtidigt. Då har man inte rätt till hemvårdsstöd för något av de barn som berättigar till föräldradagpenning under faderskapspenningens perioden.

Om flera barn har fötts samtidigt, kan barnets mor eller far ta ut den förlängda föräldrapenningens perioden helt eller delvis redan under moderskaps- eller föräldrapenningens perioden. Då samordnas vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn med bägge föräldrarnas föräldrapenning.

Om familjen inte har rätt till moderskaps- och föräldrapenning på grund av att kravet på bosättning inte uppfylls betalas som vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn under föräldradagpenningstiden skillnaden mellan det sammanlagda beloppet av vårdpenningarna och minimibeloppet av föräldradagpenningen. Om man ansökt för sent om moderskaps- eller föräldrapenning betalas under den tid man inte beviljas dagpenning på grund av förseningen vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn till beloppet av skillnaden mellan vårdpenningarnas och föräldradagpenningens minimibelopp. Läs mer under Samordning av föräldradagpenning och stöd för hemvård av barn i internationella situationer.

Beloppet av barnavårdsstödet kan beräknas med en APLA-räkneoperation.

Vårdtillägg

Om vårdtillägg enligt stödet för hemvård av barn betalas under en period med särskild moderskapspenning, moderskaps- eller föräldrapenning, partiell föräldrapenning eller under en faderskapspenningens period som betalas utanför moderskaps- och föräldrapenningens perioden, beaktas av dagpenningen såsom inkomst endast den del som överstiger det sammanlagda beloppet av de vårdpenningar som familjen vid ifrågavarande tidpunkt har rätt till (SHPBL 1128/1996 6 § 2 mom.).

Moderskaps- och föräldrapenningens period

När en mottagare av stöd för hemvård av barn inleder en ny period med moderskapspenning går man till väga enligt följande:

- Om endast vårdpenning beviljats justeras hemvårdsstödet under tiden för föräldradagpenningen. Ingen ansökan begärs av kunden. Kunden måste ansöka om stöd på nytt från att moderskaps- och föräldrapenningens perioden upphör.
- Om familjen beviljats också vårdtillägg ska du ta reda på om familjens inkomster har förändrats.
 - Om det har gått högst 3 månader sedan den senaste inkomstkontrollen kan du göra justeringen utifrån inkomstuppgifterna i det föregående avgörandet.
 - Om det har gått mer än 3 månader sedan den senaste inkomstkontrollen ska du be kunden lämna in ny utredning om inkomsterna.
 - Om kunden inte lämnar in utredningarna inom utsatt tid dras vårdtillägget in och vårdpenningen justeras för föräldradagpenningens perioden.
 - Kunden måste ansöka om stöd på nytt från att moderskaps- och föräldrapenningens perioden upphör.

Om en mor som ensam sköter sitt barn har ansökt om förlängning av föräldrapenningens perioden måste modern ta ut förlängningsperioden som en

oavbruten period omedelbart efter föräldrapenningsperioden. Moderns förlängning av föräldrapenningsperioden inräknas inte i den kalkylerade föräldrapenningsperioden. Modern kan också välja t.ex. barnvårdsstöd i stället för förlängningsperioden.

- Om endast vårdpenning betalas meddelas direkt ett samordningsbeslut.
- Om också vårdtillägg betalas ska familjens inkomster utredas om det har gått mer än 3 månader sedan inkomsterna senast kontrollerades.

Exempel

Exempel 1: Modern sköter också sina 2-, 5- och 6-åriga barn hemma under föräldradagpenningsperioden. Hennes föräldradagpenning är 750 €/mån. Vårdpenning betalas till den del som summan av alla övriga vårdpenningar som betalas för barnen överstiger dagpenningen: $(341,27 + 65,65 + 65,65) - 750 = 0$ €. Ingen vårdpenning betalas. Vårdtillägg betalas om inkomstvillkoret uppfylls. Vårdpenning betalas inte för ett barn som ger rätt till föräldradagpenning och detta barn beaktas inte heller i beräkningen.

Exempel

Exempel 2: Modern sköter barnen hemma och hennes föräldradagpenning är 25 €/dag dvs. 625 €/mån. Familjen har utom den nyfödda även 2-, 3- och 5-åriga barn. Vårdpenningarna uppgår till 472,57 €. Av föräldradagpenningen räknas såsom inkomst den del som överstiger de kalkylerade vårdpenningar som familjen har rätt till under tiden i fråga ($625 - 472,57 = 152,43$ € beaktas som inkomst i samband med vårdtillägget).

Exempel

Exempel 3: En familj har 1.6.2011 i adoptionssyfte tagit i vård ett 4-årigt barn för vilket föräldrapenning beviljats för tiden 1.6.2011–26.1.2012. Följande år föds ett barn på basis av vilket föräldradagpenning söks för tiden 26.9.2012–9.8.2013. För adoptivbarnet betalas således 327,46 € i hemvårdsstöd från 27.1.2012. Stödet samordnas med föräldradagpenningen från 26.9.2012. Som kalkylerad vårdpenning beaktas 336,67 € t.o.m. 31.5.2013. Eftersom familjen anses ha ett barn under 3 år fram till utgången av föräldradagpenningsperioden, beaktas 100,79 € som kalkylerad vårdpenning under tiden 1.6–9.8.2013. Efter föräldradagpenningsperiodens slut betalas 336,67 € i hemvårdsstöd för det biologiska barnet och för det nu 6-åriga adoptivbarnet fortfarande 100,79 €.

Faderskapspenning utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden (SHPBL 904/2012 4 § 5 mom.)

När familjen redan har beviljats stöd för hemvård av barn (för ett annat barn än ett nyfött) och barnets far därefter beviljas en faderskapspenningsperiod som tas ut utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden, går man till väga enligt följande:

- Om familjen beviljats endast vårdpenning justeras hemvårdsstödet under tiden för faderskapspenningsperioden som tas ut utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden. Ingen ansökan begärs av kunden. Utbetalningen av vårdpenning fortsätter som normalt efter faderskapspenningsperioden.
- Om familjen beviljats också vårdtillägg ska du ta reda på om familjens inkomster har förändrats. Begär vid behov nya inkomstutredningar. Om kunden inte lämnar in utredningarna dras vårdtillägget in och vårdpenningen justeras för faderskapspenningsperioden. Utbetalningen av vårdpenning fortsätter efter

faderskapspenningsperioden. Utbetalningen av vårdtillägg fortsätter endast om familjens inkomster har utretts.

Exempel

Exempel 4: Familjen har fått sitt första barn. Fadern tar ut en faderskapspenningsperiod omedelbart efter moderskaps- och föräldrapenningsperioden. Familjen har inte rätt till hemvårdsstöd ännu under faderskapspenningsperioden. Om fadern senare ansöker om faderskapspenning utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden och familjen däremellan har beviljats hemvårdsstöd, föreligger inte heller rätt till hemvårdsstöd under den nya faderskapspenningsperioden.

Exempel

Exempel 5: Familjen får sitt andra barn. Familjen har fått hemvårdsstöd. Stödet samordnas med moderskaps- och föräldrapenningen under moderskaps- och föräldrapenningsperioden. Fadern ansöker om faderskapspenning omedelbart efter moderskaps- och föräldrapenningsperioden. Faderskapspenningen samordnas med vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn. Fadern ansöker senare om faderskapspenning utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden. Faderskapspenningen samordnas med vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn.

Faderskapspenning under moderskaps- och föräldrapenningsperioden

Faderskapspenning som betalas under moderskaps- och föräldrapenningsperioden samordnas inte med stödet för hemvård av barn. Vårdpenningen och faderskapspenningen samordnas inte heller om faderskapspenningen betalas på basis av ett tidigare barn under en moderskaps- och föräldrapenningsperiod som grundar sig på ett nytt barn.

Rätt till faderskaps- och föräldrapenning för far som är umgängesförälder

I lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn avses med familj föräldrar eller andra vårdnadshavare som lever i ett gemensamt hushåll med barnen samt den som med sina minderåriga barn lever med en förälder eller annan vårdnadshavare i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande. Det barn som en umgängesförälder sköter hör fortfarande till sin mors familj. Fadern hör däremot inte till moderns familj. Därför beaktas faderns inkomster inte i samband med moderns eventuella vårdtillägg.

Stöd för hemvård av barn kan inte beviljas modern för samma tid som faderskapspenning beviljas för vården av barnet. Om modern får hemvårdsstöd för samma barn som fadern har beviljats faderskapspenning för, ska barnets mor höras om det är aktuellt att dra in eller justera hemvårdsstödet med anledning av att faderskapspenning har beviljats. För hörandet finns det en meddelandemall och en brevmall (WHS06). Om det emellertid finns andra barn under skolåldern i moderns familj, kan hemvårdsstöd betalas för de andra barnen. Under faderskapspenningsperioden omfattas barnet inte av rätten att välja vårdform, dvs. inkomstgränsen som är beroende av familjens storlek och som beaktas i samband med vårdtillägget som betalas till modern kan sjunka för faderskapspenningsperioden. Ett barns eventuella inkomster beaktas inte under faderskapspenningsperioden.

Om en far som är umgängesförälder har familj, påverkas också hans familjs eventuella förmåner av faderskaps- och föräldrapenningen. Om faderns partner får hemvårdsstöd,

kan stödet påverkas av den faderskapspenning som beviljas umgängesföräldern. Om umgängesföräldern tar ut faderskapsledighet efter perioden med moderskaps- och föräldrapenning för barnet i fråga, kan man under denna föräldrapenningsperiod, såvida hans övriga barn vårdas med hemvårdsstöd, endast betala skillnaden mellan faderskapspenningen och det sammanlagda beloppet av vårdpenningarna enligt stödet för hemvård av barn.

Samordning av föräldradagpenning och stöd för hemvård av barn i internationella ärenden

Om familjen får en förmån från ett annat land som motsvarar föräldradagpenningen (SFL 10 §), beaktas inverkan av dagpenningen på hemvårdsstödet på samma sätt som inverkan av dagpenningen på föräldradagpenning som betalas från Finland.

Om familjen inte har rätt till särskild moderskapspenning, moderskaps- eller föräldrapenning eller partiell föräldrapenning från Finland, men familjen ansöker om/får hemvårdsstöd för familjens övriga barn, betalas skillnaden mellan det sammanlagda beloppet av vårdpenningar för den kalkylmässiga föräldradagpenningsperioden och minimibeloppet av föräldradagpenning i form av vårdpenning (SHPBL 4 § 5 mom.). Den kalkylmässiga föräldradagpenningsperioden fastställs utifrån barnets faktiska födelsetid. Med tanke på vårdpenningen saknar det betydelse om familjen samtidigt får motsvarande förmån från utlandet, eftersom endast minimibeloppet av föräldradagpenningen beaktas i samband med vårdpenningen.

Om familjen får en förmån från utlandet som motsvarar föräldradagpenningen beaktar man i avgörandet det faktiska beloppet av den utländska förmånen som inkomst som beaktas i samband med vårdtillägget och registrerar det som inkomst. Från det faktiska beloppet avdras inte beloppet av de kalkylmässiga vårdpenningarna från Finland. Om uppgiften om det faktiska beloppet saknas registrerar man som inkomst minimibeloppet av den kalkylmässiga föräldradagpenningen efter att det sammanlagda beloppet av kalkylmässiga vårdpenningar har dragits av. I det senare fallet återstår i praktiken ingenting av den inkomst som beaktas i samband med vårdtillägget. (SHPBL 6 § 2 mom)

Om en förmån som motsvarar föräldradagpenningen betalas från en annan land utanför den finländska kalkylerade föräldradagpenningsperioden, beaktas den vid fastställandet av barnavårdsstödet på samma sätt som föräldradagpenning som betalas från Finland (såsom i exempel 4 och 5 ovan). På samma sätt beaktas föräldradagpenning från utlandet som inkomst vid fastställandet av vårdtillägg.

Föräldradagpenningsperioder på mindre än en månad som betalas från utlandet behöver i regel inte samordnas eller beaktas i samband med hemvårdsstödet, om de inte är kontinuerliga. Flera upprepade korta perioder ska emellertid beaktas.

Efter att föräldradagpenningen och hemvårdsstödet har samordnats görs en samordning av familjeförmåner ifall Finland är sekundär utbetalare av familjeförmåner. Familjeförmåner som ett annat land betalar beaktas då inte vid fastställandet av vårdtillägget enligt stödet för hemvård av barn, eftersom de beaktas vid samordningen av familjeförmåner. Läs mer under [Samordning och utbetalning av familjeförmåner](#).

Exempel

Exempel 6: En familj har för tre månader sedan flyttat från Kina till Finland för att stadigvarande bosätta sig här och ett barn föds en månad efter flyttningen. Familjen har från tidigare 2-, 4- och 6-åriga barn. Rätt till moderskaps- och föräldradagpenning föreligger inte, eftersom modern inte har bott i Finland

de krävda 180 dagarna före den beräknade nedkomsten. Ingen vårdpenning utbetalas under den kalkylerade föräldradagpenningperioden: (342,95 € + 65,97 € + 65,97 €) – 750 € = 0 €.

Se fler exempel i de tekniska anvisningarna om barnavårdsstöd.

1.5.2 Arbetslöshetsförmåner

Hemvårdsstödet avdras från arbetslöshetsförmåner

Arbetslöshetsförmåner inverkar inte på rätten till hemvårdsstöd, men i samband med vårdtillägg beaktas arbetslöshetsförmånen som inkomst. (11 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken)

Huvudregeln enligt 4 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa är emellertid att vårdpenning och vårdtillägg enligt stöd för hemvård av barn i sin helhet dras av från arbetslöshetsförmånen för den förälder som får stöd för hemvård av barn. Kommuntillägget dras inte av. Även hemvårdsstöd som betalas till maken eller maken dras i första hand av från arbetslöshetsförmånen.

Stöd för hemvård av barn som maken eller maken får kan dras av från den andras arbetslöshetsförmån i följande situationer:

- Det förutsätts att mottagaren av hemvårdsstöd vårdar barnet själv, så om barnet regelbundet är ens en del av tiden i vård utanför hemmet dras hemvårdsstödet av från makens arbetslöshetsförmån.
- Om mottagaren av hemvårdsstöd inte har rätt till en arbetslöshetsförmån av någon annan orsak än vården av barnet, t.ex. anställning (även semester), studier, liten företagsverksamhet, deltidsarbete eller sjukpension dras hemvårdsstödet av från makens/makens arbetslöshetsförmån.

Den instans som handlägger arbetslöshetsförmånen undersöker när hemvårdsstödet ska dras av.

Hemvårdsstöd som maken eller maken får kan ändå inte dras av från den andras arbetslöshetsförmån i följande situationer:

- Den make eller maka som får hemvårdsstöd vårdar barnet själv och är därför inte berättigad till arbetslöshetsförmån.
- Maken eller maken får förutom hemvårdsstöd moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning.
- Också den make eller maka som får hemvårdsstöd är arbetslös och får arbetslöshetsförmån. Då båda föräldrarna är arbetslösa dras hemvårdsstödet av endast från arbetslöshetsförmånen till den make/maka som får hemvårdsstöd. (UAL 1290/2002 4 kap. 8 §, ALL 1305/2002 15 § 2 mom.)

Exempel

Exempel 1. En far beviljas för första gången arbetsmarknadsstöd, som uppgår till 674,24 €/mån. Moderns vårdtillägg justeras och vid fastställandet av dess belopp beaktas 674,24 €/mån. såsom inkomst. Om modern själv sköter barnet hemma avdras hemvårdsstödet inte från faderns arbetsmarknadsstöd. Om modern inte sköter barnet hemma avdras hemvårdsstödet från faderns arbetsmarknadsstöd. Vårdtillägget beräknas i detta fall inte på nytt enligt det minskade arbetsmarknadsstödet.

Exempel

Exempel 2. Fadern får ett arbetsmarknadsstöd på 674,24 €/mån och modern får ett på denna inkomst baserat vårdtillägg. Om fadern börjar deltidsarbeta och inkomsten ökar med minst 10 procent, justeras moderns vårdtillägg enligt det jämkade arbetsmarknadsstödet och arbetsinkomsten. Om hemvårdsstödet skulle dras av från arbetsmarknadsstödet, skulle avdraget motsvara det vårdtillägg som beräknas enligt den ökade inkomsten. Vårdtillägget skulle inte beräknas på nytt enligt det minskade arbetsmarknadsstödet.

Exempel

Exempel 3. Bägge makarna får grunddagpenning, sammanlagt 1667,97 €/mån, och modern får dessutom hemvårdsstöd för familjens 2- och 6-åriga barn. Vid beräkningen av vårdtillägget beaktas båda makarnas grunddagpenningar på sammanlagt 1667,97 €/mån. Moderns grunddagpenning minskas med vårdpenningen och det faktiska vårdtillägg som beräknats enligt familjens inkomster. Vårdtillägget skulle inte beräknas på nytt enligt den minskade grunddagpenningen.

Exempel

Exempel 4. Fadern i familjen får inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning. Modern deltidsarbetar och får hemvårdsstöd för parets 2- och 5-åriga barn. En utomstående dagvårdare har hand om barnen ett par dagar i veckan. Faderns arbetslöshetsdagpenning minskas med hemvårdsstödet, eftersom modern inte själv sköter barnen. Utgången är densamma om fadern söker hemvårdsstöd.

Exempel

Exempel 5. Familjen har ett 2-årigt barn och modern får hemvårdsstöd. Fadern får arbetsmarknadsstöd och modern sköter barnen hemma utan att få arbetslöshetsförmåner. Moderns hemvårdsstöd dras inte av från makens arbetsmarknadsstöd. Faderns arbetsmarknadsstöd betraktas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget.

Om en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning, utbildningsdagpenning eller altemneringsersättning eller dennes make eller maka beviljas hemvårdsstöd eller om stödbeloppet justeras, ska den behöriga arbetslöshetskassan underrättas om detta (UAL 1290/2002 13 kap. 1 § 3 mom.). Information om det beviljade stödbeloppet skickas automatiskt till arbetslöshetskassan. Kontrollera på skärmen Muut etuudet om uppgifterna där är korrekta och aktuella. Ta bort de uppgifter från skärmen som inte är i kraft under den tid för vilken man beviljar hemvårdsstöd. Uppgifter utan grund kan leda till att t.ex. kundens förskottsinnehållning blir för stor eller att onödiga impulser går till andra förmåner.

1.5.3 Andra förmåner

Sjukdagpenning

Sjukdagpenning räknas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget. Stöd för hemvård av barn påverkar i regel inte sjukdagpenningen. Det kan emellertid i vissa

fall ha indirekt betydelse vid bedömningen av arbetsförmågan. Det är då fråga om att stödet kan utgöra ett tecken på att den sökande vårdar barnen trots sin sjukdom, vilket kan inverka på bedömningen av arbetsförmågan.

Studiestöd

Studiestöd påverkar inte stödet för hemvård av barn. Det är en prioriterad förmån som inte räknas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget. Däremot beaktas hemvårdsstödet som inkomst vid inkomstkontrollen för studiestödet.

Utländska förmåner

Om någon av familjemedlemmarna får en **familjeförmån** från utlandet eller från en internationell organisation eller **utländsk pension** ska du överföra fallet för utredning till Centret för internationella ärenden.

1.5.4 Internationella bestämmelser

Samordning och utbetalning av familjeförmåner

Utredning av förmåner från ett annat land som tillämpar EU-förordning 883/2004 om social trygghet

Vid utredande av familjeförmåner som utbetalas från andra länder som tillämpar förordningen och beloppen av dessa förmåner kan man som hjälp använda databasen [MISSOC](#).

Vid tillämpning av förordning 883/2004 efterfrågas uppgifter om familjemedlemmar och förmåner med blankett F001, på vilken den andra staten svarar med blankett F002. Den andra medlemsstaten kan även skicka förfrågan genom att använda blankett E, och då kan man svara staten antingen med blankett E eller F.

Vid samordningen av familjeförmåner tillämpas den valutakurs som administrativa kommissionen bestämt. Omräkningen av valuta i fråga om de olika förmånerna sker enligt den administrativa kommissionens beslut (nr H3/15.10.2009). Vid samordning enligt förordning 883/2004 omräknas beloppet av de förmåner som meddelats i en annan valuta med hjälp av den omräkningskurs som ECB publicerat den första dagen i den månad som omedelbart föregår begynnelsepunkten för samordningen eller tidpunkten för justeringen av förmånen. Läs mer under Valutakurser.

1.5.4.1 Finland som primär utbetalare

Den stat som har primärt ansvar för utbetalningen enligt prioritetsbestämmelserna betalar alltid förmånerna enligt den egna lagstiftningen till fullt belopp, såvida inte annat följer av t.ex. förmånernas inkomstbundenhet i landet i fråga (dvs. om familjens inkomster påverkar förmånens belopp).

Finland har primärt ansvar för utbetalningen av familjeförmåner i följande situationer:

- När Finland är det enda sysselsättningslandet och barnet bor i en annan medlemsstat
- När Finland är det enda sysselsättningslandet och barnet bor i Finland

- När Finland är det ena sysselsättningslandet och beloppet av de finländska förmånerna är större och barnet bor i en tredje medlemsstat, eller familjens barn bor i bägge sysselsättningsländerna.

Spara vid avgörandet orsakskoden för kv-avgöranden (se > Tekninen ohje punkten Kv-ratkaisu). Utifrån koden kan kv-barnbidragsavgörandena statistikföras och fallen styrs automatiskt till uppföljningen.

I samband med årsjusteringen ska man till en eventuell sekundärt ansvarig stat med SED F001 sända information om ändrat förmånsbelopp samt fråga om också partnern börjat arbeta och om andra förändringar eventuellt har skett. Det är inte nödvändigt att sända en SED, om sådana förändringar som skett i ett annat land inte skulle påverka betalningsansvaret eller beloppet av en förmån som betalas från Finland, t.ex. om Finland är den ena föräldrarnas sysselsättningsland och familjens samtliga barn bor här. I ett brev till förmånstagaren kan man också fråga om förmånstagarens och partnerns arbete och eventuella andra förändringar i deras omständigheter (särskilt då institutionen i den andra medlemsstaten inte svarar på den förfrågan som sänts med SED F001).

Vanligen är det skäl att fråga kunden själv om hen fortsätter att arbeta i Finland, innan man begär uppgifter från ett annat land (förfrågan skickas med meddelande/kundbrev LLL28/WHL28 eller så ringer man upp kunden). Om man t.ex. i samband med ett försäkringstillhörighetsärende nyligen fått bekräftat att arbetet i Finland fortgår, eller om man kan konstatera detta utifrån de uppgifter som finns hos FPA, behöver man inte kontakta arbetstagaren. Om den andra föräldern inte har börjat arbeta i barnens bosättningsland och den förälder som arbetar i Finland fortsätter att arbeta, kvarstår Finland som primär utbetalare av familjeförmånerna och utbetalningen av dem fortsätter på normalt sätt. Om partnern arbetar i barnens bosättningsland blir Finland sekundär utbetalare, vanligen från ingången av månaden efter den då anställningen började, läs mer under Referensperiod. Om det har skett förändringar i förhållandena i den andra medlemsstaten, får kunden ett nytt skriftligt beslut om familjeförmåner (barnbidrag och eventuellt hemvårdsstöd).

Exempel

Fadern arbetar i Finland och modern och barnen bor i Tyskland. Modern arbetar inte i Tyskland. Finland har primärt ansvar för utbetalningen av familjeförmånerna. Cirka en gång om året hör man sig för hos fadern om modern har börjat arbeta i Tyskland. Om modern har börjat arbeta, frågar man på SED-blankett F001 om beloppet av familjeförmånerna i Tyskland. Om modern inte arbetar, betalas familjeförmånerna enligt Finlands lagstiftning till fullt belopp.

1.5.4.2 Finland har sekundärt ansvar för utbetalningen

Finland har sekundärt ansvar för utbetalningen av familjeförmåner i följande situationer:

- När en annan medlemsstat är det enda sysselsättningslandet och barnet bor i Finland

- När Finland är det ena sysselsättningslandet och barnet bor i det andra sysselsättningslandet
- När Finland är det ena sysselsättningslandet och beloppet av förmånerna från Finland är mindre och barnet bor i en tredje medlemsstat, eller familjens barn bor i bägge sysselsättningsländerna.

När Finland har sekundärt ansvar för utbetalningen av familjeförmånerna, görs en jämförelse mellan totalbeloppet av de familjeförmåner som betalas från Finland och det andra landet separat för varje barn. Om totalbeloppet av de förmåner som betalas från Finland är större, betalas från Finland ett tilläggsbelopp som är mellanskillnaden mellan de familjeförmåner som betalas från Finland och de familjeförmåner som omfattas av förordningen i den andra medlemsstaten. Kommuntillägget till stödet för hemvård av barn samordnas emellertid inte, och tillägget betalas inte i situationer där förordningen tillämpas.

I artikel 68.2 i förordning 883/2004 konstateras det att skillnaden mellan förmåner dock inte behöver betalas för barn som bor i ett annat medlemsland om rätten till tilläggsbeloppet grundar sig enbart på förälderns/vårdnadshavarens bosättning. Läs mer under Bosättning.

Finland sänder årligen en årsjusteringsförfrågan med blanketten SED F001 till det primärt betalningsansvariga landet, som sedan besvarar förfrågan med SED F002. Om den utländska institutionen anmäler förändringar i omständigheterna ger man kunden ett nytt skriftligt beslut om familjeförmånerna (barnbidrag och eventuellt hemvårdsstöd). De avgöranden som kräver årsjustering blir automatiskt arbeten i OIWA när det har gått ett år sedan föregående förmånsavgörande.

Exempel

Exempel 1. Fadern bor och arbetar i Sverige. Två av familjens tre barn har följt med honom. Modern och ett barn som är under 3 år bor i Finland. Modern arbetar inte, utan sköter barnet hemma. Som det enda sysselsättningslandet är Sverige primär utbetalare av förmånerna. Finland har sekundärt ansvar på basis av boendet. Det belopp av finländska förmåner som ska tas med i jämförelsen utgörs av summan av det barnbidrag och hemvårdsstöd som betalas för det barn som är under 3 år och som bor i Finland. Detta belopp jämförs med beloppet av de svenska förmåner som betalas för samma barn.

Exempel

Exempel 2. Familjen har två barn på 2 och 5 år. Finland har sekundärt ansvar för familjeförmånerna. De finländska förmånsbelopp som ska jämföras fastställs separat för varje barn, varvid det förmånsbelopp som kan betalas för 2-åringen (barnbidrag 94,88 euro + vårdpenning 341,69 euro) uppgår till totalt 436,57 euro per månad. För 5-åringen är det belopp som ska jämföras (104,84 euro + 65,73 euro) totalt 170,57 euro per månad.

De finländska förmånsbeloppen jämförs separat för varje barn med de belopp som betalas från det land som primärt svarar för utbetalningen. Om den primära utbetalaren uppger förmånerna som ett totalbelopp för hela familjen, får man jämförelsebeloppet genom att dividera det totala beloppet med antalet barn.

Exempel

Exempel 3. Fadern arbetar i Estland och det ena av familjens två minderåriga barn har följt med honom. Det andra barnet bor i Finland med sin mor. Modern arbetar i Finland.

Eftersom Finland är det andra sysselsättningslandet och barnen bor i båda medlemsländerna görs jämförelsen av familjeförmånernas totala belopp separat för varje barn. Således betalar både Estland och Finland sina familjeförmåner med fullt belopp för de barn som bor i landet. Finland betalar den kompletterande delen för det barn som bor i Estland ifall totalbeloppet av familjeförmånerna per barn är större i Finland.

Beaktande av en förmån från ett annat land, även om förmånen inte söktes

Om barnets vårdnadshavare arbetar i olika länder är barnets bosättningsland i första hand ansvarigt för förmånerna. Den som har rätt till en förmån ska ansöka om förmånen i barnets bosättningsland, och endera föräldern (eller om barnet är placerat på en inrättning, den aktuella inrättningen) kan agera sökande.

Den stat som primärt betalar ut förmånen ska ta förmånsärendet till behandling när den sekundära staten med en SED-blankett har förmedlat uppgiften om att ansökan om familjepension anhängiggjorts. För beräkning av ett eventuellt tilläggsbelopp (mellanskillnad) som Finland ska betala, kan man fråga efter familjeförmånsbelopp hos den stat som primärt betalar ut förmånen med SED F001.

Om Finland har sekundärt ansvar för förmånerna, ska du uppmana kunden att ansöka om förmånerna från det land som har primärt ansvar. Vid behov ska man underrätta barnets föräldrar om att det andra landets förmåner kan beaktas till ett kalkylerat belopp, även om någon ansökan inte lämnats in. Detta innebär i praktiken (vid tillämpning av förordning 883/2004) att man som sekundär utbetalare fattar ett provisoriskt beslut om familjeförmåner. Den medlemsstat som anses vara primär utbetalare ska underrättas om det provisoriska beslutet och ska sedan ta ställning till det inom två månader (artikel 68 i förordning 883/2004 och artikel 60 i förordning 987/2009).

Om den sökande företer ett beslut eller annan tillförlitlig information om att hen eller familjen inte har rätt till familjeförmåner i det land där barnet är bosatt/i den medlemsstat som ska anses vara primärt betalningsansvarig (t.ex. då inkomstgränserna överskrids i det aktuella landet), ska varken hen eller barnens andra förälder åläggas att ansöka om förmåner i den stat som betraktas som primärt ansvarig.

Observera att i en del stater, såsom i Sverige, används ingen separat ansökan för den förmån som motsvarar t.ex. barnbidraget, utan förmånsärendet kan anhängiggöras på basis av SED.

Om du tillämpar förordning 1408/71 ska du uppmana kunden att ansöka om förmåner i den stat som i första hand ansvarar för utbetalningen av förmåner. Om kunden trots uppmaningar inte lämnar in någon ansökan eller om kunden meddelar att hen inte ämnar ansöka om förmåner från det andra landet, betalas förmånerna från Finland med sekundärt betalningsansvar men till fullt belopp (ett annat lands förmodade förmåner kan inte dras av på de förmåner som Finland betalar). Underrätta det primärt betalningsansvariga landet om beslutet. I det fall att kunden redan får finländska förmåner till fullt belopp, behöver ett nytt beslut inte utfärdas till kunden.

Medlemsstaterna beräknar tilläggsbeloppet på olika sätt

Medlemsstaterna har ett flertal olika sätt att beräkna tilläggsbeloppet, dvs. mellanskillnaden mellan förmåner:

1. Man jämför summan av de familjeförmåner per barn som ska betalas för varje barn. Detta beräkningssätt tillämpas i Finland från 1.1.2012 (tidigare familjespecifik jämförelse).
2. Man jämför totalsumman av alla de familjeförmåner som betalas till familjen.
3. Man jämför summan av de familjeförmåner av samma slag (t.ex. barnbidrag) som ska betalas till familjen.
4. Man jämför summan av de förmåner av samma slag per barn (t.ex. barnbidrag) som ska betalas för varje barn.

Fördelningen av tilläggsbeloppet vid rätt till barnbidrag och hemvårdsstöd från Finland

Om Finland betalar ett tilläggsbelopp som sekundär utbetalare och familjen har rätt till både barnbidrag och hemvårdsstöd från Finland, är förfarandet följande:

Tilläggsbeloppet delas och utbetalas som barnbidrag och hemvårdsstöd i samma proportion som förmånsbeloppen stod i förhållande till totalbeloppet av familjeförmånerna från Finland innan tilläggsbeloppet beräknades.

Exempel

Exempel 5. Finland är sekundär utbetalare av familjeförmånerna. Summan av familjeförmånerna från den andra medlemsstaten är 350 euro. Summan av familjeförmånerna från Finland är 500 euro, varav barnbidraget utgör 200 euro och hemvårdsstödet 300 euro. Finland betalar ut ett tilläggsbelopp på 150 euro ($500 - 350$). Därav betalas 60 euro ($200:500=0,4 \ 150 \times 0,4=60$) i barnbidrag och 90 euro ($300:500=0,6 \ 150 \times 0,6=90$) i hemvårdsstöd.

Läs mer i de tekniska anvisningarna om hemvårdsstöd för barn eller barnbidrag Samordning av familjeförmåner.

1.5.4.3 Familjeförmåner som betalas för pensionstagares barn

När det gäller förmåner som betalas för en pensionstagares barn och den andra vårdnadshavaren inte arbetar i en annan medlemsstat, är Finland primärt ansvarigt för utbetalningen av förmånerna. Barnbidrag och hemvårdsstöd betalas för pensionstagarens barn med fullt belopp (om förutsättningarna uppfylls, även barnförhöjning till pensionen). Också när barnets andra vårdnadshavare arbetar i Finland, betalas familjeförmånerna med fullt belopp från Finland.

När det är fråga om förmåner som betalas för en pensionstagares barn och Finland är sekundärt utbetalare och ingendera av barnets vårdnadshavare arbetar i Finland, beaktas det sammanlagda beloppet av barnbidraget och hemvårdsstödet vid beräkningen av mellanskillnaden, dvs. tilläggsbeloppet.

Om den ena av barnets vårdnadshavare arbetar i en annan medlemsstat, liksom i andra situationer när Finland är sekundär utbetalare, betalas barnbidraget och hemvårdsstödet från Finland endast till den del som summan av dem överstiger summan av familjeförmånerna från den andra staten. Den del som överstiger summan av den primära statens förmåner betalas ut som ett tilläggsbelopp.

Fördelningen av mellanskillnaden mellan de förmåner som betalas för pensionstagares barn

När det är Finland som betalar mellanskillnaden mellan förmånerna, fördelas den på förmånerna enligt samma förhållande som förmånsbeloppen var i relation till summan av de finländska familjeförmånerna innan tilläggsbeloppet beräknades.

1.6 Ansökan

Stöd för hemvård av barn ska sökas på blanketten för stöd för hemvård av barn/stöd för privat vård av barn WH1r. Stöd för hemvård av barn kan också sökas på elektronisk väg.

Då man ansöker om vårdtillägg ska till ansökan fogas en tillförlitlig utredning om familjens inkomster som inverkar på vårdtilläggets storlek. Beträffande de inkomster som inverkar på vårdtillägget se närmare under [Inkomster och avdrag](#).

En ansökan behövs alltid när

- en förmån söks för första gången
- den sökande byts.

Ingen ansökan behövs emellertid om man ansöker om fortsatt utbetalning av stöd som beviljats för viss tid,

- om kunden med ett meddelande eller på annat sätt har uppgett att hen ansöker om fortsatt utbetalning av hemvårdsstöd
- komplettera ansökan i första hand per telefon eller med ett meddelande.

Ett justeringsavgörande på grund av en familjs förändrade förhållanden kan du oftast göra upp utan ansökan. Att i onödan be kunden fylla i en ansökningsblankett bör undvikas. När du funderar på att be om en ansökningsblankett, tänk efter:

- kan du få de uppgifter som saknas på något annat sätt som är enklare?
- kan du sköta ärendet smidigare och ta reda på uppgifterna av kunden t.ex. per telefon eller med ett meddelande?

I många fall räcker det om kunden anmäler förändringen och lämnar in bara de utredningar som behövs.

1.6.1 Hur ett ärende inleds

Läs om hur ett ärende inleds.

Sätt att inleda ett ärende

Ett ärende kan inledas **skriftligt** (också elektroniskt) eller **med FPA:s samtycke muntligt**. Av ansökan ska framgå yrkandena och grunderna för dem. Vid ansökan om FPA-förmåner tillämpas särbestämmelser enligt vilka förmånerna i regel ska sökas på separat fastställda ansökningsblanketter.

Ansökan per post eller personligen inlämnad

Då en förmån söks med ansökan ska ansökningsblanketten undertecknas. Ifall en ansökan inte gjorts på en ansökningsblankett ska ärendet anhängigregistreras och den sökande ombes fylla i en ansökningsblankett. Om en ansökan inkommer undertecknad t.ex. per post, behöver underskrift inte inhämtas, ifall det inte finns anledning att betvivla ansökningens autenticitet eller integritet, och det inte heller råder något tvivel t.ex. om att ansökan motsvarar klientens önskemål. Läs också i Komplettering av handlingar under Komplettering av ansökningsblanketten och Underskrift

Ett ärende kan inledas också utifrån en bristfällig ansökan. En bristfällig ansökan skickas inte tillbaka till kunden, utan man ber kunden komplettera den. Begäran om komplettering av ansökan kan göras per sms, telefon eller brev. Läs även Komplettering av handlingar.

Kunden har rätt att på begäran få ett intyg över att en handling tagits emot (Kvitto på att handlingar lämnats in på en FPA-byrå YHT02r).

I e-tjänsten MittFPA

I fråga om en del av förmånerna kan kunden inleda ett ärende också med en elektronisk ansökan i e-tjänsten MittFPA.

Kunden ska då identifiera sig antingen med sina nätbankskoder, med ett mobilcertifikat eller med ett elektroniskt identitetskort. Den som lämnat in en ansökan i MittFPA får en automatisk bekräftelse på att ansökan har tagits emot. Om ansökan inte kan göras i MittFPA kan kunden i fråga om de flesta av FPA-förmånerna göra ansökan med en pdf-blankett. Pdf-blanketten skickas då i MittFPA som bilaga till ett meddelande.

Ett ärenden kan också annars inledas med ett meddelande i MittFPA.

Läs om [FPA:s e-tjänst](#).

Per e-post eller fax

Ett ärende kan inledas också via e-post eller fax. Av uppgifterna om att ärendet inlett ska framgå vad ärendet gäller samt avsändarens namn och kontaktinformation.

Av datasäkerhetsskäl ska **förmånsärenden** emellertid **inte** (uppgifter som gäller förmån, ansökningar eller bilagor) skötas **per e-post**, eftersom det tekniskt är enkelt att ändra uppgifter som gäller avsändaren. Elektronisk identifiering ingår inte i FPA:s e-postsystem. FPA kan inte instruera eller uppmana kunderna att skicka in sekretessbelagda uppgifter per e-post. Därför anger FPA inte e-postadresser dit man kan skicka meddelanden som gäller förmånsärenden. Se anvisningen om hur man ska gå till väga om kunden skickar en förmånsansökan, bilagor eller en besvärsskrift per e-post. Som elektronisk tjänst erbjuder FPA en datasäker e-tjänst [MittFPA](#). Om ett meddelande som gäller en förmån skickas till FPA per e-post kan man inte vid FPA garantera att e-posten inkommer till FPA och att förmånsärendet inleds. Om ett elektroniskt meddelande skickas till en myndighet sker det på avsändarens eget ansvar. Därmed bär avsändaren ansvaret för att e-postmeddelandet kommer fram.

En ansökan som lämnats in per fax inleder ärendet den dag faxet kommer fram. Underskriften på en ansökan som sänts per fax är tillräcklig om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla att

handlingen är autentisk och innehållet oförändrat. I så fall behöver den ursprungliga ansökningsblanketten inte lämnas in senare.

Muntligen

I vissa situationer kan ett ärende inledas också på grundval av kundens muntliga ansökan eller meddelande (t.ex. indragning av förmån eller rättelse av beslut till kundens fördel). Uppgifter som lämnats muntligen ska alltid dokumenteras under Yhteydenotto i Oiwa. Skapa vid behov ett Toimeksiantotyö (uppdrag) och länka kontakten till detta.

Läs mer om muntlig ansökan.

1.6.1.1 Avsändarens ansvar

Avsändaren svarar för att handlingen kommer till rätt adress inom rätt tid. Det är i första hand kundens skyldighet att ta reda på vilken myndighet som har till uppgift att behandla handlingen. Kunden svarar också för att handlingen kommer fram till den behöriga myndigheten inom utsatt tid. Att t.ex. posten blivit försenad frántar inte avsändaren ansvaret. Kunden ska försäkra sig om att frimärkena på brevet räcker till. Läs också om överföring av handlingar.

1.6.1.2 Överföring av handlingar

Om en ansökan eller en annan handling felaktigt har inkommit till FPA får den inte lämnas obehandlad, utan den ska utan dröjsmål överföras till den myndighet som anses behörig i ärendet.

Läs om överföring av handlingar.

1.6.2 Vem kan söka förmåner?

I de här anvisningarna redogörs för de allmänna reglerna för vem som kan ansöka om förmåner i olika situationer. Dessutom finns det förmånsspecifika bestämmelser som antingen kan avvika från de här allmänna anvisningarna eller komplettera dem. När det gäller förmånerna se också avsnittet Betalning.

1.6.2.1 Personen själv

en person som fyllt 18 år

- söker i regel sina förmåner själv
- kan befullmäktiga en annan person, dvs. ett ombud, att sköta sina ärenden (t.ex. söka en förmån)
- kan söka en förmån själv, även om hen har en intressebevakare
 - om inte förmyndarmyndigheten har begränsat hens handlingsbehörighet
- är myndig om inte förmyndarmyndigheten har förklarat hen omyndig vid förordnandet av en intressebevakare
 - för en person som omyndigförklarats söker intressebevakaren förmåner.

Läs mer om partsställning och förande av talan, intressebevakare som förordnas för myndig person, parallell talerätt, begränsning av handlingsbehörigheten och omyndigs talan

Personer under 18 år

- är omyndiga och det är i allmänhet intressebevakaren som ansöker om förmåner på deras vägnar.
 - intressebevakare är i allmänhet **vårdnadshavaren**.
- en person som fyllt 15 år är omyndig
 - men hen har även **rätt att själv söka** förmåner.
- **se också närmare om förfaranden gällande olika förmåner**

Om en person inte har rätt att ansöka om en förmån själv men ändå har lämnat in en förmånsansökan ska du kontakta intressebevakaren eller vårdnadshavaren.

Läs mer om förande av minderårigs talan

1.6.2.2 Intressebevakare

Om **en intressebevakare har förordnats att sköta huvudmannens** (den person som har intressebevakare) **ekonomiska angelägenheter** eller ekonomiska angelägenheter och förmögenhet/egendom

- har intressebevakaren **rätt** att ansöka om en förmån på huvudmannens vägnar.
- och huvudmannens **handlingsbehörighet inte har begränsats** beträffande skötseln av ekonomin kan ansökan göras och undertecknas **antingen av huvudmannen själv eller av intressebevakaren**. Om förmånen söks eller ansökan undertecknats av huvudmannen själv, **ska intressebevakaren höras i ärendet**.
- men huvudmannens rättshandlingsförmåga **är begränsad** så att hen inte kan sköta sina ekonomiska angelägenheter kan förmånen sökas och ansökan undertecknas **endast** av intressebevakaren
- och om huvudmannen **omyndigförklarats** kan förmåner sökas **endast** av intressebevakaren
- förmånen utbetalas till intressebevakaren eller på det konto tillhörande förmånstagararen som intressebevakaren bestämt.

FPA får information om intressebevakaren från befolkningsdatasystemet.

Uppgiften om intressebevakningen syns med hjälp av förfrågan HEKY/henkilötiedot/Perhetiedot.

Uppgiften om intressebevakningen syns i vyn Asiakkaan palvelutiedot i Oiwa.

Kontrollera innehållet i intressebevakarens **uppgifter** med en förfrågan i registret över förmynderskapsärenden. I registret över förmynderskapsärenden syns

- intressebevakarens namn och identifieringsuppgifter
- uppgift om tidpunkterna när intressebevakningen börjar och upphör
- uppgift om intressebevakarens uppdrag och om personens handlingsbehörighet (om den är begränsad eller inte)
- uppgift om vilken myndighet som avgjort ärendet.

Denna förfrågan kan göras via förmånssidorna under Ratkaisutyö, punkten Työvälineet (Holhousasioiden rekisteri). Förfrågan görs med förmånstagararens personbeteckning.

Behörighet för att göra förfrågan ska sökas i systemet för hantering av behörigheter i Tahti (KVH) / Etuuskyselyt / Holhousrekisterin kyselijä.

Notera att ett giltigt intressebevakarförordnande har kunnat lämnas in till FPA även i samband med en annan ansökan. Förordnandet finns då bland kundens dokument i Oiwa.

Läs mer om intressebevakare för en myndig person, intressebevakarens parallella talerätt, begränsande av handlingsbehörighet och intressebevakarens talerätt, talerätt för omyndiga personer över 18 år och intressebevakningens upphörande.

1.6.2.3 Intressebevakningsfullmäktig

En intressebevakningsfullmäktig kan söka förmåner för sin huvudman

- om en intressebevakningsfullmakt har fastställts och registrerats på behörigt sätt och den omfattar skötseln av ekonomiska angelägenheter, såsom förmånsärenden
 - betalas stödet in på det konto som intressebevakningsfullmäktigen uppgett.

FPA får information om intressebevakningsfullmakten ur befolkningsdatasystemet.

- Intressebevakningsfullmakten antecknas i registret över förmynderskapsärenden.
- Med hjälp av förfrågan HEKY/henkilötiedot/Perhetiedot får du information om gällande intressebevakningsfullmakter.
- Uppgiften om intressebevakningsfullmakten syns i vyn Asiakkaan palvelutiedot i Oiwa.
- I **registret över förmynderskapsärenden** får man med en registerförfrågan fram **intressebevakningsfullmäktigens namn** och identifikation.
- Närmare information om intressebevakarens uppdrag framgår av intressebevakningsfullmakten.
- Kontrollera också alltid intressebevakningsfullmaktens innehåll.
- Om fullmakten inte har fogats till ansökan och den inte har lämnats in till FPA tidigare ska du be intressebevakningsfullmäktigen om en kopia av intressebevakningsfullmakten.

Läs mer om intressebevakningsfullmakt och om förfarandet då en intressebevakningsfullmäktig sköter ekonomiska ärenden.

1.6.2.4 Ombud, dvs. befullmäktigad

Ett ombud, dvs. en befullmäktigad, kan ansöka om en förmån på huvudmannens vägnar. Ombudet ska

- visa upp en fullmakt eller
- på något annat tillförlitligt sätt bevisa att hen har rätt att företräda fullmaktsgivaren.

Om ombudet är ett offentligt rättsbiträde, en advokat som hör till Finlands Advokatförbund eller ett rättegångsbiträde med tillstånd behöver hen inte visa upp någon fullmakt för FPA **om det inte finns skäl att betvivla** befullmäktigandets riktighet.

Det förs ett offentligt register över rättegångsbiträden med tillstånd (register över rättegångsbiträden). Uppgiften om huruvida en jurist har tillstånd att verka som rättegångsbiträde kan kontrolleras via justitieförvaltningens e-tjänst (<https://asiointi.oikeus.fi/web/asiointi/oikeudenkayntiavustajaluettelo>). Att en advokat är medlem

av Finlands Advokatförbund kan kontrolleras på Advokatförbundets webbsidor under Sök advokat. (www.asianajaliitto.fi/advokattjanster/sok_advokat).

Fullmaktsgivaren måste dock **sköta ärendet personligen** om det är nödvändigt för att ärendet ska kunna utredas.

Läs mer om ett ombuds rätt att med stöd av fullmakt handla på huvudmannens vägnar och omombud utan fullmakt).

1.6.2.5 Nära anhörig eller annan person

En nära anhörig eller en person som huvudsakligen tagit hand om den sökande **kan ansöka om en förmån för dennes räkning**

- om personen på grund av sjukdom eller ålderdom eller av någon annan sådan orsak **inte själv kan** söka en förmån (eller i övrigt sörja för sina förmånsintressen och -rättigheter) och **inte har någon intressebevakare**. Detta förutsätter också att FPA godkänner att den anhöriga eller en annan person handlar på den sökandes vägnar och att det finns **en bestämmelse om detta i förmånslagen**.
- förmåner enligt folkpensionslagen (FPL 568/2007 54 § 2 mom.)
- handikappförmåner (570/2007 15 § 2 mom.)
- rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005 5 kap. 42 §)
- bostadsbidrag för pensionstagare (PBL 571/2007 3 kap. 20 § 2 mom.)
- förmåner enligt sjukförsäkringslagen (SFL 1224/2004 15 kap. 2 § 3 mom. och
- ärenden som gäller tolktjänst för personer med funktionsnedsättning (133/2010 13 § 2 mom.)

En sådan person behöver inte uppvisa någon fullmakt, utan hens agerande i ärendet bygger på godkännande från FPA:s sida.

Läs mer om hur en nära anhörig eller en annan person som tagit hand om huvudmannen får föra huvudmannens talan och om hur godkännandet registreras.

1.6.2.6 Kommun

Om ett barn har blivit omhändertaget av ett socialvårdsorgan har socialvårdsorganet rätt att söka förmåner för barnet.

1.6.3 Ansökningstid

Ansökan om barnavårdsstöd ska lämnas in inom sex månader från den tidpunkt från vilken man önskar få förmånen. Stödet beviljas inte utan särskild orsak retroaktivt för en längre tid (SHPBL 1128/1996 14 § 2 mom.).

Då den utsatta dagen eller den utsatta tidens sista dag är en helgdag eller en helgfri lördag, kan ansökan om barnavårdsstöd lämnas den första vardagen som följer efter denna dag. Detsamma gäller självständighetsdagen, första maj samt jul- och midsommarafton.

Om en förmånsansökan är försenad ska en utredning om orsaken inbegäras. Förmånen kan beviljas t.ex. då förseningen inte beror på den sökande eller har skett på annan motiverad grund, t.ex. en svår sjukdom. Som en motiverad orsak för beviljande

av förmån trots försening betraktas inte t.ex. ovetskap eller att intressebevakaren eller en annan person som är berättigad att söka förmånen försummat att bevaka förmånen.

1.6.4 Begäran om tilläggsutredningar

Läs mer om utredande av ärenden och om begäran av tilläggsutredning.

Om ansökan är bristfällig ska man be att kunden kompletterar uppgifterna på ansökningsblanketten eller lämnar in sådana handlingar som behövs som bilaga till ansökningsblanketten. Innan du ber om tilläggsutredningar ska du ta reda på om FPA redan har uppgiften och om den kan användas (till exempel uppgifter som kunden har lämnat i samband med tidigare ansökningar eller andra förmåner, familjemedlemmars uppgifter). Om FPA redan har tillgång till uppgifterna ska inga nya utredningar begäras. Alla tilläggsutredningar som behövs för att avgöra ett ärende ska i möjligaste mån begäras på en och samma gång.

Observera att olika förmånslagar har bestämmelser om när FPA får begära tilläggsutredningar direkt från en utomstående aktör. Läs mer om att få information av andra aktörer.

Med meddelandetjänsten, genom att ringa eller skriva

- Prioritetsordningen för begäran om tilläggsutredningar är i förmånshandläggningen följande:
 - Meddelandetjänsten eller telefon
 - Kundbrev (om det inte är möjligt att kontakta klienten per telefon eller via meddelandetjänsten eller det inte är lämpligt i kundens situation)
- Tilläggsutredningar begärs i första hand med meddelandetjänsten eller per telefon beroende på vilket sätt som är mer ändamålsenligt och fungerar bättre för att slutföra ärendet.
- Om kunden inte kan nås med ett meddelande eller per telefon skickas ett kundbrev.
- Meddela kunden när FPA senast behöver få tilläggsutredningen. Informera samtidigt kunden om att ärendet kan avgöras efter att tidsfristen gått ut även om hen inte lämnar in någon tilläggsutredning.
- Anteckna i samband med en muntlig begäran om tilläggsutredning under Yhteydenotto i Oiwa vilka tilläggsutredningar du har begärt och när de senast ska lämnas in.
- Om kunden redan har ett arbete under behandling i Oiwa ska kontakten fogas till arbetet och vid behov ska en ny väntetid anges.
- Instruera kunden att lämna in de nödvändiga bilagorna i första hand via Meddelanden > Skicka meddelande eller bilaga i [MittFPA](#), eller meddela kunden den svarsadress dit bilagorna kan skickas. Adresserna hittar du t.ex. på [fpa.fi](#) under Privatpersoner - [Postadresser](#). Postboxadresserna anges enligt kundens bostadsort.

Meddelandetjänsten används i förmånshandläggningen då man begär tilläggsutredningar när kunden har godkänt att meddelandetjänsten används på webben. Det lönar sig att använda meddelandetjänsten i första hand i sådana fall när man inte behöver göra någon helhetsmässig kartläggning av kundens livssituation eller servicebehov.

Om man försöker ringa kunden men inte får svar skickas ett sms per dator från 16100-tjänsten (**via Ingångssidan på Sinetti**)

- FPA har gemensamma mallar för sms som kan användas vid olika situationer och för olika behov. Förmånsspecifika mallar för sms finns på sidan Etuuksien ohje under rubriken Työvälineet.
- Den mall du använder kan du vid behov redigera vad gäller telefonnumret du ger till kunden.
- Kopiera sms:et innan du skickar det och registrera det under Yhteydenotto i Oiwa.

Det är bra att be om tilläggsutredningar med kundbrev om det är ändamålsenligt med tanke på kundens situation, mängden utredningar eller utredningarnas art. I krävande förmånsfall kan det ändå vara klokt att försöka nå kunden till exempel per telefon i ett par dygn innan man skickar ut ett kundbrev.

Kunden kan lämna in tilläggsutredningarna som bilaga i meddelandetjänsten, muntligt eller skriftligt. Kunden kan t.ex. per telefon komplettera med uppgifter som inte uppgetts på ansökningsblanketten. De externa utredningar som ska fogas till ansökan, t.ex. löneintyg eller hyresavtal, ska emellertid skickas in via e-tjänsten som bilagor till ett meddelande eller lämnas in skriftligt. Vilka uppgifter som kunden alltid ska lämna in skriftligt har fastställts förmånsvis.

Av datasäkerhetsskäl är e-post inte en officiell kontaktkanal hos FPA. Om kunden ändå sänder en tilläggsutredning eller bilagor per e-post så godkänns de. Läs mer om att lämna in tilläggsutredningar elektroniskt och om att ta emot filbilagor med minnessticka, CD eller mobiltelefon.

Komplettering av en ansökningsblankett

- Om en ansökningsblankett är **bristfälligt ifylld** ska den ursprungliga blanketten inte återsändas för komplettering, utan man ska be klienten redogöra för de uppgifter som saknas på blanketten, i första hand med hjälp av meddelandetjänsten.
- Komplettering eller annan uppgift som klienten lämnat ska antecknas i Oiwa (vid förmåner som inte skannas: på ansökningsblanketten eller på separat papper). Om du på en ansökningsblankett registrerar uppgifter som kunden lämnat ska de uppgifter som du själv har registrerat särskiljas (t.ex. med ditt bomärke) från de uppgifter som kunden egenhändigt antecknat.
- Om underskriften saknas på ansökningsblanketten kan du läsa mer under underskrift.

Läs mer om komplettering av ansökningsblanketten och om komplettering av handlingar.

Tidsfrist för tilläggsutredningar

Läs om tidsfrist för inlämning av tilläggsutredning

- Uppge i samband med begäran om tilläggsutredningar en bestämd tid inom vilken de begärda uppgifterna ska lämnas in. Tidsfristen för att lämna in kompletterande uppgifter är oftast två veckor, men den kan också vara längre om det krävs för att utredningen ska kunna göras. När en begäran om utredning sänds till utlandet bör fristen vara längre. Tidsfristen kan å andra sidan även vara kortare än två veckor, om kunden uppger att hen kan lämna in utredningen redan tidigare.

- Samma tilläggsutredning som man redan bett om ska inte begäras på nytt. Om en kund skriftligt på ansökningsblanketten eller på annat sätt har lovat att lämna in tilläggsutredningar senast ett visst datum, ska du inte be kunden lämna in dessa utredningar.
- Om kunden inte lämnar in tilläggsutredningarna inom utsatt tid kan ärendet avgöras utifrån de uppgifter som finns att tillgå då tidsfristen gått ut.
- Särskilt innan man meddelar ett avslagsbeslut är det bra att kontrollera om det under Yhteydenotto, i kommentarerna eller i kundbrevet finns nämnt att man kommit överens om eller gett kunden en avvikande tidsfrist.
- På begäran av kunden kan tidsfristen förlängas om hen inte kan lämna in tilläggsuppgifterna inom den ursprungliga tidsfristen. Om kunden ber om tilläggstid ska du komma överens med hen om en ny tidsfrist, anteckna den under Yhteydenotto i Oiwa, foga den till det väntande arbetet och vid behov sätta en ny väntetid för arbetet. Tilläggstid kan i regel ges bara en gång. Vid behov kan tidsfristen förlängas också efter detta om dröjsmålet beror på omständigheter som kunden inte råår för.
- Även en utredning som inkommit efter att tidsfristen gått ut ska beaktas i beslutsprocessen. Om beslutet redan fattats kan det rättas vid behov.

1.6.4.1 Tilläggsutredningar i barnavårdsstödsärenden

Om ansökan om förmånen är bristfällig ska du be om tilläggsutredningar via meddelandefunktionen, per telefon eller per brev. Förmånsförkortningen på brevformulären om barnavårdsstöd är WH. Brevmallarna finns tillgängliga via startmenyn APKY.

1.6.5 Återtagande av ansökan

Den som ansöker om barnavårdsstöd kan återta sin ansökan om det ännu inte har utfärdats något beslut.

Återtagandet kan göras muntligen eller skriftligen.

- Om återtagandet görs muntligt ska du anteckna kontakten i OIWA och skapa ett uppdrag (Toimeksianto-työ). Ta bort uppgiften om att handläggningen av ansökan har inletts.
- Om meddelandet om återtagandet av ansökan kommit in skriftligt eller genom e-tjänsten ska du ta bort uppgiften om att ansökan är under behandling ur systemet och skicka ett sms till kunden. En mall för sms:et finns under Viestimallit nere till höger på sidan Ratkaisutyö. Om du inte har tillgång till kundens telefonnummer ska du skicka ett brev till kunden där du berättar att ansökan har återtagits på hans begäran. Du kan använda brevmall YHI39r.

1.6.6 Blanketter för internationella ärenden och förbindelseorgan

Vid tillämpning av förordning 883/2004 används SED-blanketterna i F-serien för utbyte av information mellan medlemsstaterna. I första hand används EESSI för informationsutbyte och det görs elektroniskt med SED-blanketter. De olika språkversionerna av F-SED-blanketterna motsvarar varandra. Vid tillämpning av förordning 883/2004 kan det komma in en förfrågan från en annan medlemsstat på en E-blankett. Förfrågan kan då besvaras på en E- eller F-SED-blankett.

Se situationer där F-SED-blanketterna används.

Om en E-blankett används i situationer där man tillämpar förordning 883/2004, ska E-blanketten märkas i enlighet med förordning 883/2004 genom användning av det pärmsblad som kan skrivas ut med funktionen KiTu.

E-blanketterna är indelade i serier. De E-blanketter som finns tillgängliga för de enheter som sköter internationella ärenden kan skrivas ut.

Se anvisningarna för ifyllning och användning av blanketterna i E 400-serien.

Förbindelseorgan i fråga om familjeförmåner

1.7 Belopp

Stödet för hemvård av barn indexjusteras årligen. Det minsta stöd som utbetalas är 16,81 €/mån. Om hemvårdsstödet är mindre än 16,81 €/månad, betalas stödet inte fastän privatvårdsstöd betalas samtidigt (SHPBL 1128/1996 18 § 2 mom.).

Om stöd inte betalas för en hel kalendermånad (t.ex. rätten till stöd börjar eller slutar mitt i månaden), betalas 1/25 av dess belopp för varje vardag då familjen har rätt till stöd.

Om stödbeloppet ändras mitt under en kalendermånad, men stödet betalas för hela månaden, räknas beloppet för början av månaden enligt det faktiska antalet vardagar, medan stödet för resten av månaden beräknas för 25 vardagar minus antalet vardagar i början av månaden. Om en stöddel börjar eller upphör mitt under en månad, används vid beräkningen antalet vardagar under den period som stöddelen hänförs till (högst 25).

Vårdpenning

Från **1.1.2022** uppgår vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn till 350,27 euro per kalendermånad för det första barnet under tre år (342,95 euro år 2021), till 104,86 euro för varje följande barn under tre år (102,67 euro år 2021) och till 67,38 euro för varje annat barn (65,97 euro år 2021). För ett adoptivbarn över tre år som berättigar till stöd betalas vårdpenningen emellertid som för ett barn under tre år. Ett adoptivbarn anses ha "fötts" i familjen när barnet tas i vård.

Exempel

Familjen har 1-, 2-, 4- och 5-åriga barn. Vårdpenningen enligt stödet för hemvård av barn utgör $350,27 + 104,86 + 67,38 + 67,38 = 589,89$ euro per månad.

Exempel

Familjen har ett biologiskt barn på 2 år och ett adoptivbarn på 4 år som adopterats efter det biologiska barnets födelse. Vårdpenningen utgör 350,27 € för adoptivbarnet och 104,86 € för det biologiska barnet.

Vårdtillägg

Från **1.1.2022** utgör det fulla vårdtillägget enligt stödet för hemvård av barn 187,45 euro per kalendermånad (183,53 euro år 2021). Vårdtillägg betalas endast för ett barn som ger rätt till vårdpenning. Vårdtillägget är inkomstbundet och dess belopp är beroende av familjens storlek och inkomster.

Kommuntillägg

Vårdpenningen och vårdtillägget enligt stödet för hemvård av barn kan enligt beslut av kommunen betalas förhöjt med ett tillägg som kommunen fastställer. Utbetalningen av kommundillägg och dess belopp är således beroende av kommunen. Beloppen av de kommundillägg som FPA sköter fås genom en APKY-förfrågan.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 4 § och 5 §

1.8 Bestämningsgrunder

Vårdpenning enligt stödet för hemvård av barn betalas för familjens samtliga barn som är berättigade till stödet. Vårdpenningens storlek är beroende av barnets ålder.

Vårdtillägg betalas endast för ett barn som ger rätt till vårdpenning. Vårdtilläggets belopp är beroende av familjens storlek och inkomster.

1.8.1 Inkomstgränser för vårdtillägg

Familjens storlek och inkomster inverkar på beloppet av vårdtillägg.

Vårdtillägg betalas om familjens månadsinkomster inte överskrider den inkomstgräns som fastställs enligt familjens storlek.

Inkomster som överstiger inkomstgränsen minskar vårdtilläggets fulla belopp med en procentandel som är beroende av familjens storlek. Vid fastställandet av inkomstgränsen beaktas de två yngsta av de barn som berörs av [rätten att välja vårdform](#).

Exempel

Familjen består av en ensamstående pappa och tre barn under skolåldern. Vid fastställandet av familjestorleken för vårdtillägget beaktas de två yngsta barnen, dvs. familjen består av tre personer. Vad gäller inkomst beaktas

pappans inkomster och alla de tre barnens inkomster om det ansöks om hemvårdsstöd för dem.

Inkomstgränser för vårdtillägg

Som inkomster räknas sådana skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster samt skattefria inkomster, frånsett vissa privilegierade inkomster, som barnet, den sökande och den i samma hushåll i äktenskap eller i äktenskapsliknande förhållanden boende personen har. En registrerad partner jämställs med en äkta make. Inkomstbegreppet definieras i 11 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken.

Hemvårdsstöd och kommuntillägg beaktas inte som inkomst då vårdtillägget fastställs. Inte heller annat kommunalt stöd som motsvarar kommuntillägg beaktas som inkomst då vårdtillägget fastställs. Om kommunen betalar stöd för barnet direkt till t.ex. ett privat daghem, beaktas stödet inte som familjens inkomst vid fastställandet av vårdtillägget. Om föräldern får partiell eller flexibel vårdpenning, räknas den som familjens inkomst vid fastställandet av vårdtillägget.

INKOMSTGRÄNSER FÖR VÅRDTILLÄGG från 1.1.2022

Antalet familjemedlemmar	Inkomstgräns för fullt vårdtillägg/ minskningsprocent för de överstigande inkomsterna	Inkomstgräns då vårdtillägget till hemvårdsstödet = 0 € och vårdtillägget till privatvårdsstödet = 0 €
2	1 160 € / 11,5	2 789,96 € / 2 463,96 € (2 755,87 € / 2 436,66 € år 2021)
3	1 430 € / 9,4	3 424,10 € / 3 025,27 € (3 382,40 € / 2 991,87 € år 2021)
4	1 700 € / 7,9	4 072,73 € / 3 598,17 € (4 023,11 € / 3 558,40 € år 2021)

Exempel

Familjen består av föräldrar och tre barn under skolåldern. När inkomstgränsen bedöms räknas familjen som en fyrapersonersfamilj eftersom man beaktar föräldrarna och högst de två yngsta av de barn som omfattas av rätten att välja vårdform. Föräldrarnas inkomster uppgår till sammanlagt 2 250 €/mån. Inget av de tre barnen har inkomster. Vårdtillägget till hemvårdsstödet räknas enligt följande: $187,45 - [(2\,250 - 1\,700) \times 0,079] = 187,45 - 43,45 = 144,00$ €/mån.

Exempel

Om samma familj ansöker om stöd för privat vård av barn räknas vårdtillägget per barn. Vårdtilläggets belopp påverkas av varje barns ålder. Ett av barnen är i förskoleåldern.

När inkomstgränsen bedöms räknas familjen som en fyrapersonersfamilj eftersom man beaktar föräldrarna och högst de två yngsta av de barn som omfattas av rätten att välja vårdform. Föräldrarnas inkomster uppgår till sammanlagt 2 250 €/mån. Inget av de tre barnen har inkomster. Vårdtillägget till stödet för privat vård av barn räknas enligt följande: $149,96 - [(2\ 250 - 1\ 700) \times 0,079] = 149,96 - 43,45 = 106,51$ €/mån.

För de två yngre barnen betalas vårdtillägg på 106,51 €/kk. För barnet i förskoleåldern halveras vårdtillägget, dvs. vårdtilläggets belopp är 53,26 €/kk.

1.8.2 Inkomster och avdrag

Månadsinkomst

Vårdtillägget i samband med barnavårdsstöd är beroende av familjens månadsinkomster. Principerna för beräkningen av inkomster och avdrag ingår i 2, 5 och 6 § i SHPBL.

Som familjens inkomst beaktas vad som bestäms i 11 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken .

Som månadsinkomster **beaktas** den sökandes och partners beskattningsbara förvärvs- och kapitalinkomster samt skattefria inkomster frånsett privilegierade inkomster (se fullständig förteckning nedan). Man beaktar även inkomsterna som de barn för vilka hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd söks har.

Förvärvsinkomster är bland annat löneinkomster, pensionsinkomster, inkomster som fås för brytning av virtuell valuta samt skattepliktiga sociala förmåner (till exempel arbetslöshetsdagpenning).

Inkomsterna uppskattas så att de motsvarar familjens inkomstnivå under den följande utbetalningsperioden för vårdtillägget. Det står i ansökan att FPA får uppgifter om löneinkomsterna från inkomstregistret. Där står också att inkomsterna uppskattas med stöd av beskattningsuppgifter. Inkomster från brytning av virtuella valutor syns inte i inkomstregistret, men man kan få tips om dem i beskattningsuppgifterna.

Privilegierade inkomster

Som inkomst **beaktas inte**:

- barnbidrag
- barnförhöjning enligt folkpensionslagen
- bostadsbidrag
- förmåner enligt lagen om handikappförmåner, dvs.
 - handikappbidrag för personer under 16 år
 - handikappbidrag för personer över 16 år
 - vårdbidrag för pensionstagare (och eventuellt veterantillägg som betalas som en del av det)
- sjukvårds- och undersökningskostnader som betalas på basis av olycksfallsförsäkring
- militärunderstöd
- fronttillägg
- studiepenning
- vuxenutbildningsstöd

- bostadstillägg till studiestödet
- sysselsättningspenning och reseersättning som betalas i form av utkomststöd
- ersättning för uppehälle enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner
- ersättning för uppehälle enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice eller rörlighetsunderstöd
- stipendier eller andra motsvarande bidrag som betalas för studier
- ersättningar för kostnaderna för familjevård och inte heller
- hemvårdsstöd och kommuntillägg.

Utkomststödet är avsett som det ekonomiska stöd man tar till i sista hand, vilket betyder att det inte beaktas som inkomst.

Med stipendier som betalas för studier avses stipendier som beviljats för studier för avläggande av grundläggande högskoleexamen eller påbyggnadsexamen. Alla andra stipendier (t.ex. stipendier för anskaffning av material och stipendier för arbete) beaktas som inkomst i samband med vårdtillägg.

Dagpenning och familjebidrag som betalas för teoridagarna under en läroavtalsutbildning beaktas som inkomst. Rese- och logiersättning beaktas däremot inte som inkomst.

Som inkomst betraktas i allmänhet inte ersättningar som fås för särskilda kostnader, såsom dagtraktamenten för resor, resekostnadsersättningar och andra ersättningar för kostnader för inkomstens förvärvande. Arbetsmarknadsstöd som betalas som resebidrag beaktas inte heller som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget.

Utredning

Den som söker stöd är skyldig att förete nödvändiga utredningar för avgörande av ärendet och inkomsterna uppskattas på basis av utredningen. Vid uppskattningen av inkomsterna kan uppgifterna för den pågående beskattningen fungera som fingervisning. Om den sökande inte har möjlighet att lämna in de utredningar som begärs och de inte heller annars går att få kan man i undantagsfall beakta de skattepliktiga inkomster som fastställts i den senast verkställda beskattningen justerade med de procentsatser som skatteförvaltningen årligen fastställer i sitt beslut om grunderna för uträkningen av förskottsuppbörden. De inkomster som fastställts i den beskattning som förrättats gällande år 2019 justeras enligt följande ([Skatteförvaltningens beslut](#)).

- en fysisk persons inkomst av näringsverksamhet samt en sammanslutnings inkomstandel av näringsverksamhet ökas med 3,0 procent
- övriga inkomster beaktas som sådana.

Om familjen har inkomster som fås för brytning av virtuella valutor, ska man av kunden ta reda på

- när kunden får den virtuella valutan i sin besittning
- vilken virtuell valuta som bryts
- hur mycket virtuell valuta kunden bryter.

Dessutom ska du be kunden om en utredning om hur stor inkomst kunden får av brytningen i euro.

Eventuella kostnader för inkomstens förvärvande beaktas inte när inkomstbeloppet fastställs.

Användargränssnittet Verotustiedot (Beskattningsuppgifter)

Man förflyttar sig till användargränssnittet Verotustiedot via Oiwa.

Beskattningsuppgifterna för den sökandes partner hämtas automatiskt när ansökan om barnavårdsstöd inkommer till FPA. Uppgifterna är tillgängliga dagen efter den då ansökan inkom. Begäran om uppgifter från den förhandsfyllda skattedeclarationen kan göras från och med slutet av mars året efter skatteåret. Merparten av de förhandsfyllda skattedeclarationerna blir färdiga hos Skatteförvaltningen före början av april och även de sista i slutet av april. De första uppgifterna om den fastställda beskattningen kan fås från Skatteförvaltningen i slutet av maj för rörelseidkare, yrkesutövare och lantbruksföretagare. Beskattningen av övriga skattskyldiga fastställs från början av juni till slutet av oktober. Senast då har beskattningen fastställts för alla och efter det sker det inga fler ändringar i datainnehållet.

Du kan läsa mer i anvisningarna för användargränssnittet Verotustiedot här.

Försäljning av egendom

Försäljningsvinst på egendom som i sinom tid beskattas som kapitalinkomst beaktas i regel inte som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget. Sådan vinst visas under "luovutusvoitot" i beskattningsuppgifterna.

Som inkomst betraktas avkastning på det försäljningspris som fåtts vid försäljningen av egendom (t.ex. ränteintäkter som fåtts på betalningen vid aktieförsäljning), men man behöver inte separat begära dessa uppgifter av kunden eftersom kunden i vilket fall som helst är skyldig att meddela sina kapitalinkomster till FPA.

Försäljningsvinst på egendom kan dock i undantagsfall betraktas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget om det regelbundet förekommer försäljningsvinst och skattemyndigheterna har ansett att det är fråga om yrkesmässig verksamhet.

Dödsbo

Ett dödsbo uppkommer när en person avlider. Delägare i ett dödsbo är bl.a. den avlidnes arvingar och den efterlevande maken fram till avvitring. Också universella testamentstagare är delägare i dödsboet.

- Ett universaltestamente innebär att man inte testamenterar ett visst föremål e.d. utan att testamentstagaren har samma ställning som de övriga arvtagarna och att hen ärver t.ex. 1/3 av egendomen. En mottagare av särskilt testamente, dvs. en person som ärver en viss egendom (t.ex. ett visst föremål eller en viss summa pengar), är inte delägare i dödsboet.

Uppgifter som rör dödsboet framgår inte av delägarnas beskattningsuppgifter. Eventuella inkomster från dödsboet uppges i ansökan om barnavårdsstöd. Observera att arv inte beaktas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget eftersom det betraktas som en tillfällig inkomst.

Dödsboets delägare framgår av bouppteckningsinstrumentet. Bouppteckningen ska i regel förrättas inom tre månader från dödsfallet (20 kap. 1 § i ärvdabalken). Bouppteckningsinstrumentet ska lämnas till skatteförvaltningen inom en månad från bouppteckningen (29 § i lagen om skatt på arv och gåva).

Ett dödsbos kapitalinkomst beaktas i enlighet med ärvdabalken. Om en efterlevande är delägare i ett oskiftat dödsbo har hen besittningsrätt till dödsboets förmögenhet och rätt att få avkastning på förmögenheten. Då räknas inte kapitalinkomsten som

arvingarnas inkomst. Om det inte finns någon efterlevande make fördelas avkastningen av dödsboets förmögenhet mellan delägarna och beaktas som inkomst.

Om det av ansökan eller på annat sätt framgår att en familjemedlem har andel i ett dödsbo, ska du begära en kopia av bouppteckningsinstrumentet. Av bouppteckningsinstrumentet framgår om det finns en efterlevande make. Om det inte finns någon efterlevande make bland dödsboets delägare ska du be att få dödsboets skattedeklaration och/eller andra eventuella utredningar om avkastningen på dödsboets förmögenhet (t.ex. hyresinkomst).

Se även inkomster och avdrag > [Inkomster av näringsverksamhet](#) > Dödsbo och Inkomster och avdrag > [Inkomster av jordbruk och renskötsel](#).

Vilka utredningar behövs?

Utredningar behövs endast om den sökande eller den sökandes partner är delägare i ett dödsbo vars egendom ger avkastning

- bouppteckningsinstrument
 - Av bouppteckningsinstrumentet framgår varför den sökande (eller partnern) är delägare i dödsboet. I regel är det fråga om att hen är arvinge till den avlidne. Det kan emellertid också vara fråga om en efterlevande make.
- dödsboets skattedeklaration (om det inte finns någon efterlevande make eller ifall den efterlevande maken söker vårdtillägg)
- vid behov andra eventuella utredningar beroende på dödsboets egendom
 - t.ex. utredning om hyresinkomst.

Hur beräknas inkomsterna?

Avkastningen på dödsboets egendom beräknas enligt anvisningarna för de olika inkomstslagen (t.ex. hyresinkomst och bankmedel, skogsinkomst). Arv är inte det samma som avkastning från dödsbo och det beaktas inte som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget.

1.8.2.1 Löneinkomster

Löneinkomst är all slags lön, allt slags lönetillägg, arvode och tantiem samt andra förmåner och ersättningar som är jämförbara med dem. Som lön betraktas även t.ex. semesterpenningar, semesterersättningar, naturaförmåner, skattepliktiga personalförmåner, julpenningar och penninggåvor samt olika incitament och till resultatet bundna löneformer såsom bonus, projektarvode, produktionspremie, kommission, incitament och tantiem. Också personalfondsavsättningar och ersättningar för upphovsrätt beaktas som inkomst. Från löneinkomsterna avdras inte utgifterna för inkomstens förvärvande och bibehållande.

Från och med 1.1.2019 ska arbetsgivare anmäla löneinkomster till det nationella inkomstregistret. FPA använder uppgifterna i det nationella inkomstregistret med hjälp av FPA:s egna inkomstregistersystem. Läs mer om anmälningen av uppgifter till det nationella inkomstregistret och om användningen av uppgifter från inkomstregistret vid FPA.

Löneinkomster, förmåner och pensioner anmäls till inkomstregistret. Företagares inkomster, inkomster av jord- och skogsbruk, hyresinkomster, dividend- och ränteinkomster samt andra fortlöpande inkomster utreds enligt gällande

förmånsanvisningar. Också pensionsuppgifter och förmåner som betalas av FPA beaktas enligt gällande förmånsanvisningar.

I samband med barnavårdsstöd används också i framtiden uppgifter om förmåner och pensioner som erhållits genom bilaterala förbindelser. Förmånsuppgifter som anmälts till inkomstregistret kan vid behov användas som hjälp då inkomsterna uppskattas.

Regelbunden inkomst

Regelbundet deltidsarbete

Redan några dagars arbete som upprepas varje månad kan göra löneinkomsten regelbunden och arbetet ska då beaktas. Som huvudregel kan man utgå ifrån att inkomsterna ska beaktas ifall personen arbetar sammanlagt minst en månad under ett år. Eftersom en kund som arbetar oregelbundet i allmänhet inte vet för någon längre tid framåt exakt vilka dagar hen kommer att arbeta kan du bli tvungen att fatta ett beslut utgående från kundens uppskattning. Beloppet av löneinkomsten justeras i samband med årsjusteringen.

Semesterlön och semesterpenning, semesterersättning

Semesterlön = lön som betalas under tiden för semester

Semesterpenning = ersättning som betalas utöver semesterlönen på basis av semesterrätten

Semesterersättning = ersättning för outnyttjad semester när anställningen upphör; inom vissa branscher kan semesterersättning betalas ut varje månad under den tid anställningen varar

Om den sökande eller den sökandes partner vid ansökan om vårdtillägg meddelar att hen får regelbunden lön ska du beakta semesterlönen, semesterpenningen och semesterersättningen på normalt sätt som inkomst. Dessa ingår i den intjänade löneinkomsten. I sådana fall särskiljs semesterlönen, semesterpenningen och semesterersättningen inte från den övriga lönen.

Naturaförmåner

Naturaförmåner värderas som inkomst med tillämpande av de beräkningsgrunder som skatteförvaltningen årligen fastställer för förskottsinnehållningen av naturaförmåner.

Se Penningvärden för naturaförmåner.

Tillfällig inkomst

Om inkomsten inte är regelbundet återkommande eller den inte beskriver den sökandes regelbundna och fortlöpande inkomstnivå, ska den anses vara tillfällig. Tillfällig inkomst beaktas inte i vårdtillägget. Sådan inkomst kan vara t.ex. en lotto- eller lotterivinst, ett arv eller en livförsäkringsersättning som betalas som en engångssumma samt semesterersättning som betalas ut då en anställning upphör. I allmänhet beaktas inkomst som intjänats under minst en månad. Kostnadsersättning beaktas inte som inkomst.

Även semesterlön, semesterpenning och semesterersättning som betalas under vårdledigheten är tillfällig inkomst och beaktas inte i vårdtillägget. Beloppet av vårdtillägget justeras inte i detta fall.

Tillfälligt arbete och kortjobb

Sporadisk löneinkomst som intjänats under en kortare tid än en månad kan lämnas obeaktad om det inte är fråga om regelbundet arbete. Vad som ska betraktas som sporadiskt arbete och vad som ska betraktas som regelbundet arbete måste ibland bedömas från fall till fall. Vid bedömningen ska du då utgå ifrån huruvida arbetet är kontinuerligt och hur det inverkar på personens fortlöpande inkomstnivå. Var i kontakt med kunden och be hen uppskatta beloppet av löneinkomsterna. Däremot kan t.ex. en enskild arbetsperiod på en vecka lämnas obeaktad om personen i övrigt inte alls arbetar under året.

Semesterlön, semesterpenning och semesterersättning åt barnets huvudsakliga vårdare

Vårdledighet och partiell vårdledighet = en arbetstagare har rätt att få vårdledigt för vård av eget eller annat barn som varaktigt bor i arbetstagarens hem tills barnet fyller tre år. En adoptivförälder har dock rätt till vårdledighet tills det har gått två år sedan barnet adopterades, men högst tills barnet börjar skolan. Vårdledigheten kan genomföras så att arbetstagaren antingen är helt eller delvis frånvarande från arbetet.

Inkomsterna för fastställande av vårdtillägg uppskattas så att de motsvarar familjens inkomstnivå under vårdtilläggets följande utbetalningsperiod. Då den sökande blir vårdledig har hen i de flesta fall inte löneinkomster under vårdledigheten (om hen inte har uppgett andra inkomster under ledigheten). Därför beaktas inte semesterlön, semesterpenning och eventuell semesterersättning vid ansökan om vårdtillägg eller då vårdtillägget justeras. Dessa inkomster är tillfälliga och motsvarar inte den sökandes regelbundna inkomstnivå.

Semesterlön, semesterpenning och eventuell semesterersättning beaktas inte i inkomsterna för fastställandet av vårdtillägget om

- den sökande inte arbetar och hen ansöker om vårdtillägg direkt efter att föräldrapenningsperioden upphört
- den sökande inte arbetar och hen ansöker om vårdtillägg direkt efter att föräldrapenningsperioden upphör så att hen tar ut semester mellan föräldrapenningsperioden och vårdledigheten
- den sökande tar ut semester under den vårdledighet hen ansökt om.

Exempel

Föräldradagpenningens period upphör den 17.7. Semestern tas ut genast efter föräldrapenningsperioden, under tiden 18.7–21.8, och vårdledigheten börjar 22.8. Semesterlönen beaktas inte i inkomsterna för fastställandet av vårdtillägget eftersom den inte motsvarar den regelbundna inkomstnivån för personen som ska bli vårdledig.

Exempel

Den sökande blir partiellt vårdledig genast efter föräldrapenningsperioden och tar ut sin semester under den partiella vårdledigheten. Vårdtillägget har beviljats utgående från lönen för deltidsarbete. Vårdtillägget justeras inte under semestern eftersom semesterlönen inte motsvarar mottagarens regelbundna inkomstnivå med deltidsarbete.

Kostnadsersättningar

Olika kostnadsersättningar som betalas utöver lönen räknas inte som inkomst. Sådana ersättningar är t.ex. ersättning för resekostnader, skattefria dagtraktamenten, arbetskostnadsersättningar, uniformsbidrag eller ersättningar för de kostnader som föranleds av vård av dagvårdsbarn eller placerade barn.

1.8.2.1.1 Utredning

Utred den sökandes familjs situation som helhet och vilka inkomster familjen har. Den sökande uppger i sin ansökan om hen och partnern har löneinkomster. Hämta uppgifterna om löneinkomsterna ur inkomstregistret. I ansökan ombes kunden också ange eventuella förändringar i familjens inkomster under det senaste året. Samtidigt som du utreder den sökandes/partnerns inkomster, se också i uppgifterna om andra förmåner om inkomstutredningar har lämnats in.

Uppskatta inkomsten utifrån den löneuppgift för den senaste månaden som hämtats ur inkomstregistret. I fråga om en kund med regelbunden månadslön ska du beakta lönen och eventuella naturaförmåner.

Om du märker att inkomsterna varierar på grund av övertidstillägg eller skiftarbetstillägg eller liknande ska du göra en uppskattning av inkomsterna utifrån de uppgifter om intjänad lön för de föregående 12 månaderna som vid tidpunkten för avgörandet finns att tillgå i inkomstregistret. Om löneinkomsten för de föregående 12 månaderna omfattar perioder utan lön som är kortare än en månad, kan du lämna dem obeaktade. Om personen t.ex. bytt arbetsplats och inkomsterna har förändrats ska de uppskattas enligt löneinkomsten i den nya anställningen.

Kom ihåg att inkomsterna uppskattas enligt situationen vid tidpunkten för utbetalningen av vårdtillägget.

Hur uppskattar jag inkomsterna?

- Om den sökande i sin ansökan har angett att hens eller partnerns löneinkomst kommer att öka
 - begär vid behov ytterligare uppgifter
 - avgör ärendet utifrån det belopp kunden angett
 - lägg till frasen WHC36 i beslutet.
- Om den sökande i sin ansökan har angett att hens eller partnerns löneinkomst kommer att minska
 - kontakta vid behov kunden och ta reda på vad skillnaden beror på
 - om du inte får kontakt med kunden ska du avgöra ärendet utifrån det belopp som framgår av inkomstregistret
 - avgör ärendet utifrån det belopp kunden angett om kunden har angett att hens situation har förändrats, t.ex. så att löneinkomsterna minskat eller arbetet upphört.

Exempel

En kund söker barnavårdsstöd räknat från 1.5. I inkomstregistret syns lönen för den senaste löneutbetalningsmånaden och de ackumulerade inkomsterna för innevarande år och föregående år. Lönen för april är 2 200 euro och från början av året till slutet av april totalt 9 000 euro. Av inkomstregistret framgår att inkomsterna varierar på grund av skifttillägg.

Enligt beskattningsuppgifterna var den sökandes inkomster under föregående år 26 000 euro. Avgör ärendet utifrån de sammanlagda löneinkomsterna under de 12 föregående månaderna.

Exempel

Hemvårdsstöd söks från 1.5.2021. Vid tidpunkten för avgörandet finns i inkomstregistret de ackumulerade löneinkomsterna för tiden 1.5.2020 - 30.4.2021. Den sökandes partner har haft en oavlönad faderskapspenningssperiod på en månad under tiden 1.7.2020 - 31.7.2020. Beräkna ett genomsnitt av lönen med Apla-räknaren, där du beaktar den oavlönade perioden. Anteckna i kommentaren till arbetet information om beräkningen av inkomstst uppskattningen.

Vårdtillägg söks enbart för retroaktiv tid

Om vårdtillägg söks enbart för retroaktiv tid, utreds de inkomster som beaktas i samband med vårdtillägget utifrån de faktiska inkomsterna under den tid ansökan gäller. Om vårdtillägg till exempel söks retroaktivt i september för tiden 1.6–31.8, beräknas den genomsnittliga inkomsten under den retroaktiva tiden. Om löneinkomsten under den retroaktiva tiden inte framgår av inkomstregistret ska du begära lönespecifikationer av kunden.

1.8.2.1.2 Särskilda situationer

Kortjobbare

Om en person arbetar sporadiskt i perioder av varierande längd och får en jämkad arbetslöshetsförmån (antingen från FPA eller arbetslöshetskassan), ska du uppskatta hans inkomster utifrån inkomstregistret. Läs mer under rubriken [Utredning](#). Om det är fråga om en ny situation, går man till väga på samma sätt som vid [en ny anställning](#). Som inkomst beaktas både arbetslöshetsförmånen och lönen.

Om perioderna med arbete är mycket korta och sporadiska kan tillfällig löneinkomst som under året intjänats under en kortare tid än sammanlagt en månad i regel lämnas obeaktad om det inte är fråga om regelbundet arbete. Vad som ska betraktas som sporadiskt arbete och vad som ska betraktas som regelbundet arbete måste ibland bedömas från fall till fall. Vid bedömningen ska du då utgå ifrån huruvida arbetet är kontinuerligt och hur det inverkar på personens fortlöpande inkomstnivå under den tid stödet betalas ut. Redan några dagars arbete som upprepas varje månad kan göra löneinkomsten regelbunden och arbetet ska då beaktas. Däremot kan t.ex. en enskild arbetsperiod på en vecka lämnas obeaktad om personen i övrigt inte alls arbetar under året.

Studerande

Studerades löneinkomster beaktas på samma sätt som löneinkomster i allmänhet. Om det är klart att den studerande arbetar endast på sommaren beaktas löneinkomsten endast för denna tid.

Om den studerande utför också annat arbete än sommarjobb vid sidan om studierna beaktas inkomsterna på det sätt som redogjorts för ovan under [Utredning](#).

Vid läroavtalsutbildning utgörs den inkomst som ska beaktas av den studerandes lön och av den dagpenning och det familjebidrag som betalas för teoridagar. Rese- och logiersättning beaktas däremot inte som inkomst.

Familjedagvårdare

En familjedagvårdare sköter andras barn i sitt eget eller i barnens hem. Familjedagvårdaren kan vara anställd av kommunen eller en familj eller arbeta som företagare. Kommunalt anställda familjedagvårdare får ofta både lön och kostnadsersättning. Vårdare som anställts till hemmet av en familj får i regel endast lön. Som inkomst beaktas i båda fallen endast lönen, inte eventuella kostnadsersättningar.

Familjedagvårdaren kan också vara en enskild näringsidkare och ha ett FO-nummer. Som inkomst beaktas då resultatet för föregående räkenskapsperiod på samma sätt som för övriga företagare. Läs mer om familjedagvårdare som är verksamma som enskilda näringsidkare [här](#).

Familjevårdare

En familjevårdare sköter i sitt eget hem barn som kommunen placerat i familjen. Vid fastställandet av vårdtillägget beaktas endast familjevårdares vårdarvode som inkomst. Kostnadsersättningar beaktas inte som inkomst. Det kan vara svårt att tyda familjevårdarnas lönespecifikationer eftersom arvoden och kostnadsersättningar betalas under olika beteckningar. Du kan kontrollera hur stor kostnadsersättningarnas andel är genom att t.ex. ringa till kommunens lönekontor. För barn som placerats i familjevård betalas inte barnvårdsstöd till familjevårdaren.

Exempel

En familjevårdares inkomster har ändrats från och med 1.2. Utöver sitt eget barn sköter hon två barn som placerats i familjen. Hon har arbetat utanför hemmet fram till slutet av januari och sköter sitt eget barn hemma från och med 1.2. I inkomstregistret finns löneuppgifter om arbete som familjevårdare under utbetalningsperioden 1.1–31.1.

Enligt löneuppgiften får familjevårdaren 650 euro/månad/barn i vårdbidrag för de två barn som placerats i familjen och i löneuppgiften anges dessutom "perhehoi / JATTA 500 €" samt "perhehoi / JENNA 392 €". Enligt löneuppgiften är lönen för januari sammanlagt 2 192 euro.

Arvodena innehåller både vårdarvodet och kostnadsersättningar. Kostnadsersättningarna visas separat som ett avdrag. Familjevårdarens arvode är således 1 300 euro (2 x 650 euro) och beaktas som inkomst från 1.2. De kostnadsersättningar som finns i löneuppgiften för januari ("perhehoi / JATTA 500 €" samt "perhehoi / JENNA 392 €") beaktas inte som inkomst.

1.8.2.1.3 Ny anställning

Om anställningen nyligen börjat ska du be den sökande lämna in arbetsavtalet eller se om löneuppgifterna syns i inkomstregistret. Om löneuppgifterna ännu inte syns i inkomstregistret ska du låta ansökningsarbetet vänta tills löneuppgifterna förts in. Arbetsgivaren ska anmäla löneuppgifter till inkomstregistret inom 5 dagar från utbetalningen. Lönebeloppet uppskattas utifrån den utredning man fått. Var vid behov i kontakt med kunden och be hen själv uppskatta inkomstnivån under den

kommande betalningsperioden för vårdtillägget. Om den löneinkomst som registrerats i inkomstregistret är mindre än det belopp som kunden uppgett, ska du beakta lönen enligt kundens uppskattning. Inkomsterna justeras i samband med årsjusteringen. Se [exempel](#) på inledande av deltidsarbete och hur inkomsterna beaktas.

Exempel

Stödtagarens partner har varit arbetslös och arbetslöshetsdagpenning fackförbundet har beaktats i vårdtilläggsinkomsterna. Det kommer en impuls från inkomstregistret, enligt vilken partnern har fått löneinkomst 15.4. Löneperioden är 15.3–14.4. Lönen uppgår till 1 606 euro och kostförmånen till 105,40 euro. Du kontaktar mottagaren av hemvårdsstödet, som meddelar att partnerns regelbundna lön är 1 650 euro i månaden.

Vårdtillägget justeras från och med 15.3 och som inkomst beaktas 1711,40 euro, som beräknats utifrån löneinkomsten för tiden 15.3–14.4 med hjälp av beräkningsfunktionen för löneinkomst i systemet. Notera att också kostförmånen beaktas som inkomst.

I samband med årsjusteringen framgår det att partnern har samma arbetsgivare som tidigare och att löneinkomsten för den senaste löneperioden är 2 200 euro i månaden. Årsjusteringen görs från och med 15.3 enligt det nya lönebeloppet på 2 200 euro i månaden. Även om partnerns inkomster har ökat med mer än 10 % kan inte någon tydlig tidpunkt för ändringen fastställas. Det tidigare beslutet om vårdtillägg är korrekt och det rättas inte.

Exempel

Annars samma situation, men i samband med årsjusteringen framgår att partnern har en ny arbetsgivare och enligt inkomstregistret har anställningsförhållandet inletts 1.1. Detta är en tydlig tidpunkt för ändringen och utifrån den ackumulerade lönen är beloppet av partnerns löneinkomster regelbundet, 2 200 euro. Vårdtillägget justeras från 1.1.

Om du noterar att kundens anställning gäller för viss tid ska du avgöra ansökan om vårdtillägg tills vidare. Lägg till en text i beslutet om kundens anmälningsskyldighet om situationen förändras. Vårdtillägget justeras utifrån kundens anmälan eller uppgift från inkomstregistret om att inkomsterna har förändrats.

1.8.2.1.4 Inkomster under tid för vilken vårdtillägg beviljats

En engångsbetalning som inte upprepas regelbundet (t.ex. årligen) beaktas som inkomst för den månad då den betalades. Sådana inkomster är t.ex. pension som betalas i form av ett engångsbelopp (pensionen fortsätter inte efter detta) och ersättning för uppsägningstid. Dessa inkomster beaktas endast om de har betalats ut under den tid som vårdtillägg beviljats för. Om utbetalningen av vårdtillägg upphör mitt i en månad och inkomsten betalas först efter att rätten till vårdtillägg upphört, beaktas den inte. Även om det t.ex. är fråga om ersättning för uppsägningstid motsvarande sex månaders lön, periodiseras ersättningen inte över sex månader, utan beaktas i sin helhet som inkomst för den månad då den betalades.

Exempel

Modern i familjen sköter barnet hemma och får barnavårdsstöd. Fadern i familjen blir arbetslös 18.9. Fadern får sin sista lön inklusive bl.a. ersättning för uppsägningstid och semesterersättning i september. Utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning börjar efter självrisktiden på sju dagar. Utbetalningen av arbetslöshetsdagpenning börjar 27.9.

Vid fastställandet av vårdtillägget beaktas ersättningen för uppsägningstid som inkomst för den månad då den betalades ut, dvs. september. Semesterersättningen beaktas inte som inkomst i samband med vårdtillägget. Arbetslöshetsdagpenningen beaktas från den dag då utbetalningen börjat, dvs. 27.9.

1.8.2.2 Inkomster av näringsverksamhet

Som inkomst med inverkan på vårdtillägget beaktas förvärvs- och kapitalinkomster av näringsverksamhet (11 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken). I handläggningssystemet för barnavårdsstöd används för dessa inkomster benämningen "elinkeinoiminnan tulo" (inkomst av näringsverksamhet) och "maatalouden tulo" (inkomst av jordbruk). Inkomsterna behöver inte delas i förvärvs- och kapitalinkomst, eftersom bägge inkomstdelarna beaktas som inkomst. Från inkomster av näringsverksamhet och jordbruk avdras inte företagardraget som skattemyndigheten gjort. Om paret idkar näringsverksamhet tillsammans behöver inkomsten inte heller delas mellan dem eftersom resultatet av näringsverksamheten i sin helhet beaktas som familjens inkomst. Om delägare som inte hör till familjen deltar i näringsverksamheten ska resultatet fördelas mellan delägarna i proportion till deras andelar så att den stödsökande familjens andel av inkomsten kan utredas.

För att du ska kunna begära rätt utredningar om företagarinkomsterna ska du först för varje företagare ta reda på

- företagsform
- räkenskapsperiod
- företagarens ägarandel i företaget
- när företagardraget började

Räkenskapsperioden är normalt 12 månader, men kan undantagsvis vara kortare eller längre när företagsverksamheten inleds eller avslutas (högst 18 månader). Räkenskapsperioden är ofta, men inte alltid, ett kalenderår.

Bokslutet görs upp inom fyra månader efter räkenskapsperiodens slut.

Resultaträkningen ger information om företagets resultat.

Balansräkningen visar företagets tillgångar och skulder vid tidpunkten för bokslutet. Balansräkningen behövs i regel inte för att man ska kunna fastställa vårdtillägget.

- Du kan i undantagsfall behöva balansräkningen ifall resultaträkningen är bristfällig. Uppgifterna i balansräkningen kan då komplettera resultaträkningen.

Näringsverksamhet kan utövas av:

- [en enskild näringsidkare](#)
- [ett öppet bolag](#)
- [ett kommanditbolag](#)
- [ett aktiebolag](#)

Vidare kan det bli aktuellt att granska inkomsterna av näringsverksamheten för

- [en lantbruksföretagare](#)
- [ett dödsbo](#) eller
- [en beskattningssammanslutning](#) samt
- [en lättföretagare](#)

Om den som söker barnavårdsstöd eller den sökandes partner har företagarincomester ska blanketten Utredning över företagares inkomster Y 8r fogas till ansökan.

Om företagaren utöver företagarincomesterna får löneinkomster någon annanstans ifrån än det egna företaget, ska hen förete en utredning över dessa inkomster på samma sätt som andra löntagare. Läs mer om löneinkomster [här](#).

Användning av beskattningsbeslut

I första hand ska den sökande förete en utredning över inkomsterna för **den senaste hela räkenskapsperioden** innan förmånen börjar betalas ut. Om detta inte är möjligt, kan inkomsterna uppskattas enligt den senast fastställda beskattningen, förhöjda med de procentsatser som skatteförvaltningen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden. Inkomst av näringsverksamhet för en fysisk person och inkomst av näringsverksamhet för en sammanslutning som fastställs i beskattningen för år 2020 höjs med 6,5 procent. Andra än ovannämnda inkomster tillämpas som sådana ([Skatteförvaltningens beslut för år 2022](#)). Beskattningsbeslutet kan i regel användas endast kring årsskiftet. I följande exempel kan du läsa om hur beskattningsbeslutet ska användas. https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/beslut/47363/skatteforvaltningens-beslut-om-grunderna-for-berakning-av-forskottsinnehallningssatser-for-loneinkomst-och-grunderna-for-berakning-av-forskottsskatt-som-ska-pas-vid-forskottsbetalning-for-ar-2022/

Exempel

Räkenskapsperioden är 1.1–31.12, dvs. ett kalenderår. Barnavårdsstöd söks från 15.12.2015. Den senaste hela räkenskapsperioden har således upphört 31.12.2014. Beskattningsbeslutet är från oktober 2015. Uppgifterna för räkenskapsperioden kan användas som de är och kan tas antingen från skattedeklarationen eller från beskattningsbeslutet. Inkomsterna höjs inte även om man använder beskattningsbeslutet, eftersom det är fråga om den senast avslutade räkenskapsperioden.

Exempel

Räkenskapsperioden är 1.1–31.12, dvs. ett kalenderår. Barnavårdsstöd söks från 15.1.2016. Den senaste hela räkenskapsperioden har således upphört 31.12.2015. Det finns ännu inga bokslutshandlingar att tillgå och skattedeklarationen har ännu inte lämnats. Den senast verkställda beskattningen gäller räkenskapsperioden 1.1–31.12.2014 och beskattningsbeslutet är från oktober 2015. Beskattningsbeslutet kan användas men eftersom det inte gäller den senast avslutade hela räkenskapsperioden ska inkomsten höjas enligt skatteförvaltningens beslut.

1.8.2.2.1 Enskild näringsidkare

Näringsidkare indelas i rörelseidkare och yrkesutövare. Huruvida det är fråga om en rörelseidkare eller yrkesutövare saknar betydelse när det gäller barnavårdsstöd. En näringsidkare kan inte betala lön till sig själv eller sin maka eller make, men hen kan ta ut pengar (privata uttag) eller varor (privat bruk) ur företaget till sitt privata hushåll. En näringsidkare beskattas som fysisk person enligt förvärvs- och kapitalinkomsterna av näringsverksamheten, vilka bildas av resultatet av verksamheten.

Företagsinkomst som fås från parets gemensamma näringsverksamhet delas mellan parterna i det fall då bägge har deltagit i rörelseidkandet eller yrkesutövandet.

Vid fastställandet av vårdtillägget beaktas förvärvs- och kapitalinkomsterna för den senast avslutade hela räkenskapsperioden. Om räkenskapsperioden är kortare eller längre än 12 månader, divideras räkenskapsperiodens resultat med antalet månader och multipliceras sedan med 12. Uttag för eget bruk kan inte användas vid inkomstuppskattningen.

Vilka utredningar behövs?

Det nyaste av följande:

- den som företagare verksamma personens eget beskattningsbeslut jämte specifikationsdelar, eller
- företagets skattedeklaration för den senast avslutade räkenskapsperioden (skatteblankett 5), eller
- resultaträkning för den senast avslutade räkenskapsperioden

Hur beräknas inkomsterna?

Näringsverksamhetens resultat utreds på basis av resultaträkningen, skattedeklarationen eller beskattningsbeslutet för den senast avslutade räkenskapsperioden.

Användande av skattedeklaration

Om skattedeklarationen för räkenskapsperioden redan finns att tillgå, beaktas inkomsten enligt punkten näringsverksamhetens resultat eller förlust, som innehåller de kompletteringar och avdrag som angetts på skatteblanketten. Undantag utgör dock de skattefria andelarna av dividender (aktieutdelningar) och räntor på andelskapital, som måste läggas till ovan nämnda summa.

Användande av resultaträkning

Om skattedeklarationen för räkenskapsperioden inte ännu finns att tillgå men resultaträkningen redan är uppgjord, beaktas i resultaträkningen räkenskapsperiodens vinst plus direkta skatter.

Från resultatet avdras inte föregående års förluster.

Användande av beskattningsbeslut

I första hand ska den sökande förete en utredning över inkomsterna för **den senaste hela räkenskapsperioden** innan förmånen börjar betalas ut. Om detta inte är möjligt, kan inkomsterna uppskattas enligt den senast fastställda beskattningen, förhöjda med de procentsatser som skatteförvaltningen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden.

Exempel

Vårdtillägg söks från 28.1.2016. Till ansökan har fogats en utredning innehållande en resultaträkning samt företagarens inkomster för räkenskapsperioden 1.3.2014–28.2.2015. Det är fråga om en firma. Senare har en skattedeklaration för näringsverksamheten lämnats in för ovan nämnda räkenskapsperiod.

Inkomsterna uppskattas på basis av uppgifterna för den senast avslutade hela räkenskapsperiod som föregår begynnelsestidpunkten för förmånen. Som inkomst för fastställandet av vårdtillägget beaktas från och med 28.1.2016 resultatet av näringsverksamheten för den räkenskapsperiod som upphört 28.2.2015.

Familjedagvårdare som enskild näringsidkare

En familjedagvårdare sköter andras barn i sitt eget eller i barnens hem. Familjedagvårdaren kan vara anställd av kommunen eller en familj eller arbeta som enskild näringsidkare med FO-nummer. Vid fastställandet av vårdtillägget uppskattas inkomsterna för familjedagvårdare som är verksamma som företagare på basis av skattedeklarationen eller resultaträkningen för den avslutade räkenskapsperioden på samma sätt som för andra företagare. När man utgår ifrån resultaträkningen beaktas skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna under räkenskapsperioden som inkomst. T.ex. variationer i antalet barn under räkenskapsperioden beaktas inte.

Inkomsterna för en [privat familjedagvårdare som inleder sin verksamhet](#) uppskattas antingen på basis av FöPL-försäkringen eller de vårdavgifter som fastställts i vårdavtalet. Från vårdavgifterna kan göras avdrag för skötselutgifter. Skatteförvaltningen ger årligen anvisningar om avdraget för skötselutgifter för familjedagvårdare. I 2014 års beskattning är avdraget 119,10 euro/månad för varje barn som familjedagvårdaren skött ([Skattestyrelsens anvisning för harmonisering av beskattningen för 2014 A191/200/2014](#)).

1.8.2.2.2 Öppet bolag och kommanditbolag

Öppna bolag och kommanditbolag är personbolag. Den som är bolagsman i ett personbolag kan lyfta lön från bolaget eller göra privatuttag, dvs. ta ut pengar eller varor ur företaget för sitt privata hushåll. Vid fastställandet av vårdtillägget till barnavårdsstödet beaktas förvärvs- och kapitalinkomsterna av näringsverksamheten samt den eventuella lön som företagaren lyft från personbolaget under den hela räkenskapsperiod som föregått begynnelsestidpunkten för förmånen. Privatuttag beaktas inte.

Ett öppet bolag bildas av minst två bolagsmän som med hela sin egendom ansvarar för bolagets förbindelser. Ett kommanditbolag består av minst en ansvarig bolagsman, som har obegränsat ansvar för bolagets förpliktelser, och av minst en tyst bolagsman, vars ansvar är begränsat till hans insats i bolaget.

I beskattningen är personbolagen näringsammanslutningar. De behandlas inte som separata skattskyldiga, utan resultatet av näringsverksamheten fastställs för dem och fördelas för att beskattas som bolagsmännens inkomst i relation till deras andelar.

Öppet bolag

Vilka utredningar behövs?

För beräkningen av vårdtillägget behövs:

- skattedeklaration för näringsammanslutning (skatteblankett 6 A) eller resultaträkning
- bolagsavtal

Löneinkomsterna beaktas enligt uppgifterna i inkomstregistret gällande den senast avslutande räkenskapsperioden (löneperioden/löneperioderna).

Hur beräknas inkomsterna?

Inkomsterna beräknas på basis av skattedeklarationen och dess bilagor eller resultaträkningen:

- om skattedeklarationen för räkenskapsperioden redan finns att tillgå, beaktas inkomsten enligt punkten näringsverksamhetens resultat eller förlust
- om skattedeklarationen för räkenskapsperioden inte ännu finns att tillgå beaktas räkenskapsperiodens vinst plus direkta skatter enligt resultaträkningen
- inkomsten fördelas mellan bolagsmännen enligt ägarandel (kontrollera i blankett 6A eller i bolagsavtalet hur bolagets resultat fördelas mellan bolagsmännen).

Utöver inkomsten av sammanslutningen beaktas eventuell lön som har betalats till företagaren under löneperioden/löneperioderna gällande samma räkenskapsperiod som inkomsten av sammanslutningen. Som månadslön betraktas alltså den genomsnittliga lönen under räkenskapsperioden.

Exempel

Barnavårdsstöd söks från 1.5.2019. Partnern är delägare i ett öppet bolag. Till ansökan har fogats en skattedeklaration för näringsverksamheten 2018, ett bolagsavtal och en resultaträkning. Enligt bolagsavtalet och skatteblankett 6A är partners andel av sammanslutningens inkomster 1/2. Enligt skattedeklarationen har det inte betalats lön till bolagsmännen. Enligt bolagsavtalet har partnern dessutom lyft pengar från bolaget.

Resultatet av näringsverksamheten framgår av skattedeklarationen. Partners andel är hälften av detta belopp. Privatuttag beaktas inte som inkomst i fråga om barnavårdsstöd. Om det inte fanns någon skattedeklaration att tillgå skulle inkomsterna uppskattas enligt resultaträkningen, dvs. räkenskapsperiodens vinst plus skatter, hälften av detta.

Kommanditbolag

Vilka utredningar behövs?

För uppskattningen av de inkomster som påverkar vårdtillägget behövs

- skattedeklaration för näringsammanslutning (skatteblankett 6 A) eller resultaträkning
- bolagsavtal

Löneinkomsterna beaktas enligt uppgifterna i inkomstregistret gällande den senast avslutande räkenskapsperioden (löneperioden/löneperioderna).

Hur beräknas inkomsterna?

Som den ansvariga bolagsmannens inkomst beaktas resultatet av näringsverksamheten och eventuell lön.

När skattedeklarationen redan finns att tillgå:

- inkomsten enligt punkten näringsverksamhetens resultat eller förlust beaktas
- den vinstandel av placerat kapital som betalats till en tyst bolagsman avdras innan inkomsten fördelas mellan de ansvariga bolagsmännen
- inkomsten fördelas mellan de ansvariga bolagsmännen enligt ägarandel (skatteblankett 6A eller bolagsavtal)

När skattedeklarationen för räkenskapsperioden inte ännu finns att tillgå:

- räkenskapsperiodens vinst plus direkta skatter enligt resultaträkningen beaktas
- den vinstandel av placerat kapital som betalats till en tyst bolagsman avdras innan inkomsten fördelas mellan de ansvariga bolagsmännen
- inkomsten fördelas mellan de ansvariga bolagsmännen enligt ägarandel (bolagsavtal)

Utöver inkomsten av sammanslutningen beaktas eventuell lön som har betalats till företagaren under löneperioderna gällande samma räkenskapsperiod som inkomsten av sammanslutningen. Som månadslön betraktas alltså den genomsnittliga lönen under räkenskapsperioden.

Som den tysta bolagsmannens inkomst beaktas den vinstandel av placerat kapital som betalats till hen (framgår av skattedeklarationen) och eventuell lön. Observera att en tyst bolagsman i beskattningsuppgifterna betraktas som löntagare, inte företagare, och att hen inte nödvändigtvis arbetar i företaget.

Exempel

Barnvårdsstöd söks från 1.5. Till ansökan har fogats bokslutsuppgifter, bolagsavtal för kommanditbolag och företagets skattedeklaration (skatteblankett 6 A) jämte bilagor för den räkenskapsperiod som upphörde i slutet av föregående år, dvs. 1.1–31.12. Enligt bolagsavtalet är den sökandes andel av sammanslutningens inkomster 1/1. Hen är med andra ord den enda ansvariga bolagsmannen. Bolaget har dessutom en tyst bolagsman som har placerat 4 000 euro i bolaget med 10 procents ränta. Företagets resultat för räkenskapsperioden är 10 000 euro.

Från resultatet ska först avdras den tysta bolagsmannens andel (10 % av 4 000 euro = 400 euro). Den ansvariga bolagsmannens inkomster är således 10 000 euro - 400 euro = 9600 euro. Månadsinkomsten blir 9600 : 12 mån = 800 euro/mån.

Ta också reda på om företaget har betalat lön till hen under föregående räkenskapsperiod. Eventuell lön beaktas som inkomst.

Användande av beskattningsbeslut

Inkomsterna för en bolagsman i ett öppet bolag eller ett kommanditbolag kan uppskattas också utgående från beskattningsbeslutet.

I första hand ska den sökande förete en utredning över inkomsterna för **den senaste hela räkenskapsperioden** innan förmånen börjar utbetalas. Om detta inte är möjligt, kan inkomsterna uppskattas enligt den senaste fastställda beskattningen, förhöjda med de procentsatser som skatteförvaltningen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden.

1.8.2.2.3 Aktiebolag

Ett aktiebolag kan grundas av en eller flera delägare som placerar kapital i bolaget. Som en aktieägares inkomst av aktiebolaget kan räknas bara dividender (aktieutdelning), eller även lön om aktieägaren arbetar i bolaget. Privata uttag får inte göras.

I beskattningen är ett aktiebolag ett samfund. Aktiebolaget är en självständig skattskyldig, vars resultat inte delas ut till delägarna, utan bolaget beskattas direkt.

För utredning av de inkomster som inverkar på vårdtillägget har aktieägarna delats in i löntagardelägare och företagardelägare.

- En **företagardelägare** äger själv över 30 procent eller tillsammans med sina familjemedlemmar över 50 procent av aktierna eller det antal röster som de berättigar till. Hen har bestämmanderätt i företaget. Om kunden inte har redogjort för sin ägarandel, kan du fastställa att det är fråga om en företagardelägare ifall hen har en FöPL-försäkring. I annat fall är det fråga om en löntagardelägare, vars inkomster utreds på samma sätt som andra löntagares inkomster.

Du behöver dock inte utreda huruvida personen borde ha en FöPL-försäkring. Om personen saknar försäkring och det inte framgår av t.ex. Y8-blanketten att ägarandelen är så stor att det är fråga om en företagardelägare, betraktas personen som löntagare vad gäller barnavårdsstöd.

Vilka utredningar behövs?

- utredning om ägarandel (t.ex. på blankett Y8)
 - om kunden inte har lämnat in en utredning om sin ägarandel, behöver du inte begära den på nytt för att utreda om det är fråga om en löntagar- eller företagardelägare, utan du kan då använda uppgifterna i APLA för att fastställa om kunden har en FöPL-försäkring eller inte.
- utredning om utbetald dividend (aktieutdelning)
 - intyg över utdelningar (dividender) under den senast avslutade räkenskapsperioden
 - löntagares dividender beaktas på det sätt som redogörs under [Dividend \(aktieutdelning\)](#)

Löneinkomsterna beaktas enligt uppgifterna i inkomstregistret gällande den senast avslutade räkenskapsperioden (enligt löneperioden).

- Obs! I fråga om aktiebolag begärs inte skattedeklaration eller bokslutshandlingar för avgörandet av vårdtillägg.

Hur beräknas inkomsterna?

Som inkomst beaktas lön och aktieutdelning. Delägarlån beaktas inte som inkomst.

- Med delägarlån avses ett lån som aktiebolaget ger till en delägare. Skattemyndigheten kan i vissa fall betrakta lånet som kapitalinkomst.

En löntagardelägares löneinkomst uppskattas på samma sätt som för löntagare. En företagardelägares löneinkomst från aktiebolaget uppskattas enligt löneperioderna utifrån lönen för en hel räkenskapsperiod. Spara vid beredningen också en företagardelägares löneinkomst som inkomstslaget löneinkomst.

Beslut om aktiebolagets utdelning fattas på bolagsstämman eller på en extra bolagsstämma. Bolagsstämman ska hållas inom fyra månader efter räkenskapsperiodens slut. I samband med att vårdtillägg beviljas eller årsjusteras beaktas inkomster från aktieutdelning för samma tid som löneinkomster, dvs. i fråga om företagardelägare för hela räkenskapsperioden. Kom ihåg att kommentera hur inkomsterna har beaktats och att det är fråga om en delägare i ett aktiebolag.

Exempel

Vårdtillägget justeras från 1.4. Partnern är företagardelägare i ett aktiebolag vars räkenskapsperiod är ett kalenderår. Hen har fått 10 000 euro i aktieutdelning i slutet av april föregående år och 10 000 euro i oktober. Dessutom har hen lyft 16 000 euro i lön enligt löneperioderna under föregående räkenskapsperiod. De sammanlagda inkomsterna under föregående räkenskapsperiod är 10 000 € + 10 000 € + 16 000 € = 36 000 €. För partnern beaktas som löneinkomst 1 333,00 €/mån och aktieutdelning 1 666,00 €/mån.

1.8.2.2.4 Beskattningssammanslutning

En beskattningssammanslutning är en sammanslutning som två eller flera personer bildat för att bruka, odla eller hyra en fastighet.

Beskattningssammanslutningar är inte separat skattskyldiga, utan inkomsterna från dem fördelas på delägarna i proportion till deras andelar. Delägare kan vara till exempel föräldrarna och barnen eller syskonen. Sammanslutningens resultat fördelas mellan delägarna i proportion till deras andelar.

Vilka utredningar behövs?

I början av året:

- skatteblankett 36, sammanslutningsutredning
- i fråga om jordbrukssammanslutningar skatteblankett 2 (skattedeklaration för jordbruk)
- i fråga om fastighetssammanslutningar skatteblankett 7 (utredning om hyresinkomst)
- observera att de av delägaren betalda räntor på skulder i samband med jord- eller skogsbruket som hänför sig till sammanslutningen inte framgår av dessa blanketter, utan först av det slutliga beskattningsbeslutet.

I slutet av året:

- Om en delägare i sammanslutningen har betalat räntor i samband med jord- eller skogsbruket som hänför sig till sammanslutningen, kan hen när beskattningen fastställts lämna beskattningsbeslutet till FPA, varvid det i början av året utfärdade beslutet, där inkomsterna är för stora, rättas.

Hur beräknas inkomsterna?

Som inkomster beaktas förvärvs- och kapitalinkomster från sammanslutningen. Skogsbruksinkomsterna för en delägare i en skogssammanslutning beräknas på samma sätt som övriga [inkomster av skogsbruk](#).

1.8.2.2.5 Lättföretagare

Lättföretagare

En lättföretagare kan vara verksam under firmanamn eller som enskild näringsidkare som fakturerar uppdragsgivare för utfört arbete via ett faktureringsföretag.

De som utför arbete och använder sig av ett faktureringsföretag kallas egenanställda eller lättföretagare. Den som anlitar ett faktureringsföretags tjänster är företagare, eftersom det inte uppstår ett anställningsförhållande mellan faktureringsföretaget och företagaren då företagaren registrerar sig som användare av fakturerings-tjänsten.

Så identifierar du lättföretagarverksamhet

Lönespecifikationen är ofta en redovisningsspecifikation och löneslaget fakturering.

Faktureringsföretaget drar av sitt eget arvode från det belopp som kunden betalat. Användare av fakturerings-tjänster klassificeras som företagare i fråga om pensionsförsäkring, och faktureringsföretagen innehåller inte arbetspensionsförsäkringsavgifter för arbetstagare (ArPL). Det har gjorts avdrag för arbetsgivarutgifter i form av olycksfallsförsäkring och socialskyddsavgift.

Inkomstutredningar för lättföretagare

Förskottsinnehållningspliktiga inkomster som fåtts via faktureringsföretag granskas per kalenderår/räkenskapsperiod oberoende av om företagaren har FöPL-försäkring eller inte. Företagaren kan lämna in en utredning om sina inkomster under föregående kalenderår och om utgifter i anslutning till dem.

För tillvägagångssätt i fråga om företagsverksamhet som nyligen inletts, se [nyetablerade företag](#).

Om en kund som lättföretagare har FöPL-försäkring ska du be hen lämna in det färskaste av följande:

- den som företagare verksamma personens eget beskattningsbeslut jämte specifikationsdelar, eller
- företagets skattedeklaration för den senast avslutade räkenskapsperioden (skatteblankett 5), eller
- resultaträkning för den senast avslutade räkenskapsperioden.

Om lättföretagaren inte har FöPL-försäkring ska du gå till väga på följande sätt:

- Om företagaren redan har lämnat in sin skattedeklaration för den tid för vilken hen lämnar en inkomstutredning ska du be om en kopia av den personliga skattedeklarationen av vilken framgår de betalningar som inkommit via fakturerings-tjänsten och utgifterna i anslutning till dem.
- Om skattedeklarationen inte har lämnats in ser du i inkomstregistret de inkomster som har betalats via fakturerings-tjänsten och utöver det ska du be kunden lämna in uppgifter om sina utgifter för inkomstens förvärvande.
- I regel granskas inkomsterna per kalenderår.
- Ingen Y8r-blankett begärs av lättföretagare.

1.8.2.2.6 Nyetablerade företag

Som inkomst för en nyetablerad företagare beaktas i första hand FöPL- eller LFöPL-arbetsinkomsten. Om företagaren inte har tecknat någon FöPL- eller LFöPL-försäkring beaktas startpeng för de månader pengarna har beviljats för eller startbidrag för unga jordbrukare.

Om företagaren inte har ovan nämnda inkomster beaktas den inkomst av näringsverksamhet som uppskattats i uträkningen av förskottsskatt. Om det inte finns någon uträkning av förskottsskatt beaktas den sökandes egen uppskattning av inkomsterna av näringsverksamhet (uppgiften t.ex. Från blankett Y8r).

Startpeng beaktas som inkomst för de månader för vilka den beviljats. Efter att startpengen upphört uppskattas inkomsten på nytt. Om FöPL- eller LFöPL-försäkring saknas uppskattas inkomsten enligt nivån vid tidpunkten för startpengen. Kunden kan också uppge en egen motiverad uppskattning av inkomstnivån (t.ex. en uträkning av förskottsskatt). Kunden ska höras innan inkomstnivån uppskattas till beloppet av startpengen.

FöPL-arbetsinkomsten för nyetablerade företag kan tas direkt från APLA-skärmen, men kunden ska höras i ärendet. Om kunden får startpeng och dessutom lämnar in en utredning om den lön hen lyft från företaget (öppet bolag eller kommanditbolag, aktiebolag), uppskattas startpengen och lönen som inkomst.

Med en nyetablerad företagare kan jämföras också till exempel en mamma som fortsätter med företagsverksamheten efter moderskaps- och föräldrapenningperioden ifall företaget inte har varit verksamt under dagpenningperioden. Om företagsverksamheten har varit obetydlig under dagpenningperioden, kan modern från fall till fall jämföras med en nyetablerad företagare. För att bedöma huruvida verksamheten är obetydlig kan man till exempel utgå ifrån det antal arbetsdagar som uppgetts under moderskaps- eller föräldradagpenningperioden.

Också fall där lantbrukets produktionsinriktning i sin helhet lagts om efter den senast fastställda beskattningen jämföras med nyetablering av lantbruksföretag. Även generationsskiftet på lantgårdar jämföras med nyetablering av företag.

1.8.2.2.7 Dödsbo som bedriver näringsverksamhet

Ett dödsbo beskattas i regel som en separat skattskyldig, varför dess inkomst och förmögenhet inte fördelas att beskattas som delägarnas inkomst och förmögenhet.

Ett inhemskt dödsbo som idkar näringsverksamhet beskattas som en separat skattskyldig endast för de tre första åren efter det år då arvlåtaren avled och därefter som ett öppet bolag eller kommanditbolag.

Dödsboet betraktas inte längre som en separat skattskyldig då dödsboet slutgiltigt delas.

Läs mer om hur eventuella inkomster från ett dödsbo beaktas vid fastställandet av vårdtillägget [här](#).

1.8.2.2.8 Inkomster av jordbruk och renskötsel

Lantbruksidkare är inte bokföringsskyldiga enligt 1 kap. 1 § i bokföringslagen och behöver således inte till exempel göra upp en resultaträkning. De måste dock bokföra sina inkomster och utgifter och en del av jordbrukarna gör också upp en resultaträkning trots att de inte har någon skyldighet till detta. Jordbrukare beskattas som fysiska personer. Jordbrukare kan inte betala lön till sig själva eller sin partner. Till ett barn som arbetar på gården och som är över 14 år kan dock betalas lön.

Beskattning

I fråga om lantbruk är räkenskapsperioden alltid ett kalenderår och skattedeklarationen ska i regel lämnas före slutet av februari följande år. På våren får jordbrukaren en förifylld skattedeklaration på basis av den deklaration hen lämnat in och på hösten ett nytt beskattningsbeslut ifall den förifyllda skattedeklarationen har korrigerats eller kompletterats.

Bruttoinkomsten av jordbruk utgörs av försäljningsinkomst baserad på produkternas marknadspris och av stöd som betalas separat. Stöden är beroende av jordbrukslägenhetens produktionsinriktning. Alla stöd som hänför sig till jordbruket är beskattningsbar inkomst och de ingår således i jordbrukets beskattningsbara resultat.

Uppskattning av inkomster som påverkar vårdtillägget

Jordbrukets resultat beaktas som inkomst som inverkar på vårdtillägget till barnavårdsstödet. Resultatet behöver inte delas i förvärvs- och kapitalinkomst, eftersom bägge inkomstdelarna beaktas som inkomst. Om paret driver jordbruket tillsammans behöver inkomsten inte heller delas mellan dem eftersom resultatet av jordbruket i sin helhet beaktas som familjens inkomst. Om delägare utanför familjen deltar i jordbruket ska resultatet delas i förvärvs- och kapitalinkomst samt mellan delägarna i proportion till deras andelar så att man får reda på den stödsökande familjens andel av inkomsten. Också en beskattningssammanslutning kan idka jordbruk. Läs mer om hur inkomster från en beskattningssammanslutning ska beaktas vid fastställandet av vårdtillägget [här](#).

I första hand ska den sökande förete en utredning över inkomsterna för den senaste hela räkenskapsperioden innan förmånen börjar utbetalas, dvs. föregående kalenderår. Om detta inte är möjligt, kan inkomsterna uppskattas enligt den senast fastställda beskattningen, korrigerade med de procentsatser som skatteförvaltningen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsuppbörden. Den inkomst av jordbruk som fastställts i beskattningen för 2020 minskas med 8 procent (Skatteförvaltningens beslut [VH/5429/00.01.00/2021](#)).

Ett dödsbo som bedriver jordbruk beskattas som separat skattskyldig och dess inkomster och förmögenhet fördelas inte mellan dödsbodelägarna vid beskattningen. De inkomster som en delägare får från dödsboet kan däremot beaktas som inkomst. Läs mer om hur inkomster från ett dödsbo ska beaktas vid fastställandet av vårdtillägget [här](#).

Vilka utredningar behövs?

- skattedeklaration för jordbruk (skatteblankett 2), eller
- egen förifylld skattedeklaration eller beskattningsbeslut jämte specifikationsdelar
- Om jordbrukaren har dubbel bokföring och skattedeklarationen inte ännu finns att tillgå, kan hen lämna in också resultaträkningen.

Hur beräknas inkomsterna?

Som inkomster beaktas resultatet av jordbruksverksamheten enligt uppgifterna för den hela räkenskapsperiod som föregår begynnelsepunkten för förmånen.

Som undantag till det ovan nämnda kan man dock använda de inkomster som fastställts i den senast verkställda beskattningen förhöjda med de procentsatser som anges i skatteförvaltningens beslut

- om jordbruksverksamheten är obetydlig, eller
- om det inte finns någon utredning för den senast avslutade räkenskapsperioden att tillgå.

Inkomsterna från jordbruket kan beaktas antingen enligt skattedeklarationen eller enligt beskattningsbeslutet.

Om **skattedeklaration används**:

- Om skattedeklarationen för räkenskapsperioden (skatteblankett 2) finns att tillgå, beaktas som inkomst jordbrukets resultat eller förlust plus den skattefria andelen av aktieutdelningarna och andelskapitalet.
 - Från skattedeklarationen tas först summan under punkten "resultat av jordbruk " eller "förlust av jordbruk".
 - Till denna summa läggs de skattefria andelarna av aktieutdelning och överskott från andelslag som finns angivna i skattedeklarationen.

Om **beskattningsbeslut** används:

- Beskattningsbeslutet kan användas genast då det är tillgängligt.
- Om barnavårdsstöd söks i början av året innan skattedeklarationen har gjorts, måste beskattningsuppgifterna i HEKY höjas med fastställda procentsatser ([länk](#)). Beskattningsbeslutet kan med andra ord inte längre användas som sådant i början av året.
 - Av lantbruksföretagare kan man begära föregående års inkomstuppgifter senast i mars när skattedeklarationen för jordbruk har lämnats in. Då ska man inte längre använda beskattningsuppgifterna i HEKY.

För nyetablerade företagare kan som inkomst uppskattas den LFÖPL-inkomst på basis av vilken försäkringspremierna för jordbruket fastställs. Läs mer här om hur [nyetablerade lantbruksföretagares](#) inkomster ska uppskattas när LFÖPL-försäkring saknas. Också fall där lantbrukets produktionsinriktning i sin helhet lagts om efter den senast fastställda beskattningen jämföras med nyetablering av lantbruksföretag. Även generationsskiften jämföras med nyetablering av företag.

Exempel

En familj som idkar jordbruk ansöker om vårdtillägg från 15.12.2015. Den sökandes make är också delägare i en [jordbrukssammanslutning](#). Till ansökan har fogats:

- den sökandes och partners beskattningsbeslut för 2014
- skattedeklaration för jordbruk för 2014
- sammanslutningsutredning om jordbrukssammanslutningen
- sammanslutningens skattedeklaration för 2014

Den sökande skulle inte ha behövt lämna in någon skattedeklaration för jordbruket eftersom samma uppgifter framgår av beskattningsbeslutet. Enligt beskattningsbeslutet är resultatet av jordbruket 38 000 € för 2014. Samma summa finns i skattedeklarationen. Denna inkomst beaktas vid fastställandet

av vårdtillägget. Man behöver inte dela upp inkomsten i förvärvs- och kapitalinkomster eller fördela den mellan parterna.

Enligt sammanslutningsutredningen är partners andel av jordbrukssammanslutningens inkomster hälften. Uppgiften finns i beskattningsbeslutet under punkten kapitalinkomster från sammanslutningar. Uppgifter om dividender (aktieutdelningar) och skattefria andelar av överskott från andelslag finns i beskattningsbeslutet.

Renskötsel

Inkomster av renskötsel kan beaktas antingen enligt skattedeklarationen eller beskattningsbeslutet på samma sätt som inkomster av jordbruk eller på basis av ett intyg över antalet renar från renbeteslaget.

Renskötselåret upphör 31.5 och då får renägaren ett intyg över antalet renar (=inräknade renar) från renbeteslaget. Antalet renar multipliceras med de intäktsgrunder som anges i statsrådets förordning om intäktsgrunderna vid beskattningen av inkomster som erhållits av renskötsel, som utfärdas årligen (1.1.2016 [SRf 1361/2015](#)).

Som inkomst beaktas också eventuell [lön](#) som renbeteslaget betalar ut.

1.8.2.2.9 Justering

De inkomster som beaktas i samband med vårdtillägget för företagare justeras senast när det har gått ett år sedan vårdtillägget började betalas ut eller sedan det senast justerades. Inkomsterna uppskattas på basis av uppgifterna för den senast avslutade hela räkenskapsperiod som föregår justeringstidpunkten för vårdtillägget.

Om årsjusteringen ska göras i början av året och företagaren ännu inte haft möjlighet att lämna in bokslutsuppgifterna för den föregående, avslutade räkenskapsperioden ska du gå till väga på följande sätt:

- Kom överens med stödtagaren om att utbetalningen av vårdtillägget fortsätter i enlighet med det tidigare beslutet.
- Be stödtagaren lämna in bokslutsuppgifterna för den avslutade räkenskapsperioden så fort de är klara.
- För in en uppgift om uppföljning 4 månader efter räkenskapsperiodens slut.

Om företagaren i samband med årsjusteringen ansöker om justering på grund av att företagarinkomsterna har minskat kan du göra en justering som höjer vårdtillägget för högst sex månader tillbaka i tiden. Justeringen kan dock inte göras retroaktivt så att den delvis berör föregående räkenskapsperiod. Justeringen kan göras tidigast från och med dagen efter att den föregående räkenskapsperioden upphörde.

Exempel

Årsjusteringen av vårdtillägget görs i maj. I samband med årsjusteringen meddelar stödtagaren att hen ansöker om justering av vårdtillägget från och med början av november föregående år. Företagets räkenskapsperiod är ett kalenderår. Du kan justera vårdtillägget från och med 1.1 utifrån inkomsterna under den räkenskapsperiod som upphört.

Om du noterar att företagarinkomsterna har stigit med mer än 10 % görs justeringen från och med årsjusteringen. Det är ofta svårt att fastställa den exakta tidpunkten för en

ändring av inkomsterna av näringsverksamhet. Därför anges den egentliga tidpunkten för förändringen inte noggrannare.

Mellanjustering av annan orsak

I samband med en mellanjustering (t.ex. om familjestorleken ändras) ska du utreda när följande årsjustering av vårdtillägget är aktuell, eftersom mellanjusteringen flyttar fram tidpunkten för årsjusteringen ett år.

- Om det i samband med mellanjusteringen är möjligt för stödtagaren att lämna in bokslutsuppgifterna för den räkenskapsperiod som senast avslutats ska du be att få dem. Gör i samband med detta en justering också av företagarinkomsterna.
- Om det inte i samband med mellanjusteringen är möjligt för stödtagaren att lämna in bokslutsuppgifterna för den räkenskapsperiod som senast avslutats ska du gå till väga på följande sätt: För in en uppgift om avvikande årsjustering under särskilda motiveringar (eritysiperusteet), så att rätt tidpunkt för årsjusteringen av vårdtillägget bevaras.

1.8.2.3 Kapitalinkomster

Den sökandes och partners kapitalinkomster beaktas som inkomst när vårdtillägget räknas ut. Om en person har kapitalinkomster som sammanlagt uppgår till över 10 euro per månad beaktas de i sin helhet som inkomst.

I samband med årsjusteringen begär man av kunden en fritt formulerad utredning om huruvida familjen har kapitalinkomster. Man kan också använda beskattningssuppgifterna i HEKY för att ta reda på om den försäkrade har kapitalinkomster. I regel litar man på kundens egen utredning men tilläggsutredning begärs om utredningen avviker väsentligt från uppgifterna i HEKY. Bedöm från fall till fall vad som kan betraktas som väsentlig avvikelse. Begär en tilläggsutredning endast om de kapitalinkomster som kunden uppger är så mycket mindre än uppgifterna i HEKY att du anser att du inte kan lita på enbart en fritt formulerad anmälan.

Kapitalinkomster är till exempel:

- [inkomst av skogsbruk](#)
- [dividender \(aktieutdelningar\)](#)
- [ränteinkomster](#)
- [hyresinkomster](#)

Också till exempel [försäljningsvinst](#) på egendom beskattas som kapitalinkomst. Försäljningsvinst är dock i allmänhet tillfällig inkomst och beaktas således i regel inte som inkomst vid fastställandet av vårdtillägg.

1.8.2.3.1 Inkomster av skogsbruk

Skogsbeskattning

Skogsinkomst beskattas för alla skogsägare fr.o.m. 2006 enligt försäljningsinkomsten av virke. Virkesförsäljningsinkomsten är kapitalinkomst i beskattningen. Värdet av leveransarbete som utförts i samband med virkesförsäljningen är alltid förvärvsinkomst.

Då beloppen av FPA-förmånerna beräknas beaktas inkomst av skogsbruk, beroende på förmån, antingen enligt den genomsnittliga avkastningen av skogen eller som inkomst av virkesförsäljning. I fråga om barnavårdsstöd används den genomsnittliga avkastningen av skogen, vilket innebär att den faktiska inkomsten av virkesförsäljning eller det faktiska värdet av leveransarbete inte behöver utredas. Inkomst av skogsbruk beaktas i samband med vårdtillägget endast om skogsägaren även har besittningsrätt till skogen.

Uppskattning

Inkomst av skogsbruk uppskattas utifrån den genomsnittliga avkastning som fastställts i enlighet med 7 § 3 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen. Den genomsnittliga avkastningen fastställs för varje kommun. Inkomsten beräknas genom att den genomsnittliga avkastningen multipliceras med arealen skog. Uppgifterna om skogsarealen och den kommun där skogen är belägen får du via användargränssnittet Verotustiedot i Oiwa. Den uppskattade avkastningen omvandlas till månadsinkomst genom att man dividerar värdet med 12. Skatteförvaltningen fastställer årligen den genomsnittliga avkastningen. Avkastningsgrunderna för skog hittar du under työvälinaet (Metsän tuottooperusteet) i samband med förmånsanvisningarna för hemvårdsstöd.

För vårdtillägget till barnavårdsstödet räknas inkomsten av skogsbruk enligt den genomsnittliga avkastningen av skogen. Från detta belopp avdras räntorna för skogsbruket och 10 procent av avkastningens värde.

Avkastningen av skog anges på den sökandes yrkande till ett lägre belopp om nettopenningvärdet av den lägenhetsbestämda årliga avverkningsmöjligheten enligt skogsvårdsföreningens eller skogsnämndens utlåtande är minst 10 procent lägre än den ovan fastställda avkastningen av skog. Sänkningen ska motsvara skillnaden mellan avkastningen av skogen och nettopenningvärdet av den möjliga avverkningen. Som avkastning beaktas den av skogsvårdsföreningen eller skogsnämnden meddelade avkastningen, från vilken räntorna för skogsbruket och 10 procent av avkastningens värde har dragits av.

Om de uppgifter om hektar som fås av skattemyndigheten och de uppgifter som framgår av skogsvårdsföreningens eller skogsnämndens utlåtande avviker från varandra kan orsaken vara att de skogslägenheter eller -skiften som den sökande äger inte är belägna inom samma kommun eller samma skogsvårdsförening eller skogsnämnds område eller så finns det en annan orsak till detta. Handläggaren ska i en sådan situation utreda orsaken till skillnaden antingen med skattebyrån, skogsvårdsföreningen/skogsnämnden eller med den som ansöker om förmånen.

Exempel

Enligt uppgifter från skattemyndigheterna har den sökande 56 ha skog i kommunen L och den genomsnittliga avkastningen är 92,41 euro/ha. Avkastningen av skogen är: $56 \text{ ha} \times 92,41 \text{ euro/ha} = 5\,174,96 \text{ euro/år}$. Den sökande har inte räntor för skogsbruket.

Den sökande har lämnat in ett utlåtande till skogsvårdsföreningen, där det konstateras att skogens (56 ha) beräknade tillväxt är 239 kubikmeter och den årliga avkastningen utan utgifter och kostnader 836 euro. Den sökande har inte räntor för skogsbruket.

Som årlig avkastning av skogsbruket beaktas 752,40 euro (836,00 euro x 10 % = 83,60 euro), (836,00 euro - 83,60 euro = 752,40 euro). Lägg till frasen WHC60, om beräkning av inkomsterna av skogsbruk, i beslutet.

Vilka utredningar behövs?

Antalet hektar skog hittar du via användargränssnittet Verotustiedot (Beskattningsuppgifter) och avkastningsvärdena i skatteförvaltningens beslut. Det finns en länk till skatteförvaltningens beslut under Ratkaisutyön etuusohjeet, Työvälineet och punkten Metsän tuottoperusteet. Kunden ska redogöra för eventuella räntor från skogsbruk med en tillförlitlig utredning (t.ex. verifikat från banken). Besittningsrätten kan kontrolleras i den sökandes beskattningsuppgifter. Av uppgifterna framgår det hur mycket skog den sökande äger och huruvida hen har besittningsrätt till skogen.

Samfällid skog

En samfällid skog är ett område som hör till flera fastigheter gemensamt och är avsett att användas för hållbart skogsbruk till förmån för delägarna. Delägarfastigheternas ägare är delägare i den samfällida skogen och utgör delägarlaget för den samfällida skogen. Samfällida skogar kan till sina delägare dela ut överskott (avkastning) som har bildats under räkenskapsperioden. Överskottet delas ut i proportion till andelarna delägarna har i den samfällida skogen och beaktas som kapitalinkomst i samband med vårdtillägget.

1.8.2.3.2 Dividend (aktieutdelning)

Dividend som utdelas av ett börsbolag (noterat bolag) är i sin helhet kapitalinkomst. Av utdelningen är 85 procent skattepliktig kapitalinkomst och 15 procent skattefri.

Utdelning från andra än börsbolag indelas vid beskattningen i kapitalinkomst- och förvärvsinkomstandelar. Av utdelningen betraktas som kapitalinkomst ett belopp som motsvarar 8 procent av det matematiska värdet av aktieägarens aktier. Den överstigande delen är förvärvsinkomst. Av kapitalinkomstandelen är 25 procent skattepliktig och 75 procent skattefri så länge kapitalinkomstandelen är under 150 000 euro. Av den andel som överstiger 150 000 euro är 85 procent skattepliktig kapitalinkomst och 15 procent skattefri inkomst. Av förvärvsinkomstandelen är 75 procent skattepliktig och 25 procent skattefri inkomst.

Sedan 1.1.2014 betraktas i beskattningen också bolagets utdelning från fonder för fritt eget kapital (s.k. FFEK-dividend) som dividend. Sådan kan utdelas av både börsbolag och andra bolag. Dividenden är skattepliktig på det sätt som beskrivs ovan. Sedan skatteåret 2014 finns ett tips (ett kryss eller ett eurobelopp) om utdelning från fond för fritt eget kapital (s.k. FFEK-dividend).

Utdelning från bolag i EU-länder och sådana länder som har skatteavtal med Finland är skattepliktig och skattefri inkomst på det sätt som förklaras ovan. Utdelning från ett bolag i ett annat land utgör i sin helhet skattepliktig förvärvsinkomst.

Hur beloppet räknas ut

I stöd för barnavård beaktas dividendinkomst i sin helhet som inkomst, dvs. både den skattepliktiga och den skattefria delen. Dividender och andra kapitalinkomster beaktas dock inte om de sammanlagt uppgår till 10 euro eller mindre per person i månaden.

Utdelning från fonder för fritt eget kapital (s.k. FFEK-dividend) betraktas emellertid inte som inkomst.

Exempel

Mamman i en familj får 12 euro i månaden i dividendinkomst och hennes partner 10 euro i månaden. För mamman beaktas dividenden som inkomst, men inte för partnern, eftersom hans dividend inte överstiger 10 euro i månaden.

Du får beloppet av utdelningen genom att multiplicera antalet aktier med det belopp som betalats per aktie. Använd det belopp som fastställts per enskild aktie på den senaste bolagsstämman. Uppgifter om beloppet av ett börsbolags utdelning per aktie kan fås på www.kauppalehti.fi > Osingot.

Aktieutdelningar kan beaktas enligt det belopp som fastställts i beskattningen. Om den sökande uppger att inkomsterna ändrats, ska du be hen lämna in en utredning över den nuvarande situationen (t.ex. ett intyg från banken över föregående års dividender).

Inkomsten från utdelningen i ett börsbolag eller i andra bolag uppskattas genom att aktiernas antal multipliceras med utdelningen per aktie. Om du uppskattar beloppet av dividendinkomsten på basis av personens kontoutdrag eller någon annan utredning ska bruttobeloppet användas. Om du räknar dividendinkomsten utifrån det belopp som betalats in på personens bankkonto, ska du till beloppet som börsbolaget betalat ut addera förskottsinnehållningen, som från år 2014 är 25,5/77,5 (från år 2006 19/81 och 2012–2013 21/79) av den dividend som betalats in på kontot. Till dividendinkomster från övriga bolag adderas 7,5/92,5 av det belopp som betalats in på kontot (före skatteåret 2014 gjordes ingen förskottsinnehållning på dividender från övriga bolag).

Dividender från EU/EES-länder och länder med vilka Finland ingått skatteavtal betraktas som bruttoinkomst, och som skattesats används alltid 15 procent. Till det belopp som betalats in på bankkontot adderas således 15/85 av beloppet.

Vilka utredningar behövs?

Om kunden meddelar att dividendinkomsterna har ändrats från uppgifterna i den fastställda beskattningen, ska man be kunden att i ansökan och årsjusteringen fritt formulerat ange dividendinkomstens belopp.

- Du kan använda det belopp som kunden uppgett som sådant om beloppet inte är avsevärt mindre än uppgifterna i den fastställda beskattningen.
- Om det belopp som kunden anmält är avsevärt mindre än i den fastställda beskattningen ska du begära en utredning av kunden om de dividender som betalats till hen. Utredningen kan vara t.ex. ett intyg som banken utfärdat för beskattningen, av vilket beloppet av de dividender som betalats ut från börsnoterade bolag under året framgår. Läs mer här om hur dividender beaktas om det är fråga om ett företag som inte är börsnoterat.

1.8.2.3.3 Ränteinkomster

Ränteinkomster av kontomedel

Ränteinkomster betraktas som kapitalinkomst. I samband med årsjusteringen frågar man kunden om hen har ränteinkomster eller andra kapitalinkomster som överstiger sammanlagt 10 euro i månaden. Ränteinkomster av kontomedel framgår inte av beskattningen. Om det belopp som kunden uppgett inte avviker avsevärt från tidigare års uppgifter ska du avgöra ansökan enligt det belopp som kunden uppgett. Om det belopp som kunden uppgett avviker avsevärt (över 10 %) från tidigare års uppgifter ska kunden lämna in en utredning över de förändrade ränteinkomsterna (t.ex. kontoutdrag).

Övriga ränteinkomster

Vinstandel (ränta) som betalas på avkastningen av en **fondandel** är skattepliktig kapitalinkomst och beaktas som inkomst, såvida det inte är fråga om en fondandel som nyligen skaffats och på vilken vinstandel ännu inte kan räknas. Vinstandel på tillväxtandelen räknas inte som inkomst, eftersom den årligen fogas till fondens kapital. Vid försäljningen av en fondandel kan det uppstå **försäljningsvinst** som beskattas som kapitalinkomst, men som i regel inte beaktas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägg eftersom det i allmänhet är fråga om tillfällig inkomst.

I samband med årsjusteringen frågar man kunden om hen har kapitalinkomster som överstiger sammanlagt 10 euro i månaden. Använd de uppgifter som kunden gett fritt formulerat som sådana om de inte är avsevärt mindre än uppgifterna enligt beskattningen.

- Du kan kontrollera vinstandelen i beskattningsuppgifterna under punkten "Sijoitusrahasto-osuus ja korko".
- Om antalet fondandelar enligt de uppgifter som kunden uppgett har minskat avsevärt jämfört med det som finns angivet i beskattningsuppgifterna, ska du av kunden begära en utredning om det nuvarande antalet fondandelar. Begär en utredning uttryckligen om antalet avkastningsandelar. Vinstandelen beräknas då såhär:
 - nuvarande antal andelar * senast utbetald vinstandel per fondandel

Avkastning på en **sparlivförsäkring** räknas inte som inkomst, eftersom den årligen fogas till kapitalet.

Räntor på andelskapital och tilläggsandelskapital från andelslag betraktas också som ränteinkomster vid fastställandet av vårdtillägget.

1.8.2.3.4 Hyresinkomster

Hyres- och arrendeinkomster beaktas som kapitalinkomster vid uppskattningen av inkomst. Från hyresinkomsterna avdras utgifterna för förvärvandet och bibehållandet av dem, t.ex. bolagsvederlag, underhållskostnader, värme-, el- och vattenavgifter eller försäkringspremier. Bolagsvederlaget avdras i sin helhet, både skötselvederlaget och finansierings- eller kapitalvederlaget. Som renoveringskostnader kan man avdra de kostnader som betalats under det senaste året. Räntor på skulder beaktas inte som avdrag.

Om man inte känner till utgifterna för hyresinkomstens förvärvande kan avdragen från hyresinkomsten göras schablonmässigt enligt följande

- för ett egnahemshus eller en fastighet avdras som kostnader för inkomstens förvärvande 25 procent av den totala hyran, eller om värme ingår i hyran, 50 procent
- för en aktielägenhet avdras som kostnader för inkomstens förvärvande bolagsvederlaget och 10 procent av den totala hyran
 - Obs! Om man utöver vederlaget separat har beaktat t.ex. vattenavgift eller andra utgifter görs inget avdrag på 10 %.
- arrende – 10 % av den totala hyran.

Exempel

- Hyresbelopp 500 euro
- bolagsvederlag 120 euro
- vattenavgift 30 euro

Inget 10 procents avdrag för inkomstens förvärvande görs från hyresinkomsterna, eftersom en vattenavgift på 30 euro redan har beaktats. Om enbart bolagsvederlaget har angetts som avdrag för inkomstens förvärvande kan man därtill göra ett avdrag på 10 procent från den totala hyran. I det här exemplet skulle avdraget vara 50 euro.

Vilka utredningar behövs?

Begär ett kvitto på beloppet av den hyra som uppbärs och utredningar om utgifterna. Utgifter för hyresinkomstens förvärvande kan vara t.ex. bolagsvederlaget och vattenavgiften.

Också en hyresgäst eller innehavare av bostadsrätt kan genom ett underhyresavtal hyra ut en del av bostaden eller hela bostaden till en annan person eller ett samfund, till exempel vid kortvarigt boende på annan ort. Huvudhyresgästens eller bostadsrättsinnehavarens hyresinkomst beaktas som inkomst i samband med vårdtillägget. Hyresinkomst för en underhyrd bostad beaktas på samma sätt som i beskattningen. Man utgår ifrån storleken av den areal som enligt underhyresavtalet hyrs ut och den hyra som betalas för arealen i fråga. Den uthyrda arealen och den hyra som betalas för arealen jämförs med den del av bostaden som huvudhyresgästen eller bostadsrättsinnehavaren själv förfogar över och den hyra som betalas till bostadens ägare.

Exempel

Vårdtillägg söks från 1.1. Till ansökan har fogats:

- kvitto på hyran, hyran är 900 €/mån.
- kvitto över bolagsvederlaget, 250 €/mån.
- utredning om vattenavgiften, 30 €/mån.
- utredning om renoveringskostnader för oktober, 1440 €

Hyresinkomsten beräknas enligt följande:

hyresinkomsten per år före avdrag: $12 \times 900 \text{ €} = 10800 \text{ €}$

- bolagsvederlag $12 \times 250 \text{ €} = 3000 \text{ €}$
- vattenavgift $12 \times 30 \text{ €} = 360 \text{ €}$
- renoveringskostnader 1440 €
- = 6000 € per år > 500 € per månad

Exempel

Hyresgäst A hyr i sin hyresbostad på 80 m² ut ett rum på 20m² till B genom ett underhyresavtal. Av bostaden är 20 m² i gemensamt bruk.

B betalar 400 €/mån i hyra till A. Hyran för hela bostaden är 1000 €/mån.

Den hyra som underhyresgästen B betalar utgör beskattningsbar kapitalinkomst för A och beaktas som inkomst i samband med A:s vårdtillägg så att huvudhyresgästens egna utgifter avdras från A:s hyresinkomster. A:s utgifter för den uthyrda andelen av bostaden är 375 euro (30m²/80m² x 1000 euro = 375 euro). Som kapitalinkomst beaktas den andel av hyresinkomsten som överstiger den hyra som A betalar för den andel av bostaden som A hyr ut till underhyresgästen B. Som A:s inkomst beaktas 25 euro (400-375 euro).

Situationen skulle vara densamma om A skulle ha en bostadsrätt och hyra ut en del av bostaden till B.

Om A hyr ut hela bostaden på grund av kortvarigt boende på annan ort beaktas A:s hyresinkomst till den del som den överstiger den hyra som A betalar.

1.8.2.4 Sociala förmåner

Vid fastställandet av vårdtillägget till barnavårdsstödet beaktas övriga sociala förmåner som inkomst, med undantag för vissa [privilegierade](#) inkomster. Övriga förmåner kan utgöras av förmåner till barnet, stödtagaren eller partnern.

Förmåner och pensioner anmäls till inkomstregistret från 1.1.2021 I samband med barnavårdsstöd används uppgifter om förmåner och pensioner som erhållits genom bilaterala förbindelser.

Uppgifter som anmälts till inkomstregistret kan vid behov användas som hjälp, t.ex. vid utredning av betalning av inkomstrelaterad dagpenning.

Inkomstregistrets användargränssnitt innehåller inte användningsändamål som är kopplade till förmåner och pensioner visas inte under de nuvarande användarändamålen för förmåner.

Omräkning till månads- och årsinkomst

Förmånerna uppskattas som inkomst utifrån uppgifter i databasen eller ersättningsbeslut som den sökande företett. Inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd ändras till månadsinkomst genom multiplikation med talet 21,5 och till årsinkomst genom multiplikation med talet 250. Dag- och föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen ändras till månadsinkomst genom multiplikation med talet 25 och till årsinkomst genom multiplikation med talet 280. Dagpenningar som betalas för alla veckodagar, t.ex. dagpenning från olycksfallsförsäkringen, omvandlas till månadsinkomst genom multiplikation med 30 och till årsinkomst genom multiplikation med 360.

1.8.2.4.1 Arbetslöshetsförmånens inverkan på vårdtillägget

Inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd och alturneringsersättning (dock inte kostnadsersättning) räknas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget. Också barnförhöjning, förhöjningsdel/förhöjd förtjänstdel och omställningsskyddstillägg/omställningsskyddets förtjänstdel i samband med en arbetslöshetsförmån beaktas på samma sätt som inkomst. Barnförhöjning beaktas också när den indrivs på grund av underhållsbidragsskuld och inte betalas till kunden.

Om ett beslut om en arbetslöshetsförmån redan har fattats visas det vid beredningen på sidan Muut etuudet. Kontrollera i beslutet om arbetslöshetsförmånerna, betalningstabellen eller förmånsuppgifterna det belopp som ska beaktas vid fastställandet av vårdtillägget, inkl. eventuell barnförhöjning som kvittats mot underhållsbidragsskuld. Ange beloppet på sidan "Muut etuudet" om det inte har angetts automatiskt eller om beloppet är felaktigt. Om hemvårdsstöd har avdragits från arbetslöshetsförmånerna ska du som inkomst dock beakta arbetslöshetsförmånens fulla belopp (= utan avdrag). Lägg till frasen WKF22 i beslutet.

Om det är fråga om ett beslut som fattats av FPA, ser du i beslutet eller i uppgifterna om beredningen om hemvårdsstödet inverkar på beloppet av arbetslöshetsförmånerna. Om hemvårdsstödet har tagits bort vid beredningen har det inte avdragits från arbetslöshetsförmånerna och inverkar således inte på det belopp som betalas ut. Om det är fråga om ett beslut som fattats av en arbetslöshetskassa ser du i arbetslöshetskassans förmånsuppgifter vad det belopp som betalats ut består av: förtjänst- och grunddel, förhöjningsdel till förtjänstdelen, omställningsskyddets förtjänstdel, jämkad lön, avdragen social förmån/avdraget hemvårdsstöd och antalet barnförhöjningsbarn.

Ta inte bort denna uppgift från sidan Muut etuudet, om inte uppgiften om dagpenning är föräldrad eller felaktig. Uppgiften har betydelse vid förskottsinnehållningen, så även om kunden inte ansöker om vårdtillägg ska uppgiften om arbetslöshetsförmånerna sparas.

Om man inte ännu vet när arbetslöshetsförmånerna börjar betalas ut, kan man som fortlöpande inkomst för den tid som följer efter att en anställning upphört uppskatta en inkomst som är lika stor som den förväntade arbetslöshetsförmånerna inklusive barnförhöjning, om man inte känner till andra inkomster. Så här kan man gå till väga även om utbetalningen av arbetslöshetsförmånerna börjar först efter självrisktiden.

Du kan uppskatta beloppet av arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning med hjälp av beräkningssystemet APLA. Du kan använda det belopp som du räknat ut även om det ännu inte har kommit något arbetskraftspolitiskt utlåtande. Om situationen verkar oklar ska du vänta på utlåtandet innan du fattar ett beslut.

Om det har angetts en tid utan ersättning eller väntetid för arbetsmarknadsstöd (s.k. karens) i det arbetskraftspolitiska utlåtandet beaktas inte arbetslöshetsförmånerna som inkomst under denna tid. Eftersom FPA från och med 1.1.2015 räknar ut väntetiden för arbetsmarknadsstöd, kan utbetalningen av arbetsmarknadsstöd börja vid en annan tidpunkt än vad som vore möjligt enligt det arbetskraftspolitiska utlåtandet.

Om du redan har fattat ett beslut och beaktat att utbetalningen av arbetslöshetsförmånerna börjar tidigare än den i själva verket ska göra, ska du rätta beslutet till kundens fördel och beakta tiden utan inkomster.

Använd den elektroniskt inkomna uppgiften om den inkomstrelaterade dagpenningens belopp. Begär ett betalningsmeddelande eller beslut om den elektroniska uppgiften inte stämmer överens med kundens egen anmälan eller om uppgiften är föråldrad.

I fall där det finns en risk att arbetslöshetskassornas handläggningstider fördröjer också handläggningen av vårdtillägget, kan man dock göra en uppskattning av den inkomstrelaterade dagpenningen. Gör så här:

Be den sökande uppskatta dagpenningens storlek till exempel med hjälp av de beräkningsprogram som finns på webbplatsen för Arbetslöshetskassornas samorganisation (www.tyj.fi) eller IAET-kassan(www.iaet.fi). Som stöd för uppskattningen kan kunden också lämna in samma löneintyg som fogats till den ansökan om dagpenning som lämnats till arbetslöshetskassan.

Om den sökande har företett ovan nämnda beräkning över dagpenningens storlek eller någon annan uppskattning av dagpenningens storlek, kan du bevilja eller justera vårdtillägget på basis av denna. Om den sökande inte har företett någon uppskattning om den kommande dagpenningen, ska du begära den per telefon och samtidigt be kunden bedöma användningen av uppskattningen. Dokumentera samtalet och dess innehåll noggrant i Oiwa. Om kunden ger tillräckliga uppgifter för att uppskatta dagpenningen kan du göra uppskattningen för kunden.

Som stöd för uppskattningen kan du vid behov be kunden lämna in samma löneintyg som hen lämnat till arbetslöshetskassan.

Om man inte känner till begynnelsestidpunkten för arbetslöshetsförmånen ska du beakta dagpenningen som inkomst från början av arbetslösheten. Om kunden dock senare företer ett beslut om inkomstrelaterad dagpenning, där begynnelsestidpunkten avviker från uppskattningen och självrisktiden tydligt framgår, ska du rätta beslutet till kundens fördel och beakta tiden utan inkomster.

I samband med uppskattningen kan man också använda avvikande rättelseförfarande. Om det faktiska beloppet av dagpenningen är mindre än vad som beaktats i uppskattningen, rättas beslutet till kundens fördel. Om dagpenningen däremot är större än uppskattat, rättas beslutet till kundens nackdel endast om det faktiska beloppet är minst 10 % större än uppskattat. Ovan nämnda gräns på 10 % gäller endast uppskattningen av inkomstrelaterad dagpenning och tillämpas inte på t.ex. familjens övriga inkomster. Informera kunden om att beslutet eventuellt kommer att rättas senare om uppskattningen inte stämmer redan i det skede då ni kommer överens om att använda uppskattningen. Om man blir tvungen att rätta beslutet av någon annan orsak rättas också beloppet av dagpenningen så att det motsvarar det faktiska beloppet.

Jämkad arbetslöshetsförmån

När en arbetslös arbetssökande kombinerar deltids- eller ströjobb och en arbetslöshetsförmån kan han eller hon få jämkad arbetslöshetsförmån där man beaktar den lön som erhållits för arbetet. Den arbetssökandes löneinkomster jämkas med arbetslöshetsförmånen i regel under den ansökningsperiod för arbetslöshetsförmånen då lönen *betalas ut* (från 1.4.2019). Om en person exempelvis arbetar deltid i maj och lönen för arbetet betalas ut i mitten av juni, jämkas lönen med arbetslöshetsförmånen för juni. Arbetslöshetsförmånen för maj betalas ut utan fördröjningar och till fullt belopp, om personen i maj inte har andra inkomster som ska beaktas vid jämkningen.

Om kunden får en jämkad arbetslöshetsförmån ska du räkna ut förmånens genomsnittliga belopp och lönens genomsnittliga belopp och föra in dem vid beredningen tills vidare.

Om jämkad dagpenning har betalats ut redan en längre tid, beräknas den jämkade dagpenningen utifrån en lika lång period som också löneinkomster beräknas för när inkomsterna varierar.

- Om det är fråga om en ny situation ska du använda den ackumulerade lönen för minst 1 månad och den jämkade dagpenningen. Kontakta vid behov kunden då du bedömer inkomsterna.
- Beakta i helhetsbedömningen lönebeloppet och beloppet av arbetslöshetsdagpenningen.

Exempel

Exempel på inledande av deltidarbete

Familjens vårdtillägg har betalats ut till fullt belopp och partners arbetsmarknadsstöd har beaktats i inkomsterna. Partners situation har förändrats och han har börjat arbeta på deltid 13.5. Lönen är 1500 euro. Lönen betalas ut den sista dagen i månaden. Ansökningsperioden för partners arbetsmarknadsstöd är 23.4–20.5 och den första löneutbetalningsdagen 31.5.

Eftersom löneutbetalningsdagen inte infaller inom ansökningsperioden 23.4–20.5 betalas arbetsmarknadsstödet till fullt belopp.

Vårdtillägget justeras från 13.5 på grund av inledande av arbete i enlighet med de förändrade inkomsterna. Som inkomster beaktas lönen för deltidarbete på 1500 euro samt den jämkade arbetslöshetsdagpenningen för följande ansökningsperiod för arbetsmarknadsstödet 21.5–20.6.

Det fulla arbetsmarknadsstödet som betalats ut för tiden 23.4–20.5 beaktas inte i inkomsterna eftersom det inte motsvarar partners kommande regelbundna inkomstnivå (lönen för deltidarbetet + den jämkade arbetslöshetsdagpenningen). Det fulla arbetsmarknadsstödet betraktas i den här situationen som tillfällig inkomst. Från och med det att arbetet inleds beaktas den jämkade arbetslöshetsdagpenningen dock som inkomst. Den beaktas fr.o.m. 13.5, även om ansökningsperioden är 21.5–20.6.

1.8.2.4.2 Sjukdagpenning för företagare och lantbruksföretagare

För den tid som en företagare får sjukdagpenning ska du vid fastställandet av vårdtillägget som inkomst beakta endast sjukdagpenningen (inte inkomsten av näringsverksamheten). När man från fall till fall uppskattar inkomsterna ska man beakta hur lång tid sjukdagpenning har beviljats för och vilken inverkan sjukdagpenningen har på företagarens inkomstnivå under den tid vårdtillägg beviljas för. Eftersom man vid fastställandet av vårdtillägget beaktar de genomsnittliga månadsinkomsterna, kan man i allmänhet helt låta bli att beakta korta sjukdagpenningperioder (kortare än en månad). Om kunden ansöker om justering av vårdtillägget på grund av en sjukdagpenningperiod som är kortare än en månad måste man däremot fatta ett avgörande i ärendet.

Bedöm från fall till fall om inkomsten av näringsverksamheten eller endast sjukdagpenningen ska beaktas som företagarens inkomst under sjukdagpenningperioden. Båda beaktas dock inte för samma tid. Om det är fråga om

ett jordbrukarpar vars huvudsakliga försörjning kommer från jordbruket, kan du som inkomst under sjuktiden beakta endast inkomsten av jordbruket.

Exempel

Partnern till mottagaren av vårdtillägget är företagardelägare i ett aktiebolag. Vårdtillägg har sökts från 30.11.2015. Aktiebolagets räkenskapsperiod är ett kalenderår. Partnern har beviljats sjukdagpenning 29.5.2015–7.1.2016. Utbetalningen av lön för sjuktiden upphörde 31.8.2015. Under den tid som vårdtillägg söks för utgörs partners inkomster av sjukdagpenning 30.11.2015–7.1.2016. Vårdtilläggets belopp 8.1.2016 påverkas av huruvida den sökande redan kan förete uppgifter för räkenskapsperioden 2015. Vårdtillägget måste justeras senast från 1.5.2016 enligt den lön och aktieutdelning som betalats ut under 2015.

Exempel

En kund har beviljats vårdtillägg 1.6.2015–31.8.2016. Kunden ansöker om justering av vårdtillägget från 1.1.2016 på grund av förändringar i partners inkomster. Partnern är företagare med egen firma och han är sjukledig 13.1–22.1, 30.1–15.2, 5.3–16.3 och 10.5–6.6.2016.

Eftersom sjukdagpenningperioderna är korta kan sjukdagpenningen inte beaktas som inkomst under någon av dessa månader. Företagarinkomster uppskattas alltid enligt resultatet för den senaste räkenskapsperioden. Sjukledigheterna inverkar på resultatet för räkenskapsperioden 2016 och skulle således inverka på vårdtillägget först 2017. Eftersom kunden dock har krävt att vårdtillägget justeras, ska du göra en justering för sjukdagpenningperioderna ifall inkomsterna har minskat på grund av sjukdagpenningen. Om inkomsterna däremot är större under sjukdagpenningperioderna ska du kontakta kunden och redogöra för vad justeringen leder till, så att kunden har möjlighet att återta sitt yrkande.

Exempel

Vid fastställandet av vårdtillägget har lönen för föregående räkenskapsperiod beaktats som partners inkomst. Partnern är företagare i ett aktiebolag vars räkenskapsperiod är 1.5–30.4. Partnern har varit sjukledig utan lön 5.2–29.4. Kunden ansöker om justering av vårdtillägget från 1.2. Vårdtillägget justeras från 5.2 och som partners inkomst beaktas sjukdagpenningen fram till 29.4 och från 30.4 inkomsterna under tiden före sjukledigheten. Registrera början av augusti som uppföljningstidpunkt på grund av årsjustering, eftersom räkenskapsperioden upphör 30.4.

Exempel

Paret är lantbruksföretagare (gemensamt jordbruk). Partnern till den som sökt vårdtillägget insjuknar och får sjukdagpenning 1.5–31.8. Lantbruksföretaget är verksamt också under sjukledigheten och inkomsten av jordbruket är oförändrad. I detta fall kan du bedöma situationen så att du fortfarande beaktar endast inkomsten av jordbruket under sjukdagpenningperioden.

1.8.2.4.3 Retroaktiv social förmån

En kund kan beviljas en social förmån också retroaktivt. En retroaktiv social förmån kan beaktas som inkomst vid fastställandet av vårdtillägg

- för den tid som den har beviljats
- för den månad då den betalades, eller
- den kan betraktas som tillfällig inkomst, varvid den inte beaktas.

När man beaktar en social förmån har det betydelse för vilken tid vårdtillägget har sökts och för vilken tid den retroaktiva sociala förmånen har beviljats. Dessutom ska man beakta huruvida den förmån som beviljas är till exempel pension, sjukdagpenning eller arbetslöshetsdagpenning, eller om det är fråga om en s.k. extra ersättning (t.ex. ersättning för kosmetiskt men eller ersättning som beviljas från läkemedelsskadeförsäkringen, dvs. en förmån av skadeersättningskaraktär). En sådan s.k. extra retroaktiv ersättning beaktas inte som inkomst vid fastställandet av vårdtillägget eftersom den betraktas som en tillfällig inkomst. Om ersättningen dock fortsätter att betalas ut varje månad beaktas den som månadsinkomst under den tid vårdtillägget beviljas för.

Till exempel sjukdagpenning eller pension kan beviljas retroaktivt även efter en längre tid på grund av besvär. Om vårdtillägg fortfarande betalas ut när en sådan retroaktiv sjukdagpenning eller pension betalas, ska du beakta den retroaktiva betalningen som inkomst för den månad då den betalades.

Om den retroaktiva förmånen betalas ut först när rätten till vårdtillägg redan har upphört beaktas den inte. Detta beror på att förmånen inte har utgjort en inkomst för familjen vid den tidpunkt då vårdtillägget betalades ut.

Exempel

Mamman sköter barnen hemma. Familjen har inga inkomster att beakta i fråga om vårdtillägget. Partnern blir arbetsförmögen från 15.8. Beslutet om sjukdagpenning fattas 23.10 och sjukdagpenning betalas från 26.8. Sjukdagpenningen betalas retroaktivt i samband med beslutet i oktober. Vårdtillägget justeras från 26.8 och sjukdagpenningen beaktas som inkomst från 26.8.

Om partners sjukdagpenning först hade avslagits och på grund av besvär beviljats i maj följande år och hela det retroaktiva sjukdagpenningbeloppet skulle betalas till honom i maj, skulle det belopp som betalas ut i maj beaktas som inkomst för den månad då det betalades. Detta förutsätter att vårdtillägg fortfarande betalas ut i maj.

Exempel

En kund har beviljats vårdtillägg 1.8.2015–7.10.2015. Vårdbidrag har beviljats till fullt belopp och som inkomst har beaktats den sjukpension på cirka 700 €/mån som FPA beviljat.

Kunden beviljas retroaktivt genom ett beslut 27.8.2015 ersättning för inkomstbortfall från läkemedelsskadeförsäkringen från 1.6.2011. Ersättningen betalas retroaktivt för tiden 1.6.2011–30.8.2015 i augusti 2015 och förmånen beviljas som ett månadsbelopp från 1.9.2015. Den retroaktiva betalningen beaktas i augusti som inkomst för den månad då den betalades och från september som regelbunden månadsinkomst.

Exempel

Om ersättningen för läkemedelsskada i exempel 2 hade varit en engångsersättning, t.ex. ersättning för kosmetiskt men som betalas under någon månad, skulle den inte alls beaktas eftersom den betraktas som tillfällig inkomst.

1.8.2.5 Avdrag

Från inkomsterna avdras

- betalda underhållsbidrag och andra motsvarande kostnader som beror på de faktiska familjeförhållandena
 - Begär av kunden en utredning av vilken underhållsbidragets belopp och det barn för vilket underhållsbidraget betalas framgår. Som utredning duger t.ex. underhållsavtalet eller domstolsbeslutet om underhållsbidrag. Kvitto krävs inte. Om det är fråga om ett avtal som fastställts eller ett beslut som meddelats före innevarande år kan du med hjälp av APLA kontrollera det gällande, indexjusterade bidragsbeloppet.
 - Om det är fråga om andra kostnader som motsvarar underhållsbidrag och som beror på de faktiska familjeförhållandena ska du begära en utredning om dem. Sådana kostnader kan vara till exempel muntligt överenskomna underhållsbidrag eller andra återkommande betalningar som är avsedda för försörjningen av barnet och som den sökande eller partnern betalar för försörjningen av sitt barn som bor i ett annat hushåll. En utredning om att betalningarna är återkommande ska företes.
- i samband med överlåtelse av fastighet för viss tid eller på livstid förbehållen förmån (synting) som förmånstagaren betalar i pengar.

Utgifter för förvärvande och bibehållande av inkomst samt kostnader för uppehälle, såsom räntor på bostads- och billån, dras däremot inte av från inkomsten.

1.8.2.6 Uppgifter från penninginstitut

FPA har rätt att från penninginstitut avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett förmånsärende och som rör den sökande eller mottagaren av en förmån, hans familjemedlemmar eller ett dödsbo där någon av familjemedlemmarna är delägare. Penninginstitut är förutom bankerna också bl.a. fondbolagen.

Uppgifter kan begäras från ett penninginstitut endast om man inte på annat sätt kan få uppgifter om t.ex. kapitalinkomsternas belopp och det finns grundad anledning att misstänka att den som sökt eller har en förmån har lämnat otillräckliga eller otillförlitliga uppgifter. Utgångspunkten är att den som ansöker om stöd lämnar in alla utredningar som behövs för att ärendet ska kunna avgöras. Först som en sista utväg kan uppgifter begäras från ett penninginstitut.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 23 a § 2 mom.

Begäran om samtycke/tilläggsutredning av den sökande

Om det finns grundad anledning att misstänka att den sökande har lämnat otillräckliga eller otillförlitliga uppgifter kan du skicka den sökande ett brev där du ber om hans samtycke till att skicka en förfrågan till ett penninginstitut (WHS01). Samtidigt ges den

sökande ytterligare en möjlighet att själv lämna de begärda utredningarna. Motivera i brevet varför det finns orsak att misstänka att de uppgifter som den sökande har lämnat är otillräckliga eller otillförlitliga. Om det förutom uppgifter om den sökande också behövs uppgifter som hänför sig till andra personer ska du ange i brevet vilka personer förfrågan gäller.

För en förfrågan hos penninginstitut krävs inte den sökandes samtycke. Om den sökande inte har gett sitt samtycke eller inte inom utsatt tid återsänt brevet om samtycke ska du ännu överväga huruvida de tilläggsutredningar som den sökande eventuellt har lämnat in är tillräckliga eller om det är nödvändigt att göra en förfrågan hos ett penninginstitut.

Information till den sökande

Meddela den sökande med ett separat brev om att uppgifter kommer att begäras från ett penninginstitut innan du skickar begäran, oberoende av om den sökande givit sitt samtycke eller inte (WHI01).

Förfrågan

Använd brev WHV01 för förfrågningar hos penninginstitut. Specificera vem eller vilka som förfrågan gäller och vilka uppgifter du behöver.

Det kan vara nödvändigt att göra en förfrågan t.ex. i en sådan situation att den sökande under tidigare år har haft betydande kapitalinkomster och nu uppger att hen inte har några inkomster alls eller att de har minskat avsevärt. En förfrågan kan också bli aktuell om förmögenhet har sålts och det inte finns någon utredning över hur de medel som erhållits vid försäljningen har använts. Också i situationer då man misstänker att den sökande medvetet uppger felaktiga uppgifter eller gör sig skyldig till ett eventuellt bidragsfusk kan en förfrågan hos penninginstitut vara befogad. Man begär inte uppgifter från ett penninginstitut enbart för att utreda ränteprocenten på lån eller insättningar, utan dessa uppgifter ska skaffas av den sökande.

Försäkringsplaceringar

Använd brev WHV02 för förfrågningar om försäkringsplaceringar. När förfrågan gäller försäkringsplaceringar (t.ex. placeringsförsäkringar, sparlivförsäkringar) krävs inte misstanke om att uppgifterna är bristfälliga och det är inte nödvändigt att separat begära samtycke av kunden. Det lönar sig emellertid att göra förfrågningar i samma situationer som när man begär uppgifter från penninginstitut och att i främsta hand skaffa uppgifterna från den sökande själv.

1.8.3 Internationella bestämmelser

Mer information om grunderna för fastställande av förmåner i internationella situationer finns i avsnittet Samordning och utbetalning av familjeförmåner.

Staten (social- och hälsovårdsministeriet) svarar för kostnaderna för stödet för hemvård av barn till den del som utbetalningen av stödet grundar sig på tillämpningen av EU-förordningarna och rätt till hemvårdsstöd inte uppstår på basis av den nationella lagstiftningen. Sådana situationer uppstår bl.a. när

- stödet betalas till en arbetstagare/familjemedlem som är utsänd till ett land som tillämpar EU-lagstiftningen (arbetet är tillfälligt eller varar över 6 månader)
- stödet betalas till en studerande/familjemedlem som vistas i en annan medlemsstat och som enligt 6 eller 12 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet har rätt till den finländska sociala tryggheten
- den sökande/familjemedlemmen är försäkrad i en annan medlemsstat under vistelsen enligt 6 § i lagen om gränsöverskridande social trygghet
- stödet betalas för en i Finland arbetande persons barn som bor i en annan medlemsstat, även om arbetstagaren har en hemkommun i Finland
- stödet betalas över gränsen till en person som arbetar i Finland eller som hör till resande personal och vars bosättningsstat är en annan EU/EES-stat

Kommuntillägg betalas inte när staten svarar för kostnaderna för hemvårdsstödet.

När staten svarar för kostnaderna anger man 999 som betalande kommun.

När familjen har hemkommun i Finland är det i regel hemkommunen som betalar ut hemvårdsstödet och kommundillägget, även om ingen av medlemmarna i familjen med stöd av lagen om gränsöverskridande social trygghet har rätt till den bosättningsbaserade finländska sociala tryggheten.

Exempel

Exempel 1. En mor bor med sina två barn i Estland. Fadern i familjen arbetar i Finland men har ingen hemkommun i Finland och inte heller en officiell adress (endast en poste restante-adress). Fadern arbetar på en byggarbetsplats och bor i en gemensam bostad tillsammans med sina arbetskamrater nära arbetsplatsen. På grundval av arbete har han rätt till den finländska sociala tryggheten med stöd av lagen om gränsöverskridande social trygghet.

Fadern ansöker om hemvårdsstöd för sina två barn som bor i Estland. Stödet betalas av staten (999), eftersom utbetalningen grundar sig på en EU-förordning 883/ 2004, inte på nationell lag.

Exempel

Exempel 2. En mor bor med sina två barn i Estland. Fadern i familjen arbetar i Finland fr.o.m. 1.4.2019 men han har inte haft hemkommun i Finland och inte heller en officiell adress (endast en poste restante-adress). Fadern arbetar på en byggarbetsplats och bor i en gemensam bostad tillsammans med sina arbetskamrater nära arbetsplatsen. På grundval av arbete har han rätt till den finländska sociala tryggheten med stöd av lagen om gränsöverskridande social trygghet.

Modern och barnen flyttar från Estland till Finland 15.8.2019 och fr.o.m. detta datum har hela familjen hemkommun i Finland och en gemensam stadigvarande adress. Modern ansöker om hemvårdsstöd från och med 1.4.2019. Stödet kan betalas till modern från och med 1.4.2019. Som utbetalare anges staten (999) fram till 30.8.2019. Hemkommunen anges som utbetalare från och med 1.9.2019 och familjen har också rätt till kommundillägg.

Exempel

Exempel 3. En mor bor med sina två barn i Estland. Fadern i familjen arbetar i Finland fr.o.m. 1.4.2019 men han har inte haft hemkommun i Finland och inte heller en officiell adress (endast en poste restante-adress). Fadern arbetar

på en byggarbetsplats och har bott i en gemensam bostad tillsammans med sina arbetskamrater nära arbetsplatsen. Han har enligt lagen om gränsöverskridande social trygghet rätt till den finländska sociala tryggheten på grundval av arbete.

Fadern flyttar till en egen bostad i Finland 1.8.2019 eftersom han har fått en fast anställning som förman på byggarbetsplatsen. Samtidigt får han en hemkommun och en stadigvarande adress i Finland.

Fadern ansöker om hemvårdsstöd för sina barn som bor i Estland fr.o.m. 1.4.2019. Som utbetalare av hemvårdsstöd för tiden 1.4–31.7.2019 samt fr.o.m. 1.8.2019 anges staten (999), eftersom utbetalningen grundar sig på en EU-förordning. Även ifall modern skulle ansöka om förmånen skulle utbetalaren vara staten (999).

1.9 Avgörande

Behandla ansökan om barnavårdsstöd utan onödigt dröjsmål och meddela den sökande ett skriftligt beslut.

1.9.1 Handläggningsställe

- [Förmånsärenden som gäller kunder med spärrmarkering](#)
- [Förmånsärenden som gäller personer i fängelse](#)
- [Besvär, återkrav och bidragsfusk](#)

Med handläggningsställe avses här det ställe där ett förmånsärende bereds och avgörs.

Beredningen och avgörandet av ett förmånsärende sker huvudsakligen inom det försäkringsdistrikt som bestäms enligt kundens hemkommun. En ansökan kan också, enligt separat överenskommelse, beredas och avgöras inom ett annat försäkringsdistrikt än det som bestäms enligt hemkommunen. Exempelvis beredningen och avgörandet av vissa förmåner eller beredningar och avgöranden som gäller vissa kundgrupper sker centrerat inom FPA. Läs närmare om avvikande handläggningsställen i anvisningen gällande förmånen i fråga.

Försäkringsdistrikt som bestäms enligt hemkommunen

FPA:s förmånssystem fungerar på basis av uppgiften om till vilken byrå kunden hör. Byrån bestäms i regel enligt befolkningsdatasystemets uppgift om stadigvarande boendekommun och postnummer. Om det vid FPA registreras en avvikande byrå för en person kan också försäkringsdistriktet ändras.

Byrån och försäkringsdistriktet för en person fås med förfrågan i HEKY (Henkilön tietojen kysely HEKY > Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot).

Byte av försäkringsdistrikt

När en person flyttar till ett annat försäkringsdistrikt skapas uppgifterna om ansvarsenhet i regel automatiskt i förmånssystemen. Vid behov ska dock

personuppgiftsändringar göras via startmenyn i HEMU. Läs mer om förändringar i en persons allmänna uppgifter.

Försäkringsdistriktet ska föra över alla ärenden som har inletts rörande kunden till det nya försäkringsdistriktet.

Flyttning till ett annat försäkringsdistrikt kan även inverka på löpande FPA-förmåner. Som exempel kan nämnas att bostadsbidragstagare som flyttar ska få en justeringsansökan.

Försäkringsdistriktet kan sinsemellan avtala om överföring av ärendehandläggningen i fall där en person önskar få ett visst förmånsärende behandlat vid något annat verksamhetsställe eller något annat försäkringsdistrikt än det där personens ärenden normalt skulle handläggas. Läs mer om byte av försäkringsdistrikt i de tekniska anvisningarna under Kunta- ja toimistotiedot.

Förmånsärenden som gäller kunder med spärrmarkering

Förmånsärenden som gäller kunder med spärrmarkering bereds och avgörs samordnat. Läs mer om centraliseringen av handläggningen av ärenden som gäller kunder med spärrmarkering under Spärrmarkering.

Förmånsärenden som gäller personer i fängelse

Förmånsärenden som gäller personer i fängelse bereds och avgörs centraliserat. Läs mer om den centraliserade handläggningen av ärenden i anslutning till fängelsevistelse i anvisningen Fängelsevistelse och FPA-förmåner och i processbeskrivningen om handläggningen av anmälningar om fängelsevistelse.

Besvär, återkrav och bidragsfusk

Besvär

Ett besvärshandläggande handläggs av den enhet som Oiva styr arbetet till. Läs också om särskilda förfaranden i handläggningen av besvärshandlägganden.

Återkrav

Hemkommunsdistriktet, den enhet som ansvarar för en förmån eller ett annat separat överenskommet försäkringsdistrikt avgör om en felaktigt utbetald förmån ska återkrävas, meddelar beslut i ärendet och svarar för beslutet tills det vinner laga kraft. Läs mer om var återkravsbeslut meddelas.

Hemkommunsdistriktet och ansvarsenheten svarar också för indrivningsåtgärderna tills ärendet överförs till Indrivningscentret.

Indrivningen av förfallna fordringar sköts samordnat vid FPA:s indrivningscenter. En fordran betraktas som förfallen när beslutet om återkrav av fordran vunnit laga kraft och kunden inte har betalat fordran på överenskommet sätt. Indrivningscentret sköter indrivningsåtgärderna i fråga om de förmåner beträffande vilka återbetalningen automatiskt följs upp i YHTE-återkravssystemet.

Den enhet som har ansvaret för en viss förmån sköter i regel indrivningar som finns i RAKE-systemet.

Indrivningscentret

Indrivningscentret handhar indrivningen av underhållsbidragsskulder, förmåner och borgensfordringar. Indrivningscentret handhar också andra uppgifter i anslutning till verkställandet av indrivning, t.ex. skuldsaneringar och skuldförlikning, indrivning hos dödsbo och dess delägare samt beslut om fortsatt indrivning och upphörande med indrivning (fall där indrivningen bedöms bli resultatlös). Indrivningscentret sköter indrivningsåtgärder rörande både personer bosatta i Finland och personer bosatta utomlands.

Läs mer om Indrivning av förfallna fordringar.

Misstanke om bidragsfusk

Misstanke om bidragsfusk uppkommer oftast i samband med att felaktiga utbetalningar upptäcks. Utredningen av misstänkt fusk med en förmån som FPA betalar påbörjas alltid i något av FPA:s försäkringsdistrikt. Också arbetsplatskassorna utreder misstankar om bidragsfusk beträffande de förmåner som de beviljat. Likaså utreder Indrivningscentret misstankar om fusk i fall som gäller betalningsbefrielse som centret beviljat. För att reda ut sådant bidragsfusk som misstänks ha förekommit inom flera försäkringsdistrikt ska distrikten i fråga underhandla sinsemellan. En sakkunnig vid gruppen för juridiska tjänster inom Gemensamma tjänster beslutar huruvida en polisanmälan ska göras eller fattar beslut om att man avstår från polisanmälan i fallet.

Läs mer:

Att identifiera misstänkt bidragsfusk

Bidragsfusk

Kännetecken för bidragsfusk

1.9.1.1 Handlägningsställe för internationella ärenden (barnbidrag och barnavårdsstöd)

Så identifierar du familjeförmånsärenden med en eventuell internationell koppling

- Fokusera på sidan Kooste i OIWA samt på Palvelutiedot och Asiakastiedot. Se uppgifter om försäkringsperioder, hemkommun och familj (Vakuutusjaksot, Kuntatiedot, Perhetiedot).
- En familjemedlem har nyligen flyttat till eller från Finland och/eller försäkringstillhörigheten är under behandling/oklar.
- Någon av familjemedlemmarna bor eller arbetar i ett annat EU-land (bosättning eller arbete någon annanstans än i Finland finns angivet på sidan Kooste i OIWA eller under serviceuppgifterna för kunden) och det är inte fråga om söndring.
- Hemkommun för den sökande eller familjemedlemmen saknas.
- Lön betalas från utlandet.
- Familjens barn bor utomlands, exempelvis saknar barnen finsk personbeteckning.
- Det kommer en anmärkning till exempel angående försäkringstillhörighet vid beredning av familjeförmånsärenden.

Identifieringsinformation får du i OIWA eller Cics.

Kuntatiedot (Uppgifter om kommun)

Använd dig vid behov av "Asiakastiedot" i Oiwa och av HEKY-sidorna för att identifiera internationella kopplingar. Under Henkilön yleistiedot > Kunta- ja toimistotiedot finns uppgift om personens hemkommun. Om hemkommunen är (198) tuntematon (okänd) eller (200) ulkomailla (utomlands) kan det finnas en internationell situation. Också om den sökande eller barnet endast har vistelsekommun kan det kan vara fråga om tillfällig bosättning i Finland och detta kan påverka rätten till familjeförmåner.

Perhetiedot (Uppgifter om familjen)

Genom att undersöka familjeuppgifterna kan du få information om familjemedlemmarna och deras rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten. Även det att det inte finns några uppgifter om familjemedlemmar kan tyda på att familjemedlemmarna bor utomlands. Fäst uppmärksamhet vid bosättning och arbete för familjemedlemmar (i Finland eller utomlands).

Vakuutusjaksot (Försäkringsperioder)

Under Henkilön yleistiedot (allmänna uppgifter om en person) finns också försäkringsperioder där du kan få information om en internationell koppling. För en person som alltid varit bosatt i Finland finns inga försäkringsperioder. Det rör sig om ett ärende som ska avgöras enligt den nationella lagstiftningen

- om det inte framgår av ansökan om familjeförmåner eller av bilagorna till ansökan att den sökande eller partnern arbetar/bor utomlands och det inte är fråga om söndring. Överför då ansökan till Centret för internationella ärenden för undersökning.
- om den sökandes/familjens barn bor utomlands.

! När du överför ärendet till Centret för internationella ärenden ska du alltid anteckna orsaken till överföringen i kommentaren och ange "kv-siirto" som specifikation för arbetet. Om det inte är fråga om en internationell koppling kan Centret för internationella ärenden överföra ansökan tillbaka till försäkringsdistriktet för handläggning med en kommentar.

I uppgifterna om försäkringsperioderna kan det förutom information om personens försäkringstillhörighet också finnas uppgifter om **grunderna** för försäkringstillhörigheten. Dessa uppgifter anger om personen till exempel arbetar som resande personal (sjöman, anställd vid ett transportföretag, gränsarbetare m.m.). Dessa uppgifter tyder på internationell koppling och förmånen ska avgöras vid centret för internationella ärenden.

Exempel

En person som arbetar i Finland är försäkrad från och med 20.5.2018 utifrån arbete genom ett avgörande som gäller tills vidare. Detta syns i kundens uppgifter på följande sätt:

- 20.5.2018–
- Omfattas av den finländska sociala tryggheten
- Bosättnings- eller vistelseland Finland
- Grund Arbete som löntagare (det eventuella numret 883 är en hänvisning till EU-förordning 883/2004)

Personen i exemplet arbetar i Finland och är försäkrad här på grundval av arbete, men är stadigvarande bosatt i ett annat land. Den sökandes familjeförmåner ska avgöras vid Centret för internationella ärenden.

Familjeförmåner som ska handläggas vid Centret för internationella ärenden

Familjeförmåner handläggs vid Centret för internationella ärenden i följande fall:

- Den sökande flyttar till Finland eller flyttar utomlands och har både ett ärende gällande försäkringstillhörighet och ett ärende gällande familjeförmåner under behandling samtidigt eller nära varandra i tiden.
- Ärendet gällande familjeförmånen är under behandling samtidigt som ett ärende gällande partnerns eller barnens försäkringstillhörighet (till Finland/från Finland), eller så infaller dessa nära varandra.
- Varken barnet eller den sökande är försäkrade i Finland, dvs. de har meddelats nekande beslut angående försäkringstillhörigheten (fr.o.m. 1.4.2019 har skriftligt beslut om försäkringstillhörighet inte längre meddelats, utom i situationer där kunden flyttar utomlands och hen särskilt begär ett beslut).
- Den sökandes försäkringstillhörighet är (ens delvis) oklar eller outredd under den tidperiod för vilken förmånen har sökts. Dessa är i allmänhet fall där ett tidsbegränsat beslut/avgörande om försäkringstillhörighet har gått ut och den sökandes rätt till finländsk social trygghet för tiden efter detta inte är utredd.
- Den sökande har ett tidsbegränsat beslut/avgörande om försäkringstillhörighet i Finland eller utomlands.
- Det finns ingen personbeteckning för den sökande i FPA:s uppgifter.
- Den sökande har flyttat till Finland, men partnern är fortfarande bosatt eller arbetar fortfarande i ett annat EU- eller EES-land eller i Schweiz, och det är inte fråga om söndring. Det kan vara fråga om en make som någon gång har bott i Finland eller en make som aldrig har varit här.
- Den sökande bor i Finland men partnern flyttar till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att bosätta sig eller arbeta och det är inte fråga om söndring. T.ex. tips: partnerns utländska löneinkomster har uppgetts.
- Barnavårdsstöd söks för ett barn som saknar hemkommun i Finland eller inte har hemkommun under en del av den tid man söker stöd för eller för vilket datumet för flyttning till Finland är annat än datumet för registreringen av uppgiften om hemkommun. I de här situationerna måste man bedöma när barnets faktiska bosättning i Finland börjar.
- Den sökandes hembyrå är 99600 (Centret för internationella ärenden)
- Det är fråga om avräkning av familjeförmåner mellan EU-länder
- Familjeförmån söks för ett barn som föds i Finland och båda föräldrarna är utländska medborgare, om än bosatta och försäkrade i Finland. Ett barn som föds i en sådan familj blir som utländsk medborgare inte automatiskt försäkrat i Finland.
 - Det är också fråga om ett internationellt ärende när barnets pappa är finsk medborgare och bor i Finland, men han är sambo med en utländsk person som bor i Finland (barnets mamma), och mamman ansöker om barnbidrag till barnet som föds här, till exempel: Jesse och Jelena (ukrainare) bor i Esbo i Finland och lever i ett samboförhållande. De får ett gemensamt barn på ett sjukhus i Esbo. Barnet blir inte automatiskt försäkrat i Finland eftersom föräldrarna lever i ett samboförhållande och mamman inte är finsk medborgare. Barnbidraget man sökt i samband med ansökan om föräldrapenning handläggs vid Centret för internationella ärenden.
- Den sökande eller partnern bor i Finland, men får pension från ett annat EU-land

Blankettrafiken mellan EU- och EES-länderna och Schweiz (E-blanketterna, F-SED och S-SED) samt de familjeförmånsansökningar som avgörs på basis av dessa handläggs alltid vid Centret för internationella ärenden. Om det av personens uppgifter framgår att det finns aktuella SED-blanketter som har skickats eller tagit emot, ska du överföra familjeförmånsärendet till Centret för internationella ärenden för utredning.

Om du inte är säker på om ärendet ska handläggas vid försäkringsdistriktet eller vid Centret för internationella ärenden ska du konsultera förmånsspecialisten i ditt försäkringsdistrikt, som i sin tur kan konsultera kompetenscentret eller Centret för internationella ärenden. Kom ihåg att skriva in motiveringen gällande det internationella ärendet i kommentarfältet. Om någonting är oklart vad gäller försäkringstillhörighet får man hjälp av bakgrundssupporten för internationella ärenden.

Om du överför ett arbete till Centret för internationella ärenden ska du alltid ange 'kv-siirto' som specifikation för arbetet och anteckna orsaken till överföringen i kommentaren.

Observera att det finns separata anvisningar gällande handläggningsstället för underhållsstöd och föräldradagpenning.

Hjälプ med att identifiera internationella situationer få du av anvisningarna nedan och den här hustavlan.

Läs mer om den för alla gemensamma processen för ärenden med internationell koppling.

Familjeförmånsärenden som ska handläggas vid försäkringsdistriktet

- Den sökande/partnern/barnet har alltid bott i Finland: de har inga försäkringsperioder i OIWA- eller HEKY-uppgifterna. Detta betyder att de i princip alltid har varit försäkrade i Finland.
- Den sökande kan i OIWA- eller HEKY-uppgifterna ha tidigare försäkringsperioder utomlands och i Finland, som försäkrad eller inte, men nu bor den sökande och familjen stadigvarande i Finland och är försäkrade här. Se processen.
 - **Exempel:** Alla familjemedlemmar är försäkrade i Finland och barnbidrag betalas ut. Om förmånstagaren lämnar in en ny ansökan gällande t.ex. barnbidragets ensamförsörjartillägg kan du avgöra justeringen av familjeförmånen normalt vid försäkringsdistriktet.
 - **Notera** ändå flyttningssituationer inom EU- och EES-länderna och Schweiz, då familjeförmånen söks retroaktivt från och med flyttningstidpunkten. I dylika fall avgörs familjeförmånen vid Centret för internationella ärenden. Detsamma gäller då den sökande och barnen vid olika tidpunkter flyttat till Finland från ett annat EU- eller EES-land eller från Schweiz.

1.9.2 Jäv

Förvaltningslagens bestämmelser om grunderna för jäv för tjänstemän tillämpas på FPA:s personal.

Läs mer om jäv och om handläggnings- och närvaroförbud.

1.9.2.1 Handläggnings- och avgörandeförbud

Om du är jävig får du inte handlägga eller avgöra ett ärende. Du får inte heller vara närvarande när ärendet behandlas så att inte din närvaro påverkar behandlingen.

Läs mer om jäv.

1.9.2.2 Konstaterande av jäv

Primärt förutsätts du **själv** upptäcka och konstatera att du är jävig.

Om **kunden** framför ett påstående om att handläggaren är jävig ska man omedelbart ta ställning till påståendet och avgöra jävsfrågan.

Läs mer om avgörande av jävsfrågor.

1.9.3 Tilläggsutredningar

I avgörandeskedet kan du be den sökande om ytterligare utredningar antingen muntligen eller skriftligen.

Se närmare

Tilläggsutredningar i barnavårdsstödsärenden.

1.9.4 Hörande

Hörande innebär att kunden bereds tillfälle att framföra sin egen uppfattning i ärendet före avgörandet.

Läs mer om hörande.

1.9.4.1 När ska kunden höras?

Läs mer om när kunden ska höras och när kunden inte behöver höras.

1.9.4.2 Hur går hörandet till?

Läs om hur hörandet går till och om hörande av huvudman, intressebevakare eller vårdnadshavare samt om muntliga yrkanden och utredningar.

1.9.5 Meddelande av beslut

Förmånsbesluten är **förvaltningsbeslut**. Med förvaltningsbeslut avses avgöranden i förvaltningsärenden som fattas av en myndighet och som medför att behandlingen av ärendet avslutas.

Den sökande ska i regel få ett skriftligt beslut när en förmån beviljas, avslås, dras in, justeras, rättas eller återkrävs. När beslutet är skriftligt får kunden veta motiveringarna till det och kan ta ställning till ett eventuellt överklagande.

Läs mer i förmånsanvisningen om respektive förmån hur man ska göra då man meddelar beslut i sådana fall då en förmånstagare, ett barn eller en intressebevakare har avlidit. Läs också i anvisningen om tillämpningen av förvaltningslagen om situationen då intressebevakningsuppdraget upphör på grund av att förmånstagaren

eller dennes intressebevakare avlidit. Då du meddelar ett beslut på grund av förmånstagarens eller ett barns död ska du på ett lämpligt ställe i beslutet lägga till ett beklagande, t.ex. *Vi beklagar sorgen*. Om detta redan tidigare har gjorts skriftligen är det inte längre skäl att uttrycka deltagandet på nytt i beslutet eller brevet.

När det gäller justering av en förmån på grund av en indexjustering meddelas beslut bara på begäran.

I samband med en lagändring kan man i en särskild bestämmelse ange huruvida ett beslut ska meddelas när en förmån justeras på grund av lagändringen. När en förmån justeras å tjänstens vägnar på grund av en lagändring, meddelas i regel inte något beslut annat än på förmånstagarens begäran.

Ett förmånsbeslut är i regel slutgiltigt och ändring i beslutet kan sökas på det sätt som anges i förmånslagstiftningen. I vissa fall ska emellertid ett interimistiskt beslut meddelas. För meddelande om interimistiska beslut redogörs i de förmånsspecifika anvisningarna, i besväransvisningarna och i anvisningarna om rättelse och undanröjande av beslut.

Förmånsbesluten är avgiftsfria.

Besluten meddelas på finska eller svenska enligt uppgifterna om språk i befolkningsdatasystemet. Lagg också märke till de situationer där beslutet meddelas på samiska.

I de förmånsspecifika anvisningarna redogörs för till vem beslut ska meddelas.

Läs mer under Avgörande i sak eller avvisande utan prövning, Beslutets form och innehåll och Motivering av beslut.

1.9.5.1 Beslutsmottagare

Beslutet om stöd för hemvård av barn meddelas den sökande.

Om stödet för hemvård av barn betalas till kommunens socialvårdsorgan, underrättas förmånstagaren själv om detta i beslutet. Beslut meddelas inte socialvårdsorganet, utan informationen förmedlas som referens- eller meddelandeuppgift på ett kontoutdrag. På begäran kan beslutet emellertid meddelas i form av ett kundbrev. Besväransvisning fogas inte till beslutet. (KAL 734/1992 14 §, USL 1412/1997 23 §)

Om ett minderårigt barn har ansökt om barnavårdsstöd ska ett överklagbart beslut alltid sändas såväl till den sökande som till den sökandes vårdnadshavare. Båda har rätt att överklaga beslutet, och därför ska en besväransvisning fogas både till det beslut som sänds till den sökande och till det beslut som sänds till vårdnadshavaren. Fråga den minderåriga per telefon eller med en begäran om tilläggsutredning vilken vårdnadshavare beslutet ska sändas till. Om man inte får något svar sänds beslutet till den vårdnadshavare som barnet bor eller senast bodde hos. Denna uppgift tar man fram ur handläggningssystemet. Om vårdnadshavarna bor tillsammans kan du sända beslutet till vilkendera som helst av dem. Om den minderåriga har en intressebevakare sänds beslutet till intressebevakaren. Skriv ut det beslut som ska sändas till vårdnadshavaren eller intressebevakaren separat och skicka det till vårdnadshavarens eller intressebevakarens adress. Anteckna i OIWA vilken vårdnadshavare som delgivits beslutet.

Om en minderårig har beviljats vårdtillägg och har en sambo vars inkomster syns i beslutet ska man täcka över sambons inkomstuppgifter i det beslut som sänds till vårdnadshavaren.

Lägg märke till att om en minderårig får barn är den minderårigas egna föräldrar fortfarande hennes vårdnadshavare, medan hon själv är vårdnadshavare till sitt eget barn. Om en minderårig har en spärrmarkering eller är gift, ska vårdnadshavaren inte delges beslutet. Om en vårdnadshavare däremot har en spärrmarkering, ska hen delges ett beslut som gäller en minderårig. Kontrollera om någondera av vårdnadshavarna har en spärrmarkering. Om den vårdnadshavare som du har för avsikt att delge beslutet har en spärrmarkering skickas beslutet av enheten för skyddade personuppgifter. Om den andra vårdnadshavaren än den som du tänker sända beslutet till har en spärrmarkering ska du i beslutet dölja den minderårigas adress och andra uppgifter om boendet.

1.10 Utbetalning

Stödet för barnavård betalas den sista bankdagen varje kalendermånad på det bankkonto som den sökande/dagvårdsproducenten har uppgett.

Utbetalningen av förmåner sker i regel koncentrerat i form av en satskörning en gång i månaden. Vid behov kan enskilda förmåner utbetalas vid ett månadsskifte. Med funktionen för enskilda betalningar betalas sådana fall som förbigåtts vid satskörningen samt sådana brådskande fall, i vilka betalningen inte kan skjutas upp till satskörningen följande månad. Betalningsdagarna för enskilda betalningar kan granskas via startmenyn APKY i CICS (Käsittelyn ajoitus).

1.10.1 Betalningsadress

En förmån betalas till det konto i EU som förmånstagaren uppgett. Förmånen kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om den sökande eller förmånstagaren anför särskilda skäl som FPA godtar. Om det inte är möjligt att betala in förmånen på ett konto, t.ex. om mottagaren trots begäran inte uppger något kontonummer, eller om hen uppger en särskild orsak, betalas förmånen som betalningsanvisning via Andelsbanken. Då måste förmånstagaren ha en giltig postadress i Finland.

Ändringar i kontonummer görs på förmånstagarens skriftliga anmälan. Kunden kan meddela ändringar av kontonummer på blankett Y 121r, i e-tjänsten eller muntligt. Ändringar i kontonummer tas inte emot per e-post.

Om en kund lämnar uppgifter om sitt kontonummer i samband med att ni står i kontakt med varandra för att sköta hans ärende ska du ta emot uppgifterna efter att du identifierat kunden. Gör ändringen i de förmånssystem där du kan göra den. Om kunden har förmåner i andra system (t.ex. Onni, RAKE), ska du skapa ett Perustietojen muutos-arbete i Oiwa, med "tilinumeromuutos" som specifikation (Tarkenne).

Om kunden själv anger kommunens förmedlingskonto som sitt kontonummer betalas förmånen till det konto som kunden angett. Kunden kan när som helst meddela ett nytt kontonummer och därför betalas förmånen in på det konto kunden angett.

Utbetalning av förmån när kunden inte har något bankkonto eller om det inte går att få reda på kontonumret

Om kunden inte anger något bankkonto i sin ansökan ska du först kontrollera om kunden angett sitt bankkonto i samband med någon annan förmån och vid behov kontakta kunden. Fråga kunden om den förmån som nu är under handläggning också kan betalas in på kontot i fråga. Be vid behov att få kontonumret skriftligen.

Om kunden inte har något bankkonto eller inte uppger sitt kontonummer trots att du bett om det ska du betala in förmånen på ett s.k. prepaid-kort.

1.10.1.1 Utländsk betalningsadress

Om förmånstagaren önskar få förmånen utbetald till en betalningsadress utomlands ska hen komma överens med banken om detta. FPA har avtalat med bankerna om ett förfarande som gör det möjligt för FPA att på uppdrag av förmånstagaren överföra förmånen till utlandet.

Förmåner till utlandet betalas i regel via ett tekniskt konto i en finländsk bank. FPA använder också ett så kallat SAVA-konto, via vilket betalningarna förmedlas till utländska arbetsgivare, utländska myndigheter och ersättningstagarna.

En förmån kan betalas till utlandet också utifrån en utländsk adress som förmånstagaren uppgett. Också i sådana fall använder FPA en bank som förmedlande inrättning. Ett meddelande om den förmån som ska betalas till utlandet som postanvisning skrivs ut hos FPA:s betalningsservice. Meddelanden skickas varje dag per fax till den förmedlande banken och den förmedlande banken betalar förmånen till utlandet på basis av den utländska adress som förmånstagaren uppgett.

Med den förmedlande banken har det i regel avtalats att FPA betalar en liten avgift för förmedlingen av förmånen till utlandet och att förmånstagaren står för de kostnader som uppkommer utomlands. Detta förfarande är fördelaktigast för alla parter.

1.10.2 Betalningsmottagare

Förälder eller vårdnadshavare

Stödet för hemvård av barn betalas till den förälder eller vårdnadshavare som i huvudsak vårdar barnet. Om barnet vårdas av någon annan än föräldern eller vårdnadshavaren, betalas stödet till den mottagare som anges i ansökan eller till den person som faktiskt ansvarar för vården av barnet.

Vem som i huvudsak vårdar barnet uppger kunden i samband med ansökan. Om det är oklart vem som sköter barnet ska du fråga kunden vem som är barnets huvudsakliga vårdare.

Om någon annan person än en förälder eller en annan vårdnadshavare har hand om vården och fostran av barnet kan stödet av särskilda skäl betalas till denna person.

Exempel

Stöd kan inte beviljas t.ex. till en mor- eller farförälder som bor i samma hushåll och som vårdar barnet på dagen, såvida barnets föräldrar fortfarande sörjer för vården av barnet. Om mor- eller farföräldrarna faktiskt sörjer för barnets vård och fostran (föräldrarna bor t.ex. inte i samma hushåll med barnet, vilket far- eller morföräldrarna gör), kan de ansöka om att stödet betalas till dem.

Tillämplig lagstiftning (SHPBL 1128/1996 15 § 1 och 3 mom.).

Socialvårdsorgan

Stöd för hemvård av barn betalas till ett i 6 § i socialvårdslagen avsett organ inom socialvården (kommunen), om utkomststöd antingen helt eller delvis har beviljats i förskott mot en emotsedd förmån (USL 1412/1997 23 §). Förmånen betalas till kommunen endast för angiven tid. Förmån får utbetalas endast då förmån även betalas för retroaktiv tid, dvs. för en tid före den regelmässiga betalningsperioden.

Stöd för hemvård av barn kan betalas till kommunen med stöd av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (KAL 734/1922 14 §) då kommunen har ordnat institutionsvård för stödmottagaren. Kommunen kan uppbära och lyfta pensioner, livräntor, underhållsbidrag eller understöd eller andra fortlöpande inkomster eller engångsinkomster, ersättningar eller fordringar som stödtagaren har rätt till för den tid institutionsvården varar och kan använda dem för ersättning av den avgift som fastställts för vården eller uppehållet. Om stödtagaren (i regel barnets förälder) har placerats i institutionsvård ska du alltid utreda hur vården av barnet är ordnad under den tid stödtagaren är intagen för vård.

Kommunen ska minst två veckor före stödutbetalningsdagen meddela FPA om ett betalningskrav i enlighet med lagen om utkomststöd eller lagen om klientavgifter.

Betalning till en förläggning

Förläggningarna betalar mottagnings- och brukspenning till de asylsökande. Om förläggningen har betalat en mottagnings- eller brukspenning i förskott till invandraren mot emotsett hemvårdsstöd, kan stödet enligt 23 § i lagen om utkomststöd, till den del den motsvarar förskottet, betalas till förläggningen på dess begäran (23 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd).

Utländsk institution

En utländsk institution kan med stöd av EG-förordning 883/2004 eller 1408/71 eller en överenskommelse mellan länderna om social trygghet kräva att FPA vidtar åtgärder för att återkräva ett stöd för hemvård av barn som betalats ut till för stort belopp.

Den utländska institutionen kan också med stöd av EU-förordning 883/2004 begära att familjeförmånerna betalas via institutionen till mottagaren eller den institution som de facto har hand om familjemedlemmarna om den person som är berättigad till familjeförmånerna inte använder dem för sina familjemedlemmars bästa.

Läs mer om begäran om kvittning och indrivning mellan länder i kapitlet om [internationella bestämmelser](#).

1.10.3 Avbrytande av utbetalning

Utbetalningen av barnavårdsstöd kan inte avbrytas utan indragning eller justering, men för att undvika utbetalning med för stort belopp kan utbetalningen förhindras med betalningshinder. Betalningshindret kan sparas antingen automatiskt eller manuellt av handläggaren. Om en eventuell utbetalning med för stort belopp endast gäller en del av förmånen (t.ex. vårdtillägget till hemvårdsstöd), får inte utbetalningen av hela stödet hindras utan klientens samtycke.

1.10.4 Förskottsinnehållning, allmänna principer

Enligt inkomstskattelagen kan en person vara antingen allmänt skattskyldig eller begränsat skattskyldig i Finland.

Allmänt skattskyldig är en person som i beskattningshänseende är bosatt i Finland. Hen är skyldig att betala skatt i Finland för sin inkomst både i Finland och utomlands. FPA verkställer förskottsinnehållning på förmåner och pensioner som FPA betalar till en allmänt skattskyldig, om de inte är skattefria enligt gällande lagstiftning (ISkL 1535/1992 92 §). Förskottsinnehållning verkställs också på ersättning för arbete, om mottagaren inte är införd i förskottsuppbördsregistret.

Begränsat skattskyldig är en person som inte är stadigvarande bosatt i Finland. Hen är skyldig att betala skatt i Finland endast för sin inkomst i Finland. Vid beskattningen av en sådan person tillämpas i regel lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst.

Läs mer om Förskottsinnehållning > Källskatt

På pensionsinkomst som betalas ut i Finland tas det inte ut källskatt av en person som är bosatt utomlands, utan på inkomsten verkställs förskottsinnehållning.

1.10.4.1 Grunder

I förordningen om förskottsuppbörd och Skatteförvaltningens beslut om sättet för och storleken av förskottsinnehållning bestäms på vilka grunder förskottsinnehållning ska verkställas på FPA-förmåner och på skattepliktig ersättning för arbete.

Förskottsinnehållnings- och tilläggsprocent

Förskottsinnehållning verkställs enligt den procent som fastställts för lön till den del det belopp som utbetalas inte överstiger den personliga inkomstgräns som fastställts av Skatteförvaltningen. Till den del som överstiger inkomstgränsen verkställs innehållningen enligt tilläggsprocenten.

Bestämd procentsats

I förordningen om förskottsuppbörd och Skatteförvaltningens beslut har angetts situationer där förskottsinnehållningen på pensioner, andra förmåner och arbetsersättning bestäms schematiskt utgående från bestämda procentsatser.

Tabellprocent

På dagpenningar enligt sjukförsäkringslagen och på rehabiliteringspenning kan förskottsinnehållningen verkställas [enligt en procenttabell i Skatteförvaltningens beslut](#). (6 § 3 mom. i skatteförvaltningens beslut om sättet för och storleken av förskottsinnehållning)

Ändringsskattekort

Betalningsmottagaren kan hos Skatteförvaltningen ansöka om ändring av förskottsinnehållningen. Om Skatteförvaltningen ger betalningsmottagaren ett ändringsskattekort för sociala förmåner, pension eller studiepenning överförs uppgifterna i regel direkt till FPA (exkl. studiepenning), vilket gör att uppgifterna införs automatiskt. Om Skatteförvaltningen eller kunden lämnar in ändringsskattekortet direkt till byrån, ska du registrera uppgifterna i ändringsskattekortet med HEMU.

Skatteförvaltningen antecknar i ändringsskattekortet för vilket ändamål det kan användas. Vid förskottsinnehållning på sociala förmåner kan endast ett ändringsskattekort som är avsett för sociala förmåner användas. För studiepenning och pensioner kan dock endast ändringsskattekort som getts för dessa förmåner användas.

Ändringsskattekortet har en innehållningsprocent som används tills man intjänat den inkomst som står angiven på skattekortet. Därefter används den tilläggsprocent som antecknats på kortet. Vid beräkningen av totalinkomsten beaktas de förmåner eller arbetsersättningar som har utbetalats under den tid kortet varit i kraft. Om ändringsskattekortet används också efter årsskiftet, börjar uppföljningen av totalinkomsten från början.

På ett ändringsskattekort som getts för pension anges ingen totalinkomst.

På ett ändringsskattekort kan också anges endast en innehållningsprocent.

En begränsat skattskyldig kan lämna in ett ändringsskattekort till FPA.

Betalningsmottagarens egen begäran

Förskottsinnehållningsprocenten kan höjas på begäran av den som är mottagare av förmånen, pensionen eller arbetsersättningen utan att Skatteförvaltningen räknar ut en ny innehållningsprocent. Begäran om förhöjning kan framföras skriftligt eller muntligt.

1.10.4.2 Källskatt

Källskattekort som utfärdats av Skatteförvaltningen används vid utbetalning av dagpenningförmåner, rehabiliteringspenning, barnavårdsstöd och studiepenning. Källskattekort används också vid betalning av arbetsersättning i samband med rehabilitering och barnavårdsstöd om inte mottagaren finns i förskottsuppbördsregistret.

Källskatten på sociala förmåner är i regel 35 %. Om FPA betalar ut en förmån för en kortare tid än en månad avdras automatiskt 17 euro/dag (kalenderdag) i samband med utbetalningen. Om FPA betalar ut en förmån för en hel månad avdras automatiskt 510 euro/månad. På skillnaden tas det ut källskatt. (6 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst 627/1978)

På arbetsersättning i samband med rehabilitering och barnavårdsstöd tas det ut källskatt i enlighet med den procent som anges på skattekortet. Källskatteavdraget görs inte automatiskt. Du får göra ett källskatteavdrag på skatteinnehållningen om det finns en anteckning om avdraget på skattekortet. Betala en rättelse av förskotts innehållningen till den som ska få ersättningen eller hänvisa vid behov personen till Skatteförvaltningen för att få skatterättelse.

På förmåner för vilka det ska betalas källskatt tas det inte ut någon sjukvårdspremie även om det skulle finnas en anteckning på skattekortet om att en sådan ska tas ut.

En begränsat skattskyldig kan lämna in ett ändringsskatte kort till FPA. Om en begränsat skattskyldig inte begär ett ändringsskatte kort från Skatteförvaltningen, beskattas hen enligt källskatte kortet.

1.10.4.3 Beskattning av mottagare av arbetsersättning

I samband med utbetalningen av ersättning för arbete kontrolleras det automatiskt om mottagaren finns i förskottsuppbörsregistret och vid behov ska förskotts innehållning verkställas eller källskatt tas ut. På ersättning för arbete görs förskotts innehållning eller tas det ut källskatt endast om mottagaren inte är införd i förskottsuppbörsregistret. (25 § i lagen om förskottsuppbörd 1118/1996)

Som utbetalare av arbetsersättning är FPA alltid skyldig att innan en utbetalning görs kontrollera om mottagaren finns i förskottsuppbörsregistret eller inte. Man kan lita på den uppgift om att mottagaren finns i förskottsuppbörsregistret som visas med funktionen APKY/Työkorvauksen saajan verotusperusteet. Du kan också kontrollera uppgiften på www.ytj.fi.

Det är inte möjligt för handläggaren att med APRE registrera uppgifter om att kunden är införd i förskottsuppbörsregistret eller att dra in en sådan uppgift. Detta är blockerat i programmet.

1.10.4.4 Erhållande och användning av uppgifter

Vid verkställandet av förskotts innehållning på förmåner utnyttjas de grunder för förskotts innehållningen som överförts direkt till FPA. Betalningsmottagaren kan också lämna in sitt skatte kort till FPA eller meddela en annan innehållningsgrund.

Läs mer under [Egen begäran](#).

På arbetsersättningar verkställs inte förskotts innehållning om mottagaren finns i förskottsuppbörsregistret.

Efter beslut om beviljande för en begränsat skattskyldig pensionstagare ska betalningshanteringsgruppen skicka ett brev till Skatteförvaltningen med begäran om förskottsinnehållningsprocent. Skatteförvaltningen ger på basis av detta en personlig innehållningsprocent som är avsedd för pension.

1.10.4.4.1 Direktöverföringsuppgifter

FPA får årligen direkt av Skatteförvaltningen uppgifter om förskottsinnehållningsgrunderna för förmånstagare som är skattskyldiga i Finland. Ändringsskattekorten överförs direkt till FPA från Skatteförvaltningen varje vardag.

De personliga procentsatser som fastställts för förskottsinnehållning på pension fås på FPA:s begäran för allmänt och begränsat skattskyldiga pensionstagare vars pension utbetalas i november eller som beviljats pension på förhand. Begäran sänds automatiskt, i regel i november, och i den anges en uppskattning av den pension som kommer att betalas ut följande år. De nya innehållningsprocenterna från Skatteförvaltningen för följande år registreras automatiskt i systemet.

De förskottsinnehållningsprocenter som kommit direkt från Skatteförvaltningen tas årligen i bruk vid en tidpunkt som meddelas separat. Till dess används de förskottsinnehållningsgrunder som gällde i december föregående år.

1.10.4.4.2 Uppgifter från betalningsmottagaren

Skattekort

Om betalningsmottagaren eller Skatteförvaltningen skickar ett ändringsskatte kort för en social förmån eller för studiepenning, pension eller arbetsersättning, beräknas förskottsinnehållningen enligt ändringsskatte kortet. Justerad förskottsinnehållning tillämpas i regel med början från följande betalningspost.

En ändring som hänför sig till retroaktiv tid kan dock beaktas om skatte kortets giltighetstid sträcker sig till tidpunkten för de utbetalda posterna. Läs mer om Rättelse och återbetalning av förskottsinnehållning

Ändringsskatte kort som utfärdats för lön används inte för förskottsinnehållning på förmåner eller pensioner.

En begränsat skattskyldig förmånstagare kan be om ett ändringsskatte kort av Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen skickar skatte kortet per post till FPA.

Egen begäran

Förskottsinnehållningsprocenten kan höjas på begäran av den som är mottagare av förmånen, pensionen eller arbetsersättningen utan att Skatteförvaltningen räknar ut en ny innehållningsprocent. Begäran om förhöjning kan framföras skriftligt eller muntligt.

Källskatt

För källbeskattningen ska mottagaren av en förmån eller en arbetsersättning lämna in ett källskatte kort. Källskatte kortet ska vara utskrivet för FPA. En begränsat skattskyldig

kan lämna in ett ändringsskattkort till FPA. Om en begränsat skattskyldig inte begär ett ändringsskattkort från Skatteförvaltningen, beskattas hen enligt källskattkortet.

På pensioner tas det inte ut källskatt, utan för en begränsat skattskyldig pensionstagare fastställs förskottsinnehållning.

1.10.4.4.3 Sparande av förskottsinnehållning

Alla de grunder för förskottsinnehållning som fås från förmånstagarna och Skatteförvaltningen ska sparas i datasystemet för förskottsinnehållningsuppgifter. Registrera uppgifterna genom att välja Ennakonpidätystiedot (uppgifter om förskottsinnehållning) i HEMU-startmenyn.

Grunderna för förskottsinnehållningen för begränsat skattskyldiga registreras vid Centret för internationella ärenden, handläggningscentret för sjukpensionsärenden eller vid betalningshanteringsgruppen.

Inkomstgränserna på skattkortet följs upp automatiskt. Uppgifterna om de totala inkomsterna uppdateras automatiskt vid satskörningarna av betalningar och registreringen av återbetalda belopp. Om du stöter på problem med att korrigera uppgifterna om inkomst, ska du kontakta betalningshanteringsgruppen.

1.10.4.4.4 Vad FPA bör kontrollera

Du kan kontrollera om serviceproducenten är införd i förskottsuppbördsregistret i APKY (Työkyorvausten saajien verotusperusteet), där uppgiften visas som *Ep-rekisterissä* *kyllä* eller *ei*. På skärmen visas också det datum då uppgifterna har kontrollerats hos FODS. Historikuppgifterna över förskottsuppbördsregistret hittar du på adressen www.ytj.fi.

Läs mer om Förskottsinnehållning > Beskattning av mottagare av arbetsersättning.

FPA kontrollerar automatiskt vid betalningstidpunkten att serviceproducenten är införd i förskottsuppbördsregistret. Uppgiften kontrolleras i en kopia av uppgifterna i Företags- och organisationsdatasystemet (FODS) som finns hos FPA. Kopian hos FPA uppdateras alltid när uppgifterna ändras (under natten). Handläggaren kan inte registrera uppgifter om mottagare av arbetsersättning i förskottsuppbördsregistret.

1.10.4.5 Verkställande av förskottsinnehållning

Förskottsinnehållning verkställs i enlighet med förordningen om förskottsuppbörd (1124/1996) och Skatteförvaltningens beslut om sättet för och storleken av förskottsinnehållning.

Primära innehållningsgrunder är

- ändringsskattkort
- källskattkort eller
- personens eget meddelande om högre innehållningsprocent än annan grund.

1.10.4.5.1 Barnvårdsstöd

Stöd för hemvård av barn som betalas till den sökande är föremål för förskottsinnehållning eller källskatt.

Den skattemässiga behandlingen av stöd för privat vård av barn som betalas till en dagvårdsproducent är beroende av om serviceproducenten finns i förskottsuppbördsregistret eller inte. Om serviceproducenten inte finns registrerad i förskottsuppbördsregistret verkställs förskottsinnehållning på privatvårdsstödet. ([13 § i skattestyrelsens beslut om sättet för och storleken av förskottsinnehållning](#))

Förskottsinnehållning då det gäller den sökande

Förskottsinnehållningen på hemvårdsstöd görs enligt den sökandes personliga innehållningsprocent för lön. Förskottsinnehållningen är dock minst 25 % om man använder en innehållningsgrund som är avsedd för lön.

Om en sökande samtidigt får lön eller annan inkomst som är underkastad förskottsinnehållning, och på vilken innehållningen görs enligt den procent som bestämts för lön, verkställs förskottsinnehållningen på hemvårdsstödet enligt tilläggsprocenten.

På flexibel vårdpenning och partiell vårdpenning verkställs förskottsinnehållningen alltid enligt tilläggsprocenten, om mottagaren inte har ett ändringsskattkort.

Om FPA inte känner till förskottsinnehållningsprocenten förrättas innehållningen enligt 60 %.

Förmånstagaren kan be Skatteförvaltningen om ett ändringsskattkort för social förmån. Ändringsskattkortet används i första hand som innehållningsgrund vid utbetalningen av förmåner.

Läs mer om Förskottsinnehållning > Erhållande och användning av uppgifter > Direkt överförda uppgifter

Förskottsinnehållning då det gäller dagvårdsproducenten

Om dagvårdsproducenten är införd i förskottsuppbördsregistret, verkställs ingen förskottsinnehållning på stödet för privat vård under den tid som registreringen i förskottsuppbördsregistret är i kraft. Uppgiften om att dagvårdsproducenten är införd i förskottsuppbördsregistret kontrolleras automatiskt i samband med betalningen i en kopia av uppgifterna i Företags- och organisationsdatasystemet (FODS) som finns hos FPA. Kopian hos FPA uppdateras alltid när uppgifterna ändras (under natten).

Om dagvårdsproducenten inte finns i registret sker innehållningen på olika sätt beroende på om det är fråga om en person eller en sammanslutning. Förskottsinnehållningen för en person verkställs

- i första hand enligt det ändringsskattkort som Skatteförvaltningen skickat
- enligt den innehållningsprocent för lön eller arbetsersättning som erhållits genom direktöverföring (visas i HEKY – Ennakonpidätysperusteet och APKY – Työkorvausten saajien verotusperusteet).

- om FPA inte känner till någon förskottsinnehållningsgrund, används skattesatsen 60.

För vårdare i arbetsavtalsförhållande får FPA förskottsinnehållningsprocenterna för lön och arbetsersättning som direktöverföring från Skatteförvaltningen. För vårdare utan arbetsavtalsförhållande får FPA innehållningsprocenten för arbetsersättning som direktöverföring, om FPA har betalat arbetsersättning till dem under föregående år.

Om FPA för en serviceproducent som får stöd för privat vård av barn (inte i arbetsavtalsförhållande) inte har fått någon innehållningsprocent för arbetsersättning som direktöverföring från Skatteförvaltningen, kan serviceproducenten vid behov ansöka om ett ändringsskattekort hos Skatteförvaltningen.

För sammanslutningar görs innehållningen schablonmässigt enligt 13 %.

1.10.4.6 Rättelse och återbetalning av förskottsinnehållning

Ändringsskattekort

Du kan korrigera förskottsinnehållningen om ett ändringsskattekort som gäller retroaktivt har lämnats in till FPA. Förskottsinnehållning som tagits ut till för stort belopp kan rättas bara under betalningsåret. Det belopp som ska återbetalas ska betalas ut senast under december månad samma år.

Exempel

Ett ändringsskattekort som började gälla 1.1 har inlämnats till FPA 4.5. Förskottsinnehållningen kan rättas börjande från 1.1.

Källskatt

Om det har tagits ut ett för stort belopp i källskatt på en förmån kan detta korrigeras endast samma betalningsår.

Serviceproducenten införd i förskottsuppbördsregistret

Förskottsinnehållningen ska alltid rättas om en mottagare av arbetsersättning mitt i året meddelar att hen är införd i förskottsuppbördsregistret.

Ett fel har gjorts vid FPA

Om man vid FPA felaktigt har tagit ut ett för stort belopp i förskottsinnehållning kan du korrigera felet utan ändringsskattekort. Det är frågan om ett fel från FPA:s sida t.ex. om förskottsinnehållningsprocenten från Skatteförvaltningen felaktigt har sparats som en för hög procentsats.

Du kan göra korrigeringen under skatteåret. Det belopp som ska återbetalas ska betalas ut senast under december månad samma år. Med skatteår avses det kalenderår för vilket skatten bestäms.

Rättande av förskottsinnehållning

Du kan korrigera och betala ett för stort innehållningsbelopp med funktionen Ennakonpidätyksen korjaus i startmenyn [HERE](#). För RAKE-pensionernas del sköter betalningshanteringsgruppen korrigering och återbetalning av förskottsinnehållningarna efter att automatiskt ha fått uppgift om dem.

1.10.4.7 Återbetalda förmåner

I fråga om pensioner och förmåner gäller förfarandet nedan ännu skatteåret 2020. Från och med skatteåret 2021 anmäls pensioner och förmåner till inkomstregistret.

En skattepliktig förmån kan återkrävas till sitt nettobelopp så länge som FPA kan meddela Skatteförvaltningen ändringarna i den skattepliktiga förmånens och förskottsinnehållningens belopp som en korrigerings av årsanmälan. En utbetald förmån kan återkrävas och kvittas till sitt nettobelopp fram till utgången av april året efter betalningsåret. Därefter verkställs återkrav och kvittning till bruttobelopp.

Om förmånstagaren återbetalar en förmån från ett år för vilket beskattningen redan fastställts, meddelar FPA Skatteförvaltningen det återbetalda beloppet i januari året efter återbetalningsåret. Till förmånstagaren skickas ett verifikat där de uppgifter som meddelats Skatteförvaltningen finns specificerade förmånsvis. Skatteförvaltningen beaktar det återbetalda förmånsbeloppet i samband med beskattningen för återbetalningsåret.

(ISkL 1535/1992 112 a § 1 och 2 mom.)

FPA meddelar Skatteförvaltningen också korrigeringar beträffande de förmåner som arbetsplatskassorna har återkrävt.

Arbetsersättningar för vård av barn återkrävs inte hos mottagaren av arbetsersättningen, utan hos den som ansökt om stöd för vård av barnen. Familjen och vårdproducenten sköter skatterättelseärenden som gäller privat vård direkt med Skatteförvaltningen.

Ändringar i återkravs- och kvittningsuppgifter rörande de arbetsersättningar i anslutning till barnvårdsstöd som betalats till vårdproducenterna meddelas inte till Skatteförvaltningen.

Återbetalningar av arbetsersättningar för rehabilitering har anmälts till inkomstregistret sedan skatteåret 2019.

1.10.4.8 Regressbetalningar

Regressbetalningar mellan olika inrättningar och FPA som görs mellan skattepliktiga förmåner från samma betalare handläggs och betalas till sina skattefria bruttobelopp. Om en förmån som regressindrivs eller en del av den är skattefri, är den förmån som ska betalas emellertid skattepliktig till sin skattefria del, t.ex. när studiestödets bostadstillägg drivs ur rehabiliteringspenning. (ISkL 1535/1992 112 a § 3 mom.)

Mer information om regressförfarande finns i anvisningarna om respektive förmån.

En förmån som utbetalats till kunden själv är alltid skattepliktig inkomst för hen.

1.10.4.9 Årsanmälan

Betalningshanteringsgruppen underrättar genom årsanmälan Skatteförvaltningen om utbetalda förmåner samt om den förskottsinnehållning som verkställts på dem och om källskattepliktiga betalningar och betalda källskatter. Arbetsersättningar har anmälts till inkomstregistret sedan 1.1.2019 och från och med skatteåret 2019 har det

således inte längre getts något separat årsmeddelande till Skatteförvaltningen om arbetsersättningar. Från och med 1.1.2021 har pensioner och förmåner anmälts till inkomstregistret och därför anmäls de inte längre från och med skatteåret 2021 genom en separat årsanmälan till Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen får de uppgifter som behövs från inkomstregistret. FPA meddelar ändå fortfarande kunderna om de skattepliktiga FPA-förmånernas belopp och förskotts innehållningar.

Dessutom anmäls följande uppgifter till Skatteförvaltningen:

- beloppet av borgensansvarsfordringar gentemot kunden
- uppgifter om amorteringar på kundens studielån.
- för beviljande av studielånsavdrag meddelar FPA de nödvändiga uppgifterna månatligen

Skatteförvaltningen beaktar de här uppgifterna från FPA i den slutliga beskattningen av kunden.

Årsanmälan skickas per post till förmånstagare som är under 18 år, till intressebevakare och dödsbon. Till mottagare av arbetsersättning skickas ett verifikat över de förmåner som FPA betalat ut och om förskotts innehållningen på dessa. Övriga förmåns- och pensionstagare kan se uppgifterna i årsanmälan via FPA:s e-tjänst. Pensionstagare får uppgifterna också per post. Om en mottagare av arbetsersättning begär ett verifikat över betalda belopp när verksamheten upphör ska du skriva ut ett verifikat till hen.

De uppgifter som lämnats i årsanmälan om pensioner och förmåner och eventuella korrigeringsuppgifter kan byråerna ta fram via HEKY > Etuussummat > Verotusta varten annetut tiedot.

Dagvårdsproducenters verifikat och eventuella korrigeringsuppgifter kan byråerna ta fram via startmenyn APKY under fliken 'Maksetut työkorvaukset' genom att välja 'Verotukseen annetut tiedot'.

Korrigerig av uppgifter

Uppgifter som ingått i årsanmälan kan korrigeras innan beskattningen slutförts om förmånens eller förskotts innehållningens belopp ändras t.ex. på grund av återkrav. De nettoåterbetalningar som hänför sig till föregående år ska betalas före utgången av april.

1.10.4.10 Månatlig kontroll

Gruppen för bokföring och betalningsrörelse lämnar månadsvis (senast den 10 dagen) en kontrollanmälan till Skatteförvaltningen om förskotts innehållningar och källskatter. Anmälan innehåller uppgifterna för månaden före den månad då anmälan görs. Förskotts innehållningen och källskatten betalas månadsvis senast den 10 dagen i månaden efter betalningsmånaden.

1.10.5 Inställelse av förmånsutbetalning från banken

Utbetalningar från banken kan inte längre ställas in.

1.11 Anmälningsskyldighet

Anmälningsskyldighet och rätt att få uppgifter

Kunden ska meddela FPA förändringar som inverkar på hemvårdsstödet. Sådana förändringar kan vara exempelvis:

- storleken på familjen förändras eller de inkomster som påverkar vårdtillägget förändras
- barnet börjar delta i kommunal småbarnspedagogik
- när barnet börjar i förskola eller deltar i försöket med avgiftsfri förskoleundervisning för 5-åringar
- barnets vårdställe eller vårdare byts
- barnets vårdtid eller vårdavgift ändras
- familjen flyttar till en annan ort
- Familjen tänker vistas utomlands i mer än 3 månader
- föräldern börjar eller slutar arbeta i en annan EU/EES-stat eller i Schweiz
- det sker andra förändringar som inverkar på barnavårdsstödet.

Förändringarna kan meddelas exempelvis på nätet eller genom ett samtal till servicenumret för barnfamiljer.

Kommunen ska underrätta FPA om att en plats inom småbarnspedagogiken har tagits emot, om att sådan vård upphör, om institutionsvård samt om andra sådana omständigheter som påverkar utbetalningen av stödet eller stödets belopp och som kommunen känner till. Då en kommun meddelar FPA att ett barn övergått till kommunal småbarnspedagogik kan barnavårdsstödet dras in utan hörande.

FPA har rätt att få de uppgifter som behövs för avgörandet av ett stödärende bl.a. från statliga, kommunala och andra offentligrättsliga samfunds myndigheter, pensionsanstalter, arbetsplatskassor, arbetslöshetskassor, arbetsgivare och sjukhus samt från andra vårdinrättningar.

FPA har rätt att från penninginstitut få nödvändiga uppgifter om stödtagaren och hans familjemedlemmar för avgörandet av ett stödärende, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte annars kan fås och det är motiverat att misstänka att den sökande har lämnat otillräckliga eller otillförlitliga uppgifter.

FPA har rätt att i enskilda fall även använda uppgifter som FPA fått för skötseln av andra förmåner för handläggningen av barnavårdsstödet.

Tillämpliga lagrum SHPBL 1128/1996 23, 23 a och 24 §

1.12 Justering

Justeringen kan gälla en del av förmånen eller alla tre. Förmånens delar är vårdpenning, vårdtillägg och kommundillägg.

Allmänna justeringsgrunder

Alla delar av förmånen kan påverkas av följande justeringsgrunder:

- barnet får en kommunal plats inom småbarnspedagogiken

- familjen flyttar till en annan kommun
- familjen eller någon av familjemedlemmarna flyttar utomlands eller till Finland
- en av föräldrarna börjar eller slutar arbeta utomlands
- barnet eller föräldern får institutionsvård eller barnet omhändertas
- föräldradagpenning beviljas.

Stödet för hemvård och privat vård av barn ska justeras om det barn som är berättigat till stöd får en plats inom den kommunala småbarnspedagogiken. Rätten till stöd upphör från och med dagen då platsen beviljas, även om barnet de facto inte skulle börja i småbarnspedagogik genast.

Då familjen flyttar från en kommun till en annan ska stödet för hemvård och privat vård av barn justeras. Om flyttningen sker den första dagen i en månad görs justeringen med början från ingången av månaden. I annat fall görs justeringen med början från ingången av den månad som följer på flyttningdagen.

Läs mer om [omhändertagande och hur institutionsvård inverkar](#).

Vårdpenning och vårdtillägg till hemvårdsstödet kan betalas också för tid då familjen har rätt till särskild moderskaps-, moderskaps- eller föräldrapenning, partiell föräldrapenning eller faderskapspenning som tas ut utanför moderskaps- och föräldrapenningperioden. Vårdpenningen ska emellertid samordnas med föräldradagpenningen och föräldradagpenningen beaktas i vårdtilläggets belopp. Läs mer under punkten [Förhållande till andra förmåner](#).

Justeringsgrunder som gäller vårdpenning för privat vård av barn

Vårdpenningen för ett barn i förskoleåldern justeras 1.8 det år då barnet fyller sex år. I det skedet minskar beloppet som barnet får i vårdpenning eftersom det för ett barn i förskoleåldern inte betalas högre vårdpenning. Alla barn i förskoleåldern anses delta i förskoleundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning under tiden 1.8–31.5. Därefter kan man för juni och juli ha rätt till en högre vårdpenning för barnet. Från och med 1.8.2021 tillämpas samma justeringsgrund på barn som deltar i det tvååriga försöket med avgiftsfri förskoleundervisning.

Justeringsgrunder som gäller vårdtillägg

Vårdtillägget justeras när det sker ändringar i de förhållanden som inverkar på fastställandet av vårdtillägget (mellanjustering) eller det gått ett år sedan vårdtillägget senast justerades (årsjustering).

Mellanjustering

Vårdtillägget ska justeras

- om familjens inkomster har stigit med minst 10 procent
- om familjens inkomster har sjunkit
- om antalet familjemedlemmar ändras eller
- om vårdtillägget i övrigt behöver justeras.

I dessa situationer justeras vårdtillägget från tidpunkten för förändringen. Vårdtillägget höjs retroaktivt för högst sex månader från det att förändringen av inkomsterna har meddelats. Till exempel en förändring i familjens storlek ger anledning till en justering räknat från den faktiska dagen för förändringen.

Exempel

Kunden har uppgett att hen lever i samboförhållande från och med 1.3, men uppgifterna i befolkningsregistret har uppdaterats gällande stödet för hemvård

först 1.8. Tidpunkten för förändringen är 1.3, eftersom familjestorleken har förändrats. Vårdtillägget justeras fr.o.m. 1.3 på grund av förändrad familjestorlek och förändrade inkomster.

Exempel

Gällande bostadsbidraget kommer det en impuls om ärende att kontrollera, eftersom de av hushållets inkomster som beaktas i samband med bostadsbidraget har stigit med 400 euro. De inkomster som beaktas i samband med vårdtillägget har utifrån den första lönespecifikationen uppskattats till 1 200 euro från och med 1.2. Beloppet av löneinkomsterna är enligt uppgifterna i samband med bostadsbidraget 1 600 euro. Bostadsbidraget har justerats från och med 1.6 utifrån löneinkomster på 1 600 euro. Utred när beloppet av löneinkomsterna har förändrats. Justera vårdtillägget från och med tidpunkten för förändringen.

Om personens inkomster varierar och det inte går att fastställa någon klar tidpunkt för förändringen beaktas de förändrade inkomsterna vid följande årsjustering eller i samband med en justering som görs på grund av andra förändrade förhållanden. Om inkomsterna stigit eller sjunkit på grund av t.ex. en ny arbetsplats eller nya arbetsuppgifter, görs justeringen från tidpunkten för förändringen. Om personens genomsnittliga inkomster däremot varierar på grund av t.ex. tillägg för skiftarbete och övertid går det i regel inte att fastställa någon klar tidpunkt för förändringen.

Exempel

De inkomster som beaktas i samband med vårdtillägget har i det första avgörandet uppskattats till 1 500 euro. I samband med årsjusteringen uppges beloppet av löneinkomster som 1 750 euro. Det finns inte någon entydig tidpunkt för förändringen, eftersom arbetsgivaren fortfarande är densamma. Det första beslutet behöver inte rättas, eftersom avgörandet har gjorts med de uppgifter som gällde vid tidpunkten i fråga och avgörandet var korrekt.

Exempel

Pappan i familjen får ett nytt arbete 15.4. På grund av faderns arbete flyttar familjen till en annan kommun. Familjen får vårdtillägg till stödet för hemvård av barn. Hemvårdsstödet ska justeras räknat från 15.4 på grund av de förändrade inkomsterna och från 1.5 på grund av den nya hemkommunen.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 6 a §

Årsjustering

Vårdtillägget justeras när det har gått ett år sedan det började betalas ut eller sedan det senast justerades. Breven om den årliga justeringen skickas genom satskörning. I allmänhet ska ett beslut meddelas över årsjusteringen. Om de inkomster som inverkar på vårdtillägget har förändrats görs avgörandet upp räknat från den tidpunkt då inkomsterna förändrades (då inkomsterna minskar inom ramen för den retroaktiva ansökningstiden, dvs. under högst de senaste sex månaderna). Om inkomsterna har förändrats, men det inte går att fastställa en tidpunkt för förändringen, görs avgörandet upp med verkan från dagen för årsjusteringen.

Läs närmare instruktioner om [årsjusteringen](#) av företagarkinomster.

Läs också informationen om årsjustering i de tekniska anvisningarna.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 6 a §

Årsjustering i samband med annan justering

I vissa fall kan man i samband med en mellanjustering notera att också en årsjustering av vårdtillägget är aktuell inom den närmaste tiden. I så fall ska du göra årsjusteringen samtidigt med mellanjusteringen.

Exempel

Stödtagaren meddelar att ett av familjens barn har börjat i kommunal småbarnspedagogik. Förmånen ska justeras av denna anledning. Du märker att det är 3 månader till årsjusteringen av vårdtillägget. Begär utredningar om familjens inkomster för årsjusteringen. Gör årsjusteringen av vårdtillägget samtidigt med mellanjusteringen.

Exempel

Familjens stöd för hemvård av barn mellanjusteras på grund av byte av hemkommun. Samtidigt meddelar kunden att familjens inkomster inte har förändrats. Det är 7 månader till årsjusteringen av vårdtillägget. Registrera en avvikande tidpunkt för årsjusteringen under särskilda motiveringar (erityisperusteet). På den grunden skickas ett brev om årsjusteringen till kunden.

Exempel

Det har kommit en impuls om löneinkomst från inkomstregistret, eftersom den sökandes partner tidigare varit arbetslös men nu börjat förvärvsarbeta. Den senaste justeringen har gjorts för 9 månader sedan. Gör årsjusteringen av vårdtillägget samtidigt som du justerar det på grund av parternas löneinkomster.

Om det i det här fallet hade förflutit endast till exempel 4–5 månader sedan den senaste årsjusteringen, hade man inte behövt kontrollera familjens andra inkomster. I en sådan situation hade man under Erityisperusteet kunnat registrera en avvikande tidpunkt för årsjustering, på basis av vilken ett brev om årsjustering hade skickats till kunden.

Meddelande av beslut utifrån uppgifter som FPA har

Det kan förekomma att kunden inte svarar på brevet om årsjustering och inte har lämnat in några uppgifter om inkomsterna. I sådana fall återstår oftast ännu en längre tid med rätt till förmån och det är därför inte aktuellt att dra in vårdtillägget. Gör så här:

- Utred kundens helhetssituation.
 - Har kunden/familjen andra löpande förmåner?
 - Om kunden/familjen saknar inkomster ska du meddela ett beslut om årsjustering utifrån de uppgifter som vi har till vårt förfogande
 - Om kundens/familjens enda inkomster är förmåner från FPA ska du meddela ett beslut utifrån de uppgifter som vi har till vårt förfogande
 - Lägg till frasen WHC37, om hur inkomsterna har beaktats, i beslutet.

Inget beslut meddelas om årsjusteringen

När det återstår högst 3 månader av utbetalningstiden för vårdtillägget och kunden inte svarar på brevet om årsjustering kan man fortsätta utbetalningen av vårdtillägg utifrån de gamla uppgifterna tills förmånsrätten upphör. I sådana fall meddelas inget beslut. Avlägsna bara betalningshindret så att utbetalningen av förmånen kan fortsätta.

Exempel

Tre månader återstår av kundens rätt till förmånen. Kunden svarar på brevet om årsjustering och lämnar in uppgifter om de minskade inkomsterna. Kunden har svarat på brevet om årsjustering. Handlägg alltså ärendet normalt och meddela ett beslut om vårdtillägget enligt de nya uppgifterna. De minskade inkomsterna beaktas för högst sex månader tillbaka i tiden.

Kommuntillägg

Det kan bli aktuellt att justera kommundillägget om kommunen ändrar villkoren i avtalet om kommundillägg. Förändringar avseende kommundilläggsavtalsvillkoren sköts centraliserat av familjeförmånsgruppen vid juridiska enheten för förmånstjänster samt av familjegruppen vid enheten för utveckling av förmånstjänster.

1.12.1 Beviljande av föräldradagpenning

Vårdpenning och vårdtillägg enligt stödet för hemvård av barn kan betalas också för tid då familjen har rätt till särskild moderskaps-, moderskaps- eller föräldrapenning, partiell föräldrapenning eller faderskapspenning som tas ut utanför moderskaps- och föräldrapenningsperioden. Vårdpenningen ska emellertid samordnas med föräldradagpenningen och föräldradagpenningen beaktas i vårdtilläggets belopp. Läs mer under punkten [Förhållande till andra förmåner](#).

1.13 Felaktig utbetalning

Felaktig utbetalning av barnavårdsstöd uppstår i samband med ett avgörande om justering eller indragning. Återkravet av barnavårdsstöd hänförs alltid till den sökande.

1.13.1 Återkrav

Gemensam anvisning för alla förmåner om återkrav.

1.13.2 Internationella bestämmelser

Felaktigt utbetalda belopp samt förordning 883/2004 och tillämpningsförfordning 987/2009

Artikel 84 i förordning 883/2004 och tredje kapitlet (artiklarna 71–85) i tillämpningsförfordning 987/2009 innehåller bestämmelser om avräkning och återkrav. Enligt tillämpningsförfordningen ska förmåner som betalats för mycket eller utan grund i första hand återkrävas genom avräkning mellan institutionerna i de berörda medlemsstaterna. Om avräkning inte är möjlig vidtas ett egentligt återkravsförfarande.

Ett annat EU-land kan begära att Finland och FPA ska återkräva en skuld hos en gäldenär bosatt i Finland och på motsvarande sätt kan FPA begära att det andra EU-landet ska återkräva en obetald skuld hos en gäldenär bosatt i det berörda landet.

Läs närmare om återkrav och avräkning enligt EU-förordning 883/2004 i en separat anvisning.

1.14 Rättelse och undanröjande av beslut

Gemensam anvisning för alla förmåner om rättelse och undanröjande av beslut.

1.15 Indragning

Barnavårdsstöden dras in om det inte längre finns förutsättningar att betala dem. Indragning betyder att hela stödet avslutas. Orsaker till indragning av stödet kan vara till exempel

- kommunal småbarnspedagogik
- omhändertagande
- institutionsvård
- flyttning utomlands
- dödsfall

I övriga fall ska stödet justeras. Om ändringen gäller endast ett av familjens barn och utbetalningen fortsätter för de övriga barnen görs ett justeringsavgörande.

Barnavårdsstödet kan dras in på förmånstagarens muntliga eller skriftliga begäran. Barnavårdsstödet kan dras in också retroaktivt.

Läs mer om villkoren för beviljande av barnavårdsstöd:

- [Hemvårdsstöd](#)
- Stöd för privat vård av barn

1.15.1 Internationella bestämmelser

Referensperiod

[Förordning 987/09, artikel 59](#)

När den tillämpliga lagstiftningen och/eller behörigheten att bevilja familjeförmåner mellan medlemsstater ändras under en kalendermånad, ska förmånen betalas fram till utgången av månaden av den institution som betalade förmånerna i början av månaden, oavsett tidpunkterna för utbetalningen av familjeförmånerna. Institutionen ska underrätta institutionen i den andra medlemsstaten om den tidpunkt då den upphör att betala ut familjeförmånerna (SED-blanketter F001-F002). Institutionen i den andra medlemsstaten börjar betala ut förmånerna från och med den dagen.

[Förordning 574/72, artikel 10 a, bilaga 8](#)

Om lagstiftningen i två olika medlemsstater tillämpas på en avlönad arbetstagare under samma betalningsperiod, övergår eller ändras ansvaret för utbetalningen av familjeförmåner den dag när ändringen sker.

Om medlemsländerna har samma betalningsperioder, kan de avtala om att ansvaret övergår vid skiftet av en bestämd referensperiod. Med övriga länder förutom Danmark och Italien används en referensperiod på en kalendermånad. Ansvaret för familjeförmånerna övergår mellan de övriga länderna från ingången av den kalendermånad som följer på förändringen. I fråga om Finland och Irland samt Finland och Grekland finns det inget uttryckligt omnämnande om referensperioden, men i praktiken torde en kalendermånad också kunna tillämpas i fråga om dessa länder.

1.16 Sökande av ändring

Gemensam anvisning för alla förmåner om sökande av ändring.

1.17 Kommunens finansiering

Kostnader

Kommunerna står helt för kostnaderna för de utbetalda stöden. FPA svarar dock för sina verksamhetsutgifter. Vilken kommun som ska betala stödet bestäms varje månad enligt den sökandes hemkommun den första dagen i månaden. Om den som har rätt till stöd på grund av studier, arbete eller av andra motsvarande orsaker vistas annanstans än i sin hemkommun, ansvarar emellertid den kommun där hen vistas för kostnaderna. Meningen är att den kommun där barnet vistas, och där det också skulle utnyttja småbarnspedagogik som ordnats av kommunen, också står för kostnaderna för stödet.

Staten ansvarar dock för de kostnader som beror på barnets vistelse i ett annat EU/EES-land och baserar sig på EG-förordning 883/2004. Läs mer om statens kostnadsansvar då EG-förordningarna tillämpas under Internationella bestämmelser.

Förskott

Enligt lagen ska FPA senast den 15 varje månad meddela kommunen det sammanlagda beloppet av de stöd som ska betalas den sista dagen i månaden. Kommunernas fakturor skapas genom en satskörning ungefär den 10:e dagen i månaden.

Läs mer i de tekniska anvisningarna Kuntien laskutus.

Tillämplig lagstiftning SHPBL 1128/1996 9, 10 och 24 § 1 mom.